

**DEPARTAMENTO DIDÁCTICO DE LINGUA
GALEGA E LITERATURA
IES PLURILINGÜE DE AMES**

**PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
CURSO 2021-2022**

Anxo Brea Hernández
María Xesús García Otero
Carlos Negro Romero
Manuel Xesús Xiráldez González
María Concepción Leal Gómez
María Elena Campos López
Rita Molinos Castro
Alfonso Villar Agra
Inés Verán Pais

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	4
1.1. CARACTERÍSTICAS DO CENTRO. SITUACIÓN, ENSEÑANZAS, CENTROS ADSCRITOS.....	4
1.2. CARACTERÍSTICAS DO ALUMNADO. A REALIDADE SOCIOLINGÜÍSTICA	5
1.3. PROFESORADO E ÁMBITO DOCENTE DO DEPARTAMENTO	6
1.4. MARCO NORMATIVO	7
2. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	8
3. LINGUA GALEGA E LITERATURA NA ESO	11
3.1. OBXECTIVOS XERAIS DE EDUCACIÓN SECUNDARIA	11
3.2. 1º ESO	11
3.2.1. OBXECTIVOS DA ÁREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA 1.º ESO	11
3.2.2. CONTIDOS	13
3.2.3. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	16
3.2.4. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN, E TEMPORALIZACIÓN.	25
3.3. 2º ESO	31
3.3.1. OBXECTIVOS DA AREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA. 2º CURSO.....	31
3.3.2. CONTIDOS	33
3.3.3. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE: CRITERIOS AVALIACIÓN, COMPETENCIAS CLAVE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN.....	36
3.3.4. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES: PROCEDEMENTOS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN	45
3.4. 3º ESO	53
3.4.1. OBXECTIVOS DA ÁREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA 3.º ESO	53
3.4.2. CONTIDOS	54
3.4.3. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES: CRITERIOS DE AVALIACIÓN, COMPETENCIAS CLAVE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN.....	57
3.4.4. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES: PROCEDEMENTOS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN	64
3.5. 4º ESO	68
3.5.1. OBXECTIVOS XERAIS DA AREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA. 4º ESO.....	68
3.5.2. CONTIDOS	69
3.5.3. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES: CRITERIOS DE AVALIACIÓN, COMPETENCIAS CLAVE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN.....	72
3.5.4. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE: PROCEDEMENTOS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN, E TEMPORALIZACIÓN.....	87
4. A LINGUA GALEGA E A LITERATURA NO BACHARELATO	97
4.1. OBXECTIVOS DA ETAPA.....	97
4.2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....	98
4.3. 1º BACHARELATO	99
4.3.1. OBXECTIVOS	99
4.3.2. CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE EN RELACIÓN COAS COMPETENCIAS.....	102
4.3.3. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE: PROCEDEMENTOS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN.....	115
4.3.4. MÍNIMOS ESIXIBLES.....	123
4.4. SEGUNDO CURSO DE BACHARELATO	127
4.4.1. OBXECTIVOS	127

4.4.2. CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, GRAO MÍNIMO DE CONSECUENCIA, PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN EN RELACIÓN COAS COMPETENCIAS.....	130
5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS E ESTRATEXIAS DIDÁCTICAS.	171
5.1 ASPECTOS XERAIS	171
5.2. CRITERIOS PROPIOS DA ÁREA.....	172
5.3. ORGANIZACIÓN DOS CONTIDOS.....	172
5.4. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS. ACTIVIDADES E CONTEXTOS DE APRENDIZAXE	173
5.5. TEMPORALIZACIÓN.....	174
5.6. AXUSTES METODOLÓXICOS CAUSADOS POLA SITUACIÓN SANITARIA.	174
6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.	175
6.1. LIBROS DE TEXTO.	175
6.2. LIBROS DE LECTURA.	175
6.3. OUTROS MATERIAIS.....	179
7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.	179
7.1. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	179
7.2. DISEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS.....	180
7.3. PROCEDIMENTOS E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.	181
7.3.1. 1º ESO	181
7.3.2. 2º ESO	182
7.3.3. 3º ESO	183
7.3.4. 4º ESO.....	184
7.3.5. 1º BACHARELATO.....	186
7.3.6. 2º BACHARELATO	187
7.4. AXUSTES PARA UN ENSINO NON PRESENCIAL.	188
8. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.	189
9. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRACTICA DOCENTE.	190
10. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	191
11. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO QUE CORRESPONDA	192
12. CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR	194
13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.	195
14. MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.	195
ANEXO : MODELOS E RÚBRICAS.....	197

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

1.1. CARACTERÍSTICAS DO CENTRO. SITUACIÓN, ENSINANZAS, CENTROS ADSCRITOS.

En canto á xeografía do municipio, Ames pode definirse como concello periurbano de Santiago de Compostela. É un concello de máis de 30.000 habitantes repartidos en once parroquias e que conta con Bertamiráns e O Milladoiro como principais núcleos urbanos, que aglutinan o 69% da poboación total (28% en Bertamiráns e 41% no Milladoiro), repartíndose o resto entre zonas rurais e urbanizacións.

O Concello de Ames caracterízase polo grande crecemento que vén experimentando dende finais do século pasado; en concreto, dende a década de 1980 ata a actualidade, o municipio triplicou a súa poboación, pasando de ter menos de 10.000 habitantes a máis de 30.000. Se se compara a evolución de Ames coa dos concellos veciños, Ames gañou incluso máis que a capital da comarca: Santiago de Compostela conta con 14.856 persoas máis mentres que Ames sumou 22.266 habitantes. O crecemento aumenta exponencialmente a partir dos anos noventa, ralentízase a principios da segunda década do século XXI e comeza a percibirse un cambio de tendencia nos últimos anos que está relacionado coa superación das consecuencias da recesión económica do 2008.

O proceso de crecemento que experimentou o concello nos últimos anos caracterízase pola procedencia foránea dos novos habitantes. Segundo o padrón máis recente, *Padrón Municipal de Habitantes de 2019*. Instituto Nacional de Estatística (INE), a poboación total do concello é de 31.793, dos cales só o 23% (7.289) naceu en Ames; do resto, o 43% é orixinario doutro municipio da provincia da Coruña, o 7% (2.127) proceden doutras Comunidades Autónomas e o 13% (4.035) naceu no estranxeiro. É dicir, case un 20% da poboación do municipio naceu fóra de Galicia, cifra que contrasta co 13% de poboación foránea coa que Ames contaba a principios dos 2000. Ames é, polo tanto, un concello no que a maioría da poboación provén doutros lugares, ben de fóra de Galicia (20%) ben doutro país (13%). Do 13% de amienses nados no estranxeiro, o 71% é orixinario de países americanos, especialmente de Venezuela (921 persoas), aínda que tamén (nunha cifra menor) de Arxentina, Brasil ou a República Dominicana. No conxunto da poboación de Ames nada fóra, a porcentaxe de persoas procedentes da Unión Europea acada unha cifra moi inferior, que se sitúa arredor do 13% e que representa habitantes orixinarios de Portugal, Francia, Reino Unido ou Alemaña.

Por outra banda, fronte ao avellentamento característico da poboación xeral galega, o Concello de Ames destaca pola escasa presenza de maiores e a gran presenza de poboación nova infanto-xuvenil.

En definitiva, as características diferenciadoras do Concello de Ames son o seu carácter periurbano respecto da cidade de Santiago de Compostela, o seu elevado índice de crecemento, a diversidade cultural e demográfica e a grande porcentaxe de persoas novas en relación ao resto de Galicia, xa que case o 30% da poboación de Ames é menor de 25 anos mentres soamente o 13% ten 65 ou máis anos. Finalmente, dentro do conxunto da poboación nova, destaca tamén a elevada cifra de nenos e nenas na Educación Primaria (2.390) e tamén na Infantil (1.075)

Dentro deste marco, a oferta educativa municipal de Ames contempla dúas escolas infantís (O Bosque e a Madalena); dúas escolas unitarias (A Igrexa e Covas); unha escola de educación infantil (EEI Milladoiro); tres centros educativos de infantil e primaria (CEIP Barouta, CEIP Agro do Muíño e CEIP

A Maía); un centro educativo de primaria (CEP Ventín) e dous institutos de ensino secundario (IESP de Ames e o IES de Milladoiro.)

O IESP de Ames sitúase no núcleo urbano de Bertamiráns, pertencente á parroquia de Ortoño, onde nun espazo de 9qm² se atopan empadroadas 6.465 persoas. Imparte as ensinanzas de ESO, BACHARELATO E FORMACIÓN PROFESIONAL BÁSICA e ten adscritos os seguintes centros: CEIP Barouta, CEIP Agro do Muíño e o CEIP a Maía. Este curso contamos, neste momento, cunha matrícula de 766 alumnos e alumnas e 76 profesores e profesoras das distintas especialidades.

1.2. CARACTERÍSTICAS DO ALUMNADO. A REALIDADE SOCIOLINGÜÍSTICA

A proposta curricular de lingua galega e literatura ten que tomar como punto de partida, ademais dos datos consignados no punto anterior, a realidade social da lingua no contorno no que se asenta o centro educativo.

Os datos máis recentes dos que dispoñemos son os recollidos para o *Mapa Sociolingüístico Escolar de Ames*, que naceu dunha colaboración entre o Seminario de Sociolingüística da Real Academia Galega, o CEIP amiense Agro do Muíño e o Concello de Ames. O primeiro resultado desta colaboración tivo como froito a publicación *A lingua no CEIP Agro do Muíño* (2018) e logo decidiu estenderse a iniciativa ó resto de centros educativos do concello, independentemente da súa titularidade (pública, privada ou concertada) e a obrigatoriedade da etapa educativa (inclúense os estudos obrigatorios pero tamén figuran as escolas infantís, así como datos referentes ó alumnado de Bacharelato e Formación Profesional).

O avance do *Informe sobre a situación sociolingüística no IESP de Ames*, realizado durante o curso 2019-2020, presenta unha visión xeral da situación sociolingüística do centro: unha aproximación ó contexto demográfico no que se insire o IESP de Ames e unha análise das prácticas lingüísticas do alumnado a través dos datos proporcionados por eles e elas mesmos e polo corpo docente que lles imparte clase.

Segundo este Informe, o 40,9% do alumnado do IESP de Ames considérase bilingüe inicial, mentres que o 39% riscou a resposta *castelán* fronte ó 17,7% que se declaran galegofalantes iniciais. A porcentaxe de persoas que aprendeu a falar nunha lingua distinta do galego e o castelán é do 2,4%. No referente á lingua habitual, case tres cuartos (o 71%) do alumnado do IESP de Ames declara ter como lingua habitual a castelá, fronte ó 16% que afirman ser galegofalantes e o 12% bilingües.

En canto ó contexto familiar, se se observan os usos coa familia estendida (os avós e avoas neste caso) e coa familia nuclear, observamos que na primeira, os usos de castelán e galego atópanse máis próximos entre si, se ben a porcentaxe de uso do español sempre supera á do galego; as distancias son aínda maiores se observamos os usos coa familia nuclear, onde as cifras de uso do castelán duplican e ás veces incluso superan o dobre das do galego.

Respecto das prácticas maioritarias en todos os contextos son as monolingües en castelán, especialmente na categorías *outros ámbitos*, que inclúe importantes lugares de socialización dos rapaces e rapazas como o parque, as rúas do concello ou as redes sociais. No contexto escolar o monolingüismo en castelán só é superado polo bilingüismo cando o alumnado fala con profesorado e os usos lingüísticos exclusivos ou

maioritariamente en galego acadan a súa cifra máis alta no 12,1% na categoría outros traballadores. No contexto específico das actividades extraescolares, que se formulou de maneira independente ó resto de ámbitos pola presenza cada vez máis importante que ten na vida diaria dos rapaces e rapaces, a lingua máis habitual nas actividades deportivas e artísticas é o *castelán*.

No referente ás competencias lingüísticas, a media en calquera das destrezas propostas en lingua galega e lingua castelá supera sempre o punto medio da escala, se ben a puntuación do castelán é maior sempre que a do galego; as puntuacións das destrezas no referente á lingua inglesa sitúanse arredor do punto medio da escala.

Por último, respecto das actitudes e opinións do alumnado do centro sobre o galego, a gran maioría dos enquisados e enquisadas amosan actitudes positivas cara este idioma, se ben hai un perfil minoritario que presentaría actitudes menos positivas.

Á vista destes datos, o Departamento intentará mellora a situación establecendo estratexias nesta programación; ademais, no momento máis oportuno logo do inicio de curso, e en colaboración co Equipo de Dinamización Lingüística do centro, presentarase o informe nun Claustro extraordinario para analizar a situación descrita e contemplar as medidas que deberían incluírse no Proxecto Lingüístico do centro.

1.3. PROFESORADO E ÁMBITO DOCENTE DO DEPARTAMENTO

A docencia adscrita ao Departamento de Lingua Galega e Literatura, coas distintas materias e o correspondente profesorado, é a seguinte:

Manuel Xesús Xiráldez González	PMAR 3º ESO 1 GRUPO DE 2º ESO
María Xesús García Otero	1 GRUPO DE LINGUA GALEGA 4º ESO
Carlos Negro Romero	3 GRUPOS DE IGUALDADE DE XÉNERO (2º ESO) 3 GRUPOS DE LINGUA GALEGA 4º ESO 2 GRUPOS LINGUA GALEGA 2º BACH.
Anxo Brea Hernández	2 GRUPOS DE LINGUA GALEGA 1º BACH. 2 GRUPOS DE LINGUA GALEGA 3º ESO 2 GRUPOS DE LINGUA PORTUGUESA 4º ESO/1º BACH.
Concepción Leal Gómez	3 GRUPOS DE LINGUA GALEGA 1º BACH 2 GRUPOS DE LINGUA GALEGA 1º ESO
María Elena Campos López	3 GRUPOS DE LINGUA GALEGA 2º ESO 2 GRUPOS DE LINGUA GALEGA 2º BACH 1 GRUPO DE LINGUA GALEGA 1º ESO
Rita Molinos Castro	2 GRUPOS DE LINGUA GALEGA 2º ESO 3 GRUPOS DE LINGUA GALEGA 3º ESO 1 GRUPO DE LINGUA GALEGA 4º ESO
Alfonso Villar Agra	3 GRUPOS DE LINGUA GALEGA 1º ESO
Inés Verán Pais, profesora do Departamento de Lingua Inglesa	1 GRUPO DE LINGUA GALEGA 1º ESO.

A Xefatura do Departamento correspóndelle á profesora Mª Concepción Leal Gómez e o Departamento ten un total de 120 horas de docencia.

1.4. MARCO NORMATIVO

Esta programación elabórase de acordo co establecido na *Orde do 19 de maio de 2021*, pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2021/22 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia e nos artigos 73, 95 e 96 do Decreto 324/1996, polo que se aproba o Regulamento Orgánico dos IES (DOG 9/08/1996).

Axústase ás directrices xerais establecidas pola Comisión de Coordinación Pedagóxica do centro e inclúe os elementos que aparecen recollidos nas seguintes normas:

- *Resolución do 10 de setembro de 2021, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para a adopción de medidas organizativas nos centros educativos, como consecuencia da pandemia de 2019.*
- *Resolución conxunta, do 1 de setembro de 2021, das Consellerías de Cultura, Educación e Universidade e de Sanidade pola que se aproba o “Protocolo de adaptación ao contexto da Covid-19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2021-2022”, que pola súa vez recolle e respecta a normativa estatal correspondente en relación coa situación sanitaria extraordinaria que viviremos este curso.*
- *Real Decreto-ley 31/2020, de 29 de setembro, por el que se adoptan medidas urgentes en el ámbito de la educación no universitaria.*

Temos, así mesmo, en consideración todos aqueles aspectos que procedan, segundo o establecido na seguinte normativa galega:

- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG 120, 29-06-2015).
- Resolución do 29 de maio de 2019, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento, no curso académico 2019/20, do currículo establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia. (DOG 22/05/2018).
- Resolución do 9 xuño da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan instrucións para a adopción das medidas necesarias para a aplicación do disposto no Real Decreto 562/2017, de 2 de xuño, polo que se regulan as condicións para a obtención do título de Graduado en Educación Secundaria Obrigatoria. (DOG 9 de xuño de 2017).
- Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. (DOG 21/12/2011).
- Decreto 8/2015, polo que se desenvolve a Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar (DOG do 27 de xaneiro), e a propia Lei 4/2011.

- Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia. (DOG 25/05/2010)
- Orde do 15 de xullo de 2015, pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta. (DOG 21/07/2015).
- Orde do 13 de xullo de 2016 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato e se regula o seu currículo e a súa oferta. (DOG 4/08/2016).
- Orde do 3 de agosto de 2017 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes na etapa de educación secundaria obrigatoria, e se regula o seu currículo e a súa oferta (DOG 18/08/2017).
- Orde do 19 de abril de 2018 pola que se regulan aspectos relativos á organización das materias do bacharelato establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, para os centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia. (DOG 25/04/2018).

Así como a seguinte normativa estatal:

- Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa. (*Boletín Oficial do Estado*, 295, 10 de decembro de 2013).
- Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato. (BOE 29/01/2015).
- Orde ECD/1361/2015, do 3 de xullo, pola que se establece o currículo de Educación Secundaria Obrigatoria e Bacharelato para o ámbito de xestión do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, e régúlase a súa implantación, así como a avaliación continua e determinados aspectos organizativos das etapas. (BOE do 9 de xullo de 2015). [Sección 3.ª Obxectividade da avaliación continua, artigos 37 a 39].
- Real Decreto 310/2016 de 29 de xullo polo que se regulan as avaliación finais da ESO e o Bacharelato. (BOE 30/07/2016).
- Real Decreto-Ley 5/2016, de 9 de decembro, de medidas urgentes para a ampliación del calendario de implantación de la Ley Orgánica 8/2013, de 9 de decembre, para la mejora de la calidade educativa. (BOE 10/12/2016).
- Real Decreto 562/2017, de 2 de junio, por el que se regulan las condiciones para la obtención de los títulos de Graduado en Educación Secundaria Obligatoria y de Bachiller, de acuerdo con lo dispuesto en el Real Decreto-Ley 5/2016, de 9 de diciembre, de medidas urgentes para la ampliación del calendario de implantación de la Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa (BOE 3/06/2017)

2. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA AO DESENVOLVEMENTO DAS

COMPETENCIAS CLAVE

A materia de Lingua Galega e Literatura favorece a posta en práctica das competencias clave e, por tanto, contribúe poderosamente ao seu desenvolvemento no alumnado non só no que á competencia en comunicación lingüística se refire, senón tamén canto ás seis restantes. A seguir, presentamos unha breve xustificación de como pode a nosa materia contribuír ao proceso de desenvolvemento competencial tendo en conta os descritores das competencias que poden ser especificamente abordados desde a Lingua Galega e Literatura.

Comunicación lingüística

Como xa sinalamos, resulta evidente que esta é a competencia á que máis e mellor pode contribuír a nosa materia. Por tanto, non cómpre incidirmos nos aspectos que poden ser postos en práctica a través de Lingua Galega e Literatura, mais si debemos sinalar que a plena competencia en comunicación lingüística precisa tamén de destrezas que permitan que certos saberes das áreas de lingua actúen como vasos comunicantes que faciliten o proceso de aprendizaxe do alumnado e que proporcionen, por tanto, un mellor aproveitamento de determinados conceptos e estruturas.

Alén disto, hai que subliñar a relevancia do desenvolvemento da comprensión lectora. A lectura aparece integrada como habilidade básica desta competencia, mais tamén se lle recoñece o valor instrumental imprescindible para a consecución das restantes competencias e, en xeral, de calquera das actividades que garden relación non só coa educación, senón co desenvolvemento vital persoal:

- Coñecementos sobre o compoñente lingüístico (léxico, gramática, semántica, fonoloxía, ortografía e ortoépica), sobre o compoñente pragmático-discursivo e sobre o compoñente sociocultural.
- Desenvolvemento das estratexias de mellora da lectura e de comprensión lectora.
- Promoción de elementos que faciliten a alfabetización múltiple.
- Adquisición de valores como o respecto á normas de convivencia, o exercicio activo da cidadanía, o desenvolvemento dun espírito crítico, o respecto aos dereitos humanos e ao pluralismo e a concepción do diálogo como ferramenta primordial para a convivencia, a resolución de conflitos e o desenvolvemento das capacidades afectivas en todos os ámbitos.
- Curiosidade, interese e creatividade cara á aprendizaxe e o recoñecemento das destrezas inherentes como a lectura, a conversa, a escritura etc. como fontes de pracer relacionadas co goce persoal.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

Tradicionalmente esta foi unha das competencias cuxo desenvolvemento resultou desbotado desde as materias da área lingüística dado que se lles presupoñía a estas unha menor capacidade de actuación; porén, o desenvolvemento do razoamento e do pensamento lóxico e a súa aplicación a tarefas claramente integradas nos nosos plans curriculares –como, por exemplo, a análise sintáctica– requiren claramente do desenvolvemento destas destrezas:

- Coñecementos sobre os números, a mellora da comprensión dos termos nos conceptos matemáticos, as representacións matemáticas como as gráficas.

- Habilidades como a emisión de xuízos fundados, o seguimento de cadeas argumentais, a análise de gráficos e doutras representacións matemáticas, o uso de datos e de procedementos científicos para a consecución dun obxectivo que inclúa a chegada a conclusións e a toma de decisións seguindo un razoamento dedutivo.
- O rigor, o respecto aos datos, a veracidade, a valoración do coñecemento científico etc.

Competencia dixital

A competencia dixital é un dos eixos do desenvolvemento competencial necesario para desenvolverse como cidadán e cidadá activo e integrado na sociedade actual. Desde a materia de Lingua Galega e Literatura, da mesma maneira que desde as outras áreas lingüísticas, un dos puntos fortes do desenvolvemento desta competencia pasa por ofrecer ao alumnado destrezas de busca, de síntese e de análise de información, para alén do manexo competente de diferentes ferramentas e recursos informáticos:

- Adquisición de coñecementos sobre linguaxes e códigos específicos así como seus procesos de decodificación e de transferencia; acceso a fontes de información e establecemento de parámetros adecuados de busca, selección e procesamento da información.
- Interese por participar en traballos colaborativos, motivación e curiosidade pola aprendizaxe e tamén mellora do uso das tecnoloxías.

Aprender a aprender

Aprender a aprender é unha das competencias con máis alto grao de transversalidade cuxa progresión nas destrezas garante a consecución dun obxectivo de alto nivel: o recoñecemento do alumno ou da alumna como aprendiz e a análise dos seus puntos fortes e das fraquezas que presenta no seu modo de abordar a nosa materia e as materias restantes:

- Coñecementos sobre estratexias de resumo, análise e síntese que permiten o deseño de estratexias de aprendizaxe para abordar de maneira eficaz diferentes campos e saberes.
- Desenvolvemento de estratexias de planificación, supervisión e avaliación das tarefas levadas a cabo. Potenciación da motivación e da confianza.

Competencia social e cívica

Trátase dunha das competencias máis intrinsecamente relacionadas co currículo de Lingua Galega e Literatura, xa que a integración neste dos bloques de Lingua e sociedade e de Coñecemento literario fan que a explicación dun e doutro ámbito beban directamente das fontes da interpretación e de análise da sociedade en que se insiren.

Alén dos coñecementos directamente vinculados coa historia de Galiza, o tratamento desta competencia desde a nosa materia tamén debe ter con conta o desenvolvemento de actitudes cívicas claramente apreciábeis no decorrer diario das aulas e no desenvolvemento de actividades como, por exemplo, os debates:

- Adquisición de coñecementos relativos á vida segundo os parámetros dunha determinada sociedade; percepción das identidades culturais e nacionais como un proceso sociocultural

dinámico e cambiante; coñecemento dos acontecementos contemporáneos e dos principais acontecementos históricos a nivel tanto local como mundial; comprensión dos fenómenos migratorios.

- Desenvolvemento das destrezas necesarias para comunicarse de forma eficaz en calquera ámbito social ou persoal; a capacidade de negociación; a realización de intervencións en público adecuadas; a reflexión crítica e creativa.
- Potenciación de actitudes como a autoconfianza, a integridade, o interese pola comunicación intercultural, a tolerancia, a disposición a superar preconceitos, o sentido da responsabilidade e a reflexión acerca das mensaxes transmitidas polos medios de comunicación.

Conciencia e expresións culturais

Finalmente, a competencia en conciencia e expresións culturais, ao igual que acontece coa competencias sociais e cívicas, mantén unha relación máis estreita da nosa materia co currículo. O achegamento ao feito literario, o estudo de épocas e períodos artísticos tanto propios como vinculantes coa historia europea constitúen unha parte importante da nosa materia.

- Alén do coñecemento sobre os xéneros literarios, os seus códigos estéticos e o seu desenvolvemento histórico, esta competencia tamén se practica mediante a creación de textos de intención literaria.
- Adquisición de coñecementos de historia da cultura desde diferentes disciplinas artísticas incluída a literatura, o coñecemento de autores/as, obras e estilos representativos incluíndo o coñecemento de autores/as actuais, a identificación das relacións entre as manifestacións artísticas e as sociedades en que se insiren, os coñecementos sobre a evolución das ideas estéticas e dos gustos e convencións.
- Potenciación da imaxinación e desenvolvemento do pensamento creativo, traballo en equipo, iniciativa.
- Actitudes como a valoración da liberdade de expresión, o dereito á diversidade cultural, o respecto polas diferentes manifestacións culturais e artísticas e o interese por participar da vida cultural da comunidade.

3. LINGUA GALEGA E LITERATURA NA ESO

3.1. OBXECTIVOS XERAIS DE EDUCACIÓN SECUNDARIA

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes; coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais; practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos; exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así

como calquera manifestación de violencia contra a muller.

- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural, coñecer mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e sociedade galega ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e mellora e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara o exercicio deste dereito.
- o) Coñecer e valorar a importancia do uso do noso idioma como elemento fundamental para o mantemento da nosa identidade e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que nos comunica con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

3.2. 1º ESO

3.2.1. OBXECTIVOS DA ÁREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA 1.º ESO

1. Comprender, interpretar e resumir o sentido global das mensaxes orais en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
2. escoitar e comprender o sentido global de informacións procedentes da comunicación audiovisual, desenvolvendo un pensamento crítico.
3. escoitar con interese e respecto as intervencións orais, respectando as normas de cortesía.
4. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, as estratexias necesarias para producir textos orais sobre temas de actualidade.

5. Valorar as producións orais cunha fonética galega correcta e mostrar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.
6. Intervir de maneira activa en situacións orais propias do ámbito académico.
7. Coñecer e aplicar estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais.
8. Producir discursos breves e comprensibles, adecuados á situación e á intención comunicativa, coherentes e ben organizados, sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e académica.
9. Ler de maneira comprensiva e interpretar textos escritos en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
10. Usar os recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información, consultar modelos de composición escrita e solucionar dúbidas de traballo.
11. Mostrar unha actitude crítica cara ás mensaxes que manifesten prexuízos lingüísticos.
12. Ler en voz alta coa dicción adecuada e respectando os patróns fonéticos do galego.
13. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá, das relacións sociais ou do ámbito académico, con adecuación, coherencia, cohesión e corrección.
14. Usar as TIC, con progresiva autonomía, para redactar e presentar os seus escritos.
15. Coñecer e utilizar un léxico amplo e preciso.
16. Coñecer e utilizar adecuadamente a fonética do galego.
17. Utilizar os dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes para resolver dúbidas e progresar na aprendizaxe autónoma.
18. Aplicar correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas do galego.
19. Coñecer e utilizar as categorías gramaticais básicas para mellorar a creación e a comprensión de textos.
20. Identificar e explicar as funcións oracionais e as unidades que as desempeñan.
21. Coñecer e utilizar os conectores textuais e as regras de concordancia para dar cohesión aos textos.
22. Diferenciar as distintas clases de oracións segundo a intención do emisor.
23. Participar en proxectos nos que se utilizan varias linguas, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.
24. Desenvolver unha competencia comunicativa integrada a partir do coñecemento das linguas.
25. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo.
26. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia, a partir do seu contorno familiar e o do resto do alumnado, valorando a importancia de contribuír ao proceso de normalización da lingua.
27. Coñecer a situación sociolingüística e legal das linguas de España.
28. Recoñecer e valorar as variantes xeográficas do galego, rexeitando prexuízos lingüísticos.
29. Diferenciar os textos non literarios dos literarios, e nestes últimos, identificar os tres grandes xéneros.
30. Ler de maneira comprensiva, expresiva ou dramatizada textos de distintos xéneros, relacionándoos coa súa experiencia propia e expoñendo a súa opinión.
31. Escribir textos sinxelos con intención estética, utilizando os coñecementos literarios adquiridos.
32. Describir os trazos que caracterizan o cómic e a canción como linguaxes artísticas.
33. Coñecer e aplicar as estratexias de autoavaliación, recoñecendo os erros nas súas producións.

3.2.2.CONTIDOS

Os contidos da materia de Lingua Galega e Literatura agrúpanse en cinco bloques que lles permitirán aos alumnos adquirir uns coñecementos e destrezas básicas para obter unha cultura xeral.

Nota: cada bloque de contido ten un número e a continuación outro que se refire a un contido concreto dentro dese bloque. Nas táboas clarificadoras dos distintos aspectos desta programación só utilizaremos a referencia aos contidos mediante esa letra e o/os número-s.

Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar

Escoitar

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de calquera texto oral ou daqueles propios dos medios de comunicación, especialmente noticias de actualidade, próximas aos intereses do alumnado.

B1.2. Comprensión e interpretación de textos orais utilizados no ámbito social e académico (instrucións, presentacións de tarefas e breves exposicións orais de temáticas variadas).

B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa con actitude de interese, de cooperación e de respecto.

B1.4. Escoita crítica e reflexiva das mensaxes dos medios de comunicación, con especial atención aos programas informativos.

Falar

B1.5. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de estratexias necesarias para producir textos orais sobre temas de actualidade.

B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito académico (pedimento de aclaracións, intercambio de opinións e exposición de conclusións).

B1.9. Coñecemento e aplicación de estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais.

B1.10. Construción de discursos adecuados, cohesionados e coherentes desde o punto de vista comunicativo, sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e académica.

Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir

Ler

B2.1. Aplicación de técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva.

B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil, normas e instrucións de uso.

B2.3. Comprensión, interpretación e síntese de textos dos medios de comunicación, fundamentalmente textos narrativos.

B2.4. Comprensión e interpretación de textos do ámbito académico, especialmente, descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias en diversos soportes.

B2.5. Utilización guiada da biblioteca e das TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.

B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmitan prexuízos ou usos lingüísticos discriminatorios, especialmente, os que aparecen nos medios de comunicación.

B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa, aos patróns fonéticos do galego e aos signos de puntuación.

Escribir

- B2.8. Planificación e revisión do escrito, de forma guiada, para producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente.
- B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil.
- B2.10. Producción, a partir dun modelo, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital.
- B2.11. Producción, en soporte papel ou dixital, de textos propios da vida académica, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas.
- B2.12. Producción, en soporte papel ou dixital, de textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.
- B2.13. Uso, con progresiva autonomía, das TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) na planificación, revisión e presentación dos escritos.
- B2.14. Autoavaliación da aprendizaxe da lingua cunha actitude activa e de confianza.

Bloque 3. Funcionamento da lingua

- B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.
- B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.
- B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre clases de palabras e normativa.
- B3.4. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.
- B3.5. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.
- B3.6. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais básicas (substantivo, adxectivo cualificativo, verbo, adverbio...), así como a diferenza entre palabras flexivas e non flexivas para a creación e comprensión de textos.
- B3.7. Recoñecemento, uso e reflexión dos mecanismos da cohesión textual como a deíxe persoal.
- B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos.
- B3.9. Coñecemento das regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto.
- B3.10. Recoñecemento das modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor.
- B3.11. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso.
- B3.12. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, relacionados cos Elementos Transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.
- B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

Bloque 4. Lingua e sociedade

- B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo.
- B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.
- B4.3. A lusofonía.
- B4.4. Análise da situación sociolingüística, a partir do contexto familiar do alumnado.
- B4.5. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.
- B4.6. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.
- B4.7. Os prexuízos lingüísticos.

B4.8. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades diatópicas do galego.

Bloque 5. Educación literaria

B5.1. Lectura, con regularidade e de maneira guiada, de obras literarias para desenvolver o criterio lector; exposición da opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e asimilación dos trazos estéticos xerais que definen cada texto.

B5.2. Comparación de textos literarios e non literarios e diferenciación de textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.

B5.3. Lectura expresiva e comprensiva, audicións de poemas recitados ou cantados, determinación da temática ou temáticas abordadas e descrición dos valores estilísticos dos textos.

B5.4. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e recoñecemento da funcionalidade dos elementos formais básicos.

B5.5. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e apreciación dos seus compoñentes e procedementos máis relevantes.

B5.6. Produción de textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

B5.7. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas.

B5.8. Familiarización, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo.

3.2.3. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	C. clave	Grao mínimo de consecución de cada estándar
B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais (noticias de actualidade) e elaborar un resumo.	LGB1.1.1. Comprende e interpreta a intención comunicativa de textos orais sinxelos (noticias de actualidade). LGB1.1.2. Traslada a información relevante ou a idea xeral de textos sinxelos a resumos.	CCL CAA CCL CAA	Comprende a idea xeral do texto escrito
B1.2. Extraer a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais sinxelos dos ámbitos social e académico e seguir instrucións para realizar tarefas guiadas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os datos máis relevantes en textos orais do ámbito social e académico. LGB1.2.2. Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	CCL CAA CCL CAA	Identifica datos relevantes do texto oral académico.
B1.3. Coñecer e apreciar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.3.1. Coñece e aprecia as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na orde que lle corresponde, manifesta respecto polas opinións alleas e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	CCL CSC CCL CAA	Recoñece as normas de cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas. Rexeita a linguaxe discriminatoria.

	LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume) e o significado da linguaxe non verbal.	CSC CSIEE	
B.1.4. Identificar e contrastar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e identificar prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, as ideas principais e as secundarias de programas informativos. LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas. LGB1.4.3. Identifica e rexeita os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.	CCL CAA CSC	Identifica a idea principal dun programa informativo.
B1.5. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, as estratexias necesarias para realizar exposicións orais planificadas e participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas.	LGB1.5.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións. LGB1.5.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e visualmente atractivas.	CD CAA CSIE	Emprega as TIC para as súas presentacións.
B1.6. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e mostrar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea e propón solucións para melloralas. LGB1.6.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia da lingua galega. LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	CCL CAA CAA CCLCCEC	Diferencia e respecta as variantes dialectais.
B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das 7 vogais, <i>n</i> velar, fonema fricativo palatal xordo). LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas	CCL CSC CCL CCL	Participa nas intervencións orais espontáneas, adecuándose á situación comunicativa.

	expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).		
B1.8. Participar activamente en situacións propias do ámbito académico (pedir aclaracións, intercambiar opinións e expoñer conclusións).	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito académico, respectando as regras de interacción. LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios	CCL CSC CCL CSC	Participa e respecta as normas nos coloquios en clase.
B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.	LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves. LGB1.9.2. Respecta os aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade. LGB1.9.3. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da situación comunicativa. LGB1.9.4. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal ás súas producións orais. LGB1.9.5. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos. LGB1.9.6. Recoñece e avalúa erros (repeticións de conectores, pobreza léxica, castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	CAA CCL CSC CSIE CCL CSC CCL CAA CAA CAA CCL	Elabora guións para as exposicións, mellora o seu autocontrol, e incorpora algún léxico formal nas exposicións.
B1.10. Producir discursos breves e comprensibles sobre temas da vida cotiá, de interese persoal ou social.	LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos, e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas. LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo	CCL CSC CSIEE CCEC CSC CSIEE	Expón a súa opinión en conversas informais. Sabe demandar información.
B2.1. Aplicar técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva.	LGB2.1.1. Utiliza técnicas de análise e síntese do contido: subliñados, esquemas e resumos. LGB2.1.2. Recoñece a intencionalidade do emisor a partir de elementos contextuais explícitos. LGB2.1.3. Reconstrúe o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas. LGB2.1.4. Busca o léxico descoñecido en dicionarios, analiza	CCL CCA CCL CCL CCL CCA	Mellora as técnicas de selección e análise do contido. Emprega subliñados, esquemas e resumos. Compón esquemas xerarquizados.

	<p>a forma da palabra ou deduce o significado polo contexto.</p> <p>LGB2.1.5. Interpreta o significado de elementos non lingüísticos (símbolos, iconas, etcétera).</p> <p>LGB2.1.6. Busca información para ampliar e completar o contido das mensaxes a través de distintos recursos: xornais, revistas, libros, enciclopedias, buscadores de internet.</p> <p>LGB2.1.7. Contrasta os contidos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.</p>	<p>CCL</p> <p>CCL CCA CD</p> <p>CCL CCA</p>	
<p>B2.2. Comprender, interpretar e sintetizar textos da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil e normas e instrucións de uso.</p>	<p>LGB2.2.1. Comprende, interpreta e sintetiza o contido de textos propios da vida cotiá: mensaxes electrónicas ou de móbil, de correo electrónico, normas e instrucións de uso.</p>	<p>CCL CSC</p>	<p>Comprende textos da vida cotián: móbil, instrucións de uso....</p>
<p>B2.3. Comprender, interpretar e sintetizar escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial.</p>	<p>LGB2.3.1. Comprende, interpreta e sintetiza escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial.</p>	<p>CCL CSC</p>	<p>Comprende e sintetiza textos xornalísticos.</p>
<p>B2.4. Comprender, interpretar e sintetizar escritos do ámbito académico do alumnado, especialmente, textos descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, información de dicionarios, enciclopedias en distintos soportes.</p>	<p>LGB2.4.1. Comprende, interpreta e sintetiza textos propios da vida académica: webs educativas, información de dicionarios, glosarios e enciclopedias en distintos soportes.</p> <p>LGB2.4.2. Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe guiadas, con progresiva autonomía</p>	<p>CCL CAA CD CSC</p> <p>CCL</p>	<p>Comprende textos académicos e segue as instrucións das tarefas.</p>
<p>B2.5. Utilizar de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.</p>	<p>LGB2.5.1. Usa de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.</p>	<p>CCL CAA CD</p>	<p>Sabe procurar información nas TIC.</p>

<p>B2.6. Mostrar unha actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexionar sobre os usos lingüísticos discriminatorios.</p>	<p>LGB2.6.1. Manifesta unha actitude crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexiona sobre os usos lingüísticos discriminatorios. LGB2.6.2. Identifica e evita o uso de expresións habituais que evidencian prexuízos de distinta natureza: relixiosos, raciais, sexistas.</p>	<p>CCL CSC CCL CSC</p>	
<p>B2.7. Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa.</p>	<p>LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados e con respecto pola puntuación do texto. LGB2.7.2. Le en voz alta seguindo os patróns fonéticos do galego. LGB2.7.3. Utiliza recursos das TIC para rexistrar a voz</p>	<p>CCL CCL CCL CD</p>	<p>Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo.</p>
<p>B2.8. Planificar, producir e revisar o escrito co fin de producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente.</p>	<p>LGB2.8.1. Utiliza esquemas sinxelos e notas para ordenar as ideas e estruturar o contido do texto. LGB2.8.2. Adecúa o texto ao rexistro coloquial ou formal segundo o requira a situación comunicativa. LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos esenciais para a cohesión das ideas: conectores textuais básicos, concordancias dentro do sintagma nominal e dentro do sintagma verbal. LGB2.8.4. Puntúa o texto en relación coa organización oracional e a forma do texto (os parágrafos e a distribución e organización das ideas expresadas). LGB2.8.5. Revisa o texto con respecto ás normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas</p>	<p>CCL CCL CCL CCL CD</p>	<p>Utiliza esquemas sinxelos para ordenar ideas e estrutura o contido.</p>
<p>B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos sinxelos propios da vida cotiá e das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil.</p>	<p>LGB2.9.1. Produce textos propios das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil</p>	<p>CCL CD CSC</p>	<p>Produce cartas, avisos e mensaxes electrónicas.</p>
<p>B2.10. Producir, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital.</p>	<p>LGB2.10.1. Produce, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. LGB2.10.2. Coñece a estrutura do xornal (seccións e xéneros) e os elementos paratextuais que acompañan as noticias</p>	<p>CCL CD SCS CCL</p>	<p>Coñece a estrutura dun xornal.</p>

B2.11. Producir, en soporte papel ou dixital, textos propios da vida académica, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas.	LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos descritivos, narrativos e expositivos propios da vida académica, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre tarefas e aprendizaxes realizadas	CCL CD	Produce, en formato papel ou dixital, textos descritivos, narrativos e expositivos propios da vida académica,
B2.12. Producir textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.	LGB2.12.1. Produce textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos	CCL	Produce textos dos distintos xéneros.
B2.13. Usar, con progresiva autonomía, as TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) para planificar, revisar e mellorar a presentación dos escritos.	LGB2.13.1.Utiliza, con progresiva autonomía, as funcións básicas dun procesador de textos para organizar os contidos e mellorar a presentación. LGB2.13.2.Emprega os correctores ortográficos para resolver dúbidas e revisar a ortografía	CCL CD	Usa basicamente algún procesador de textos
B2.14. Avaliar o seu proceso de aprendizaxe cunha actitude activa e de confianza.	LGB2.14.1.Participa, de modo guiado, nas tarefas de revisión e mellora das producións propias e alleas. LGB2.14.2.Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe e mostra unha actitude positiva de superación	CCL CAA CCL CAA	Reflexiona sobre as súas propias producións.
B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación.	CCL	Amplia o seu vocabulario.
B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega	CCL CAA	Recoñece os fonemas básicos da lingua galega.
B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta en calquera soporte, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística relativa á clase de palabras e normativa en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta	CCLCD	Sabe localizar información nos dicionarios.
B3.4. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. LGB3.4.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos	CCL CCL	Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas

B3.5. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual. . . .	LGB3.5.1. Analiza e usa correctamente a puntuación de acordo coa cohesión textual	CCL	Coñece e usa correctamente os principais signos de puntuación.
B3.6. Recoñecer e explicar o uso das distintas categorías gramaticais, utilizar este coñecemento para distinguir erros e diferenciar as flexivas das non flexivas.	LGB3.6.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, utiliza este coñecemento para corrixir erros e distingue as flexivas das non flexivas	CCL CAA	Identifica as categorías gramaticais.
B3.7. Recoñecer, usar e reflexionar sobre os mecanismos da cohesión textual como a deíxe persoal.	LGB3.7.1. Recoñece e explica nos textos as referencias deícticas persoais	CCL CAA	Recoñece nos textos as formas deícticas.
B3.8. Recoñecer, usar e explicar os conectores textuais máis comúns (sobre todo, os temporais e os explicativos).	LGB3.8.1. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos.	CCL CAA	Identifica os principais conectores temporais.
B3.9. Coñecer as regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto.	LGB3.9.1. Producir textos orais e escritos de diferentes xéneros, usando as regras de concordancia. LGB3.9.2. Identificar as funcións sintácticas no seo da oración	CCL CAA CCL CAA	Usa correctamente as formas de concordancia.
B3.10. Recoñecer as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor.	LGB3.10.1.Recoñece as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor	CCL CAA	Recoñece a modalidade oracional en relación coa intención comunicativa.
B3.11. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.	LGB3.11.1.Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación	CCL CAA	
B3.12. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas,	LGB3.12.1.Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis... recensión de libros e películas, obras de teatro...) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos Elementos	CCL CAA CD	Participa na elaboración de traballos multimedia.

tanto curriculares como outras presentes no centro, relacionados cos Elementos Transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	Transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora positivamente as competencias que posúe como persoa plurilingüe.		
B3.13. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.13.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA	
B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, valorar positivamente o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.	LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso na literatura de tradición oral e no xénero humorístico. LGB4.1.2. Coñece as linguas que se falan en Galicia. LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona. LGB4.1.4. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música, xogos) en lingua galega adaptados á súa idade.	CCL CCL CCL CCL CD CCEC	Coñece as linguas faladas na Galiza. Coñece os países da Lusofonía.
B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo das diferentes contornas familiares do alumnado.	LGB4.2.1. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo da súa contorna familiar e a do resto do alumnado. LGB4.2.2. Coñece e valora os antropónimos galego	CCL CCL	Coñece basicamente a situación sociolingüística de Galiza.
B4.3. Adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.1. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	CCL CSC	Valora a importancia de usar a lingua galega.
B4.4. Coñecer a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula os dereitos lingüísticos individuais	CCL	Coñece a lexislación que regula os dereitos lingüísticos individuais

<p>B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.</p>	<p>LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de novos e vellos prexuízos cara ao galego na súa práctica lingüística e na da súa contorna</p>	<p>CCL CSC</p>	<p>Coñece o que é un prexuízo lingüístico.</p>
<p>B4.6. Recoñecer e apreciar as variantes diatópicas do galego.</p>	<p>LGB4.6.1. Aprecia as variantes diatópicas do galego como símbolo de riqueza lingüística e cultural. LGB4.6.2. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona. LGB4.6.3. Coñece as principais variantes diatópicas do galego e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque dialectal ao que pertencen.</p>	<p>CCL CCEC CCL CCL</p>	<p>Identifica os principais trazos dialectais.</p>
<p>B5.1. Ler, con regularidade e de maneira guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expoñer unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionando o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, procurando assimilar os trazos estéticos xerais que definen cada texto.</p>	<p>LGB5.1.1. Le, con regularidade e de maneira guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, e asimila os trazos estéticos xerais que definen cada texto</p>	<p>CCL</p>	<p>Le e expón a súa opinión sobre unha lectura da materia.</p>
<p>B5.2. Comparar textos literarios e non literarios e diferenciar textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.</p>	<p>LGB5.2.1. Compara textos literarios e non literarios e describe as súas diferenzas e similitudes. LGB5.2.2. Diferencia textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais</p>	<p>CCL CCL</p>	<p>Diferencia os tres grandes xéneros.</p>
<p>B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións de poemas recitados ou cantados, sinalar a temática ou temáticas abordadas e describir os valores estilísticos dos textos.</p>	<p>LGB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente, fai audicións de poemas recitados ou cantados, sinala a temática ou temáticas abordadas e describe os valores estilísticos dos textos.</p>	<p>CCL</p>	<p>Le, e sinala a temática dun texto poético.</p>
<p>B5.4. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e recoñecer a funcionalidade dos elementos formais básicos.</p>	<p>LGB5.4.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e recoñece a funcionalidade dos elementos formais básicos.</p>	<p>CCL</p>	<p>Le comprensivamente un texto narrativo.</p>

B5.5. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e apreciar os seus compoñentes e procedementos máis relevantes.	LGB5.5.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e aprecia os seus compoñentes e procedementos máis relevantes	CCL	Le comprensivamente un texto teatral
B5.6. Escribir textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	LGB5.6.1. Escribe textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	CCL CCEC	
B5.7. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas.	LGB5.7.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos do cómic como linguaxe artística. LGB5.7.2. Identifica e describe, nun cómic dado, os principais trazos definitorios. LGB5.7.3. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da canción como linguaxe artística. LGB5.7.4. Identifica e describe, nunha canción dada, os seus principais trazos definitorios.	CCL CCL CCEC CCL CCEC CCL CCEC	Identifica e describe os trazos característicos dun cómic.
B5.8. Familiarizarse, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo.	LGB5.8.1. Familiarízase, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo	CCL CD	Familiarízase co uso da biblioteka escolar

3.2.4. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN, E TEMPORALIZACIÓN.

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
Bloque 1:Lingua oral: : falar e escoitar		
LGB1.1.1. Comprende e interpreta a intención comunicativa de textos orais sinxelos (noticias de actualidade). LGB1.1.2. Traslada a información relevante ou a idea xeral de textos sinxelos a resumos.	Observación e rexistro das súas intervencións.	A comunicación oral: escoitar e falar. Dedícaselle, normalmente, o 20% - /25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos.

		A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas.
LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os datos máis relevantes en textos orais do ámbito social e académico. LGB1.2.2. Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	Observación e rexistro das súas intervencións.	
LGB1.3.1. Coñece e aprecia as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na orde que lle corresponde, manifesta respecto polas opinións alleas e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria). LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume) e o significado da linguaxe non verbal.	Observación e rexistro das súas intervencións.	
LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, as ideas principais e as secundarias de programas informativos. LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas. LGB1.4.3. Identifica e rexeita os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.	Observación e rexistro das súas intervencións.	
LGB1.5.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións. LGB1.5.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e visualmente atractivas.	Realización de exposicións orais	
LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea e propón solucións para melloralas. LGB1.6.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia da lingua galega. LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	Lectura e dramatización dun texto dialectal	
LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das 7 vogais, <i>n</i> velar, fonema fricativo palatal xordo).	Observación das súas intervencións en demanda de información.	

LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).		
LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito académico, respectando as regras de interacción. LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios	Participación en debates.	
LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves. LGB1.9.2. Respecta os aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade. LGB1.9.3. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da situación comunicativa. LGB1.9.4. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal ás súas producións orais. LGB1.9.5. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos. LGB1.9.6. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica, castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.	Exposicións orais.	
LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos, e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas. LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo	Observación e rexistro.	
Bloque 2: Lingua escrita: ler e escribir		
LGB2.1.1. Utiliza técnicas de análise e síntese do contido: subliñados, esquemas e resumos. LGB2.1.2. Recoñece a intencionalidade do emisor a partir de elementos contextuais explícitos. LGB2.1.3. Reconstrúe o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas. LGB2.1.4. Busca o léxico descoñecido en dicionarios, analiza a forma da palabra ou deduce o significado polo contexto. LGB2.1.5. Interpreta o significado de elementos non lingüísticos (símbolos, iconas, etcétera). LGB2.1.6. Busca información para ampliar e completar o contido das mensaxes a través de distintos recursos: xornais, revistas, libros, enciclopedias, buscadores de internet. LGB2.1.7. Contrasta os contidos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	Revisión de borradores, esquemas, e resumos entregados.	Comunicación escrita: ler e escribir. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas
LGB2.2.1. Comprende, interpreta e sintetiza o contido de textos propios da vida cotiá: mensaxes electrónicas ou de móbil, de correo electrónico, normas e instrucións de uso.	Probas escritas	

LGB2.3.1. Comprende, interpreta e sintetiza escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial.	Probas escritas.	
LGB2.4.1. Comprende, interpreta e sintetiza textos propios da vida académica: webs educativas, información de dicionarios, glosarios e enciclopedias en distintos soportes. LGB2.4.2. Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe guiadas, con progresiva autonomía	Probas escritas.	
LGB2.5.1. Usa de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.	Traballos escritos presentados.	
LGB2.6.1. Manifesta unha actitude crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexiona sobre os usos lingüísticos discriminatorios. LGB2.6.2. Identifica e evita o uso de expresións habituais que evidencian prexuízos de distinta natureza: relixiosos, raciais, sexistas.	Observación e rexistro.	
LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados e con respecto pola puntuación do texto. LGB2.7.2. Le en voz alta seguindo os patróns fonéticos do galego. LGB2.7.3. Utiliza recursos das TIC para rexistrar a voz	Observación e rexistro.	
LGB2.8.1. Utiliza esquemas sinxelos e notas para ordenar as ideas e estruturar o contido do texto. LGB2.8.2. Adecúa o texto ao rexistro coloquial ou formal segundo o requira a situación comunicativa. LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos esenciais para a cohesión das ideas: conectores textuais básicos, concordancias dentro do sintagma nominal e dentro do sintagma verbal. LGB2.8.4. Puntúa o texto en relación coa organización oracional e a forma do texto (os parágrafos e a distribución e organización das ideas expresadas). LGB2.8.5. Revisa o texto con respecto ás normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas	Traballos presentados e probas escritas.	
LGB2.9.1. Produce textos propios das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil	Elaboración de traballos prácticos.	
LGB2.10.1. Produce, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. LGB2.10.2. Coñece a estrutura do xornal (seccións e xéneros) e os elementos paratextuais que acompañan as noticias	Manexo práctico dun xornal e recollida de traballos.	
LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos descritivos, narrativos e expositivos propios da vida académica, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre tarefas e aprendizaxes realizadas		

LGB2.12.1. Produce textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos	Probas e elaboración de textos.	
LGB2.13.1.Utiliza, con progresiva autonomía, as funcións básicas dun procesador de textos para organizar os contidos e mellorar a presentación. LGB2.13.2.Emprega os correctores ortográficos para resolver dúbidas e revisar a ortografía	Revisión textos presentados.	
LGB2.14.1.Participa, de modo guiado, nas tarefas de revisión e mellora das producións propias e alleas. LGB2.14.2.Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe e mostra unha actitude positiva de superación.	Autocorrección.	
Bloque 3: Funcionamento da lingua		
LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación.	Revisión textos elaborados.	Funcionamento da lingua. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas.
LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega	Probas escritas.	
LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística relativa á clase de palabras e normativa en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta	Probas escritas	
LGB3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. LGB3.4.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos	Probas escritas	
LGB3.5.1. Analiza e usa correctamente a puntuación de acordo coa cohesión textual	Elaboración de textos e probas escritas	
LGB3.6.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, utiliza este coñecemento para corrixir erros e distingue as flexivas das non flexivas	Probas escritas	
LGB3.7.1. Recoñece e explica nos textos as referencias décticas persoais	Probas escritas	
LGB3.8.1. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos	Probas escritas	
LGB3.9.1. Producir textos orais e escritos de diferentes xéneros, usando as regras de concordancia. LGB3.9.2. Identificar as funcións sintácticas no seo da oración	Elaboración de textos	
LGB3.10.1.Recoñece as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor	Probas escritas	

LGB3.11.1 .Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación		
LGB3.12.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis... recensión de libros e películas, obras de teatro...) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora positivamente as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Exposicións gráficas. Elaboracións de traballos.	
LGB3.13.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.		
Bloque 4: Lingua e sociedade		
LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso na literatura de tradición oral e no xénero humorístico. LGB4.1.2. Coñece as linguas que se falan en Galicia. LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona. LGB4.1.4. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música, xogos) en lingua galega adaptados á súa idade.	Probas escritas	Lingua e sociedade. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas.
LGB4.2.1. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo da súa contorna familiar e a do resto do alumnado. LGB4.2.2. Coñece e valora os antropónimos galego	Enquisas e traballos básicos de investigación.	
LGB4.3.1. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	Observación e rexistro.	
LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula os dereitos lingüísticos individuais		
LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de novos e vellos prexuízos cara ao galego na súa práctica lingüística e na da súa contorna	Observación e rexistro. Debates.	
LGB4.6.1. Aprecia as variantes diatópicas do galego como símbolo de riqueza lingüística e cultural. LGB4.6.2. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona. LGB4.6.3. Coñece as principais variantes diatópicas do galego e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque dialectal ao que pertencen	Probas escritas	
Bloque 5: Educación literaria		

LGB5.1.1. Le, con regularidade e de maneira guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, e asimila os trazos estéticos xerais que definen cada texto	Probas escritas	Educación literaria. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas.
LGB5.2.1. Compara textos literarios e non literarios e describe as súas diferenzas e similitudes. LGB5.2.2. Diferencia textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais	Probas escritas	
LGB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente, fai audicións de poemas recitados ou cantados, sinala a temática ou temáticas abordadas e describe os valores estilísticos dos textos.	Observación e rexistro.	
LGB5.4.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e reconece a funcionalidade dos elementos formais básicos.	Probas escritas	
LGB5.5.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e aprecia os seus compoñentes e procedementos máis relevantes	Observación dunha posta en común de experiencias teatrais	
LGB5.6.1. Escribe textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	Elaboración e revisión de textos.	
LGB5.7.1. Describe e caracteriza os trazos definatorios básicos do cómic como linguaxe artística. LGB5.7.2. Identifica e describe, nun cómic dado, os principais trazos definatorios. LGB5.7.3. Describe e caracteriza os trazos definatorios básicos da canción como linguaxe artística. LGB5.7.4. Identifica e describe, nunha canción dada, os seus principais trazos definatorios.	Elaboración dunha banda deseñada	
LGB5.8.1. Familiarízase, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo	Visitas á biblioteca escolar.	

3.3. 2ºESO.

3.3.1. OBXECTIVOS DA AREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA. 2º CURSO.

1. Coñecer as características da linguaxe dos distintos medios de comunicación.

2. Analizar textos orais e escritos de medios de comunicación en formato dixital e en papel, para identificar ideas principais, comprender o contido e procesar a información mediante distintas ferramentas.
3. Distinguir ámbitos diferentes en textos orais, coñecer as súas características e os trazos que os diferencian.
4. Sintetizar e procesar información desde textos orais de distintos ámbitos.
5. Elaborar criterios para analizar criticamente o propósito comunicativo en textos orais diversos.
6. Elabora argumentacións propias para expoñer o propósito comunicativo dos textos orais.
7. Recoñecer as connotacións en informacións implícitas nun texto oral.
8. Coñecer e aplicar as regras fonéticas e prosódicas que rexen a lingua galega.
9. Amosar coidado e interese por elaborar producións propias con corrección gramática, ortográfica e fonética.
10. Empregar o coñecemento da lingua e os contidos traballados para producir textos orais propios con coherencia, cohesión e corrección. Utilizar con corrección nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.
11. Realizar exposicións orais sobre temas diversos seguindo unha estrutura ordenada e coherente, con soltura.
12. Coñecer e utilizar técnicas TIC que faciliten e axuden a mellorar as exposicións orais planificadas.
13. Elaborar opinións propias sobre temas diversos e expoñelas de maneira argumentada e ordenada en distintos contextos.
14. Participar de modo natural e por iniciativa propia en situacións de comunicación oral diversas: debates, corrección de exercicios, diálogos sobre temas, ... expoñendo e argumentando as ideas propias.
15. Coñecer e aplicar técnicas de comunicación oral nas exposicións ou en situacións diversas falando en público, coidando a postura, a modulación da voz, a estrutura do discurso, os medios empregados, etc.
16. Desenvolver estratexias para comprender mensaxes orais e escritas en situacións onde hai dificultades de comprensión.
17. Utilizar recursos dixitais e libros de texto para resolver dúbidas sobre vocabulario ou estruturas lingüísticas necesarias para producir con corrección na lingua galega.
18. Empregar os coñecementos da lingua para comprender e producir textos propios no contexto social no que nos desenvolvemos: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.
19. Coñecer os elementos fundamentais dos textos instrutivos e expositivos en contexto educativo: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. Utilizar ese coñecemento para comprender a mensaxe e utilizar as fontes de información con rigor.
20. Identificar e analizar as distintas fontes de información que son base esencial no proceso de adquisición de coñecementos.
21. Realizar lectura comprensiva de textos diversos: identificar ideas principais e secundarias, sintetizar e representar a información, elaborar argumentacións propias sobre o contido, relacionar o texto con experiencias ou outros coñecementos previos.
22. Realizar unha lectura en voz alta co dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.
23. Empregar estratexias metacognitivas para identificar canto e como aprendemos.
24. Coñecer os elementos esenciais e os tipos de noticias que aparecen nos medios de comunicación.
25. Elaborar noticias a partir dun modelo con coñecementos adquiridos.

26. Producir en formato papel ou dixital textos de distinta tipoloxía: cuestionarios, resumos, descrición, narracións e explicacións.
27. Producir textos escritos con un compoñente de goce persoal para comunicar experiencias, ideas e pensamentos.
28. Enriquecer con cada temática o léxico, vocabulario e frases da linguaxe habitual en lingua galega.
29. Empregar con soltura e precisión dicionarios e fontes de consulta para comprender textos, enriquecer o vocabulario e contrastar a fiabilidade das fontes empregadas.
30. Coñecer, empregar as normas que regulan os textos orais e escritos de diversos tipos.
31. Comprender que o uso de normas ortográficas e morfoloxías é necesario para o desenvolvemento da lingua.
32. Coñecer as normas de uso dos signos de puntuación e utilízalos en textos escritos con corrección.
33. Comprender a estrutura de substantivos e verbos para mellorar as habilidades de comprensión e produción lingüísticas.
34. Coñecer os elementos dunha oración desde o punto de vista sintáctico. Empregar este coñecemento para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.
35. Realizar autoavaliacións sobre o traballo de maneira realista co obxectivo de mellorar a aprendizaxe.
36. Enriquecer a competencia lingüística co uso das distintas linguas en distintos contextos educativos.
37. Recoñecer a riqueza na diversidade cultural a través das linguas propias de cada pobo.
38. Reflexionar sobre a situación sociolingüística galega desde unha perspectiva social, histórica e xeográfica.
39. Coñecer a historia e as razóns das iniciativas normalizadoras da lingua galegas e describir a situación legal das linguas do Estado español.
40. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.
41. Ler expresiva e comprensivamente en público textos diversos.
42. Coñecer as características de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, e comparalos sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.
43. Coñecer, identificar e interpretar recursos retóricos nos textos literarios.
44. Escribir de maneira autónoma textos de intención estética aplicando os coñecementos dos recursos literarios traballados.
45. Distinguir os trazos da linguaxe cinematográfica, identificalos e analízalos en diferentes obras de cine.

3.3.2. CONTIDOS

Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar

- B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.
- B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo.
- B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.
- B1.4. Escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas

- B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.
- B1.6. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.
- B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.
- B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.
- B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.
- B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.

Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir

- B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.
- B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.
- B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).
- B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.
- B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información.
- B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.
- B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz.
- B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.
- B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.
- B2.10. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).
- B2.11. Produción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.
- B2.12. Produción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos.
- B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.
- B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.

Bloque 3. Funcionamento da lingua

- B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.
- B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa.
- B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.
- B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.
- B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.
- B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.
- B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.
- B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.
- B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso.
- B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.
- B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

Bloque 4. Lingua e sociedade

- B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. A lusofonía.
- B4.2. Situación sociolingüística do galego.
- B4.3. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.
- B4.4. Situación legal das linguas do Estado español.
- B4.5. Prexuízos lingüísticos.
- B4.6. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

Bloque 5. Educación literaria

- B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.
- B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos.
- B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.

- B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.
- B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.
- B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.
- B5.7. Produción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.
- B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.
- B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.

3.3.3. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE: CRITERIOS AVALIACIÓN, COMPETENCIAS CLAVE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso					
Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave	Grao mínimo de consecución de cada estándar
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar					
d e h l ñ	B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.	B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ . Traslada a información relevante de discursos orais a esquemas e resumos.
d e h	B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo.	B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ . Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.
a c d h	B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.	B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos.
a c d e h	B1.4. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas	B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de

			comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.	CSIE E	comunicación.
			LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.	CSC CAA	. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita prexuízos e discriminacións.
h o	B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	CCL CAA	
			LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	CAA	Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega
			LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízaa na súa práctica habitual.	CCL CCEC	Asume, se a posúe, a variante dialectal propia
h o	B1.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC	Produce textos orais, en intervencións espontáneas
			LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL	Participa nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas
			LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	CCL	Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego
			LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL	
b e g h	B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.	B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.	LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	CD CAA CSIE E	Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes
			LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	CD CCL CSC	Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente
a c d h	B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	CCL CSC	. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.
			LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	CCL CSC	Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.
			LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiros/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	CSC CAA	. Expresa a súa opinión sobre unha obra de lectura.
a b	B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para	B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma	LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	CAA	Elabora guións para organizar os contidos de exposicións

<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ g ▪ h ▪ o 	<p>falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.</p>	<p>individual ou en grupo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade. ▪ LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua. ▪ LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral. ▪ LGB1.9.5. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE ▪ E ▪ CLL ▪ CSC ▪ CLL ▪ CAA ▪ CAA ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ . Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal ▪ Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua. ▪ Rec nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.oñece a avalía erros
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h ▪ l ▪ ñ 	<p>B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.</p>	<p>B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas. ▪ LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. ▪ LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa. ▪ LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE ▪ E ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CSIE ▪ E ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, ▪ Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. ▪ Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ▪ Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<p>B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.</p>	<p>B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as-ideas. ▪ LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións. ▪ LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas. ▪ LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto. ▪ LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet. ▪ LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ . Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas ▪ . Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, ▪ Identifica a idea principal e as secundarias ▪ . Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d 	<p>B2.2. Comprensión e</p>	<p>B2.2. Comprender e interpretar</p>	<p>LGB2.2.1. Comprende e interpreta a</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<p>Comprende e interpreta a</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<p>interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.</p>	<p>textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.</p>	<p>información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC 	<p>información máis relevante de textos propios da vida cotiá .</p>
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprende instrucións escritas de certa complexidade.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprende e interpreta normas de convivencia.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<p>B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).</p>	<p>B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias).</p>	<p>LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprende e interpreta textos dos medios de comunicación
			<p>LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Localiza a información destacada de textos dos medios de comunicación.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<p>B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.</p>	<p>B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.</p>	<p>LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprende e interpreta textos propios da vida educativa
			<p>LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica as características específicas de todo tipo de textos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<p>B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información.</p>	<p>B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos non proceso de aprendizaxe continua.</p>	<p>LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información.
			<p>LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.
			<p>LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ d ▪ h 	<p>B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.</p>	<p>B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.</p>	<p>LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios
			<p>LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.
			<p>LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<p>LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as opinións dos demais.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ ñ 	<p>B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz.</p>	<p>B2.7. Ler en voz alta co dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.</p>	<p>LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á función da mensaxe.
			<p>LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ h 	<p>▪ B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.</p>	<p>▪ B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto. ▪ LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo. ▪ LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deixé, as referencias internas de tipo léxico e os conectores). ▪ LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas) ▪ LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas. ▪ LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores. ▪ LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CD ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora esquemas sinxelos ▪ Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo ▪ Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto ▪ . Usa os signos de puntuación do texto correctamente. ▪ ▪ Usa técnicas de tratamento textual coas TIC.: ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<p>▪ B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.</p>	<p>▪ B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.</p>	<p>▪ LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Produce textos propios da vida cotiá
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<p>▪ B2.10. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).</p>	<p>▪ B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).</p>	<p>▪ LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<p>▪ B2.11. Produción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.</p>	<p>▪ B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.</p>	<p>▪ LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ . Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<p>▪ B2.12. Produción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos.</p>	<p>▪ B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos. ▪ LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Produce, en formato papel ou dixital, escritos narrativos e descritivos ▪ Sintetiza e resume narracións e descrição
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ f ▪ h 	<p>▪ B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.</p>	<p>▪ B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.</p>	<p>▪ LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usa técnicas de tratamento textual coas TIC:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h 	<p>▪ B2.14. Valoración da escritura como fonte de</p>	<p>▪ B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha</p>	<p>▪ LGB2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪

	aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	▪ CCEC	
Bloque 3. Funcionamento da lingua					
▪ b ▪ e ▪ l	B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.	B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.	LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	▪ CCL ▪ CCC.	▪ Utiliza un vocabulario amplo e preciso axeitado á situación comunicativa.
▪ a ▪ d ▪ e	B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.	B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	▪ CCL ▪ CAA	▪ Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.
▪ b ▪ e ▪ n ▪ l	B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa.	B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.	LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	▪ CCL ▪ CAA	▪ Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes,
▪ b ▪ e	B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.	B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.	LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	▪ CCL ▪ CD	▪ Completa, transforma e valora textos orais ou escritos
▪ b ▪ e	B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	▪ CCL ▪ CCL	▪ Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. ▪
▪ e	B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.	B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	▪ CCL	▪ Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.
▪ b ▪ e	B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.	B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos. LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA	▪ Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais ▪
▪ e ▪ h	B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto. LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL	▪ Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste. ▪ Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna
▪ e ▪ h	B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	▪ CCL	▪ Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos

<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e allea
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilicen varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Participa en proxectos nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra
Bloque 4. Lingua e sociedade					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. ▪ B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. ▪ B4.3. A lusofonía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos. ▪ LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego. ▪ LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural. ▪ LGB4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración. ▪ LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran. ▪ LGB4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. ▪ Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego. ▪ Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural. ▪ Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración. ▪ Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran. ▪ Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Situación sociolingüística do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece e valora os topónimos galegos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Situación legal das linguas do Estado español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Describir a situación legal das linguas do Estado español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Prexuízos lingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ . Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ . Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais
Bloque 5. Educación literaria					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario,
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Lectura expresiva e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Ler expresiva e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.3.1. Le expresiva e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le expresiva e comprensivamente

<ul style="list-style-type: none"> ▪ l 	<p>comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.</p>	<p>comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.</p>	<p>comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.</p>		<p>textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables:</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<p>B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.</p>	<p>B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.</p>	<p>LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.</p>	<p>CCL</p>	<p>Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<p>B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.</p>	<p>B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.</p>	<p>LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.</p> <p>LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.</p>	<p>CCL</p> <p>CCL</p>	<p>. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros</p> <p>Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxénero</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<p>B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.</p>	<p>B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.</p>	<p>LGB5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.</p>	<p>CCL</p>	<p>Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l ▪ n 	<p>B5.7. Produción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.</p>	<p>B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.</p>	<p>LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.</p>	<p>CCL</p> <p>CCEC</p>	<p>Escribe textos de intención estética</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l ▪ n 	<p>B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.</p>	<p>B5.8. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.</p>	<p>LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.</p> <p>LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas.</p>	<p>CCL</p> <p>CCEC</p> <p>CCL</p> <p>CCEC</p>	<p>Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h ▪ l 	<p>B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.</p>	<p>B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.</p>	<p>LGLB5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.</p>	<p>CCL</p> <p>CD</p>	<p>Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais,</p>

3.3.4. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES: PROCEDEMENTOS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN.

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
Bloque 1: Comunicación oral: escoitar e falar		
LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).	Observación e rexistro. Elaboración de fichas.	Comunicación oral. escoitar e falar. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas do libro .
LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.	Elaboración de fichas.	
LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.	Observación e rexistro. Elaboración de fichas	
LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.	Observación e rexistro. Elaboración de fichas	
LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).	Observación e rexistro Elaboración de fichas	
LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.	Observación e rexistro Elaboración de fichas	
LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.	Observación e rexistro Elaboración de fichas	
LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.	Observación e rexistro Elaboración de fichas	
LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.	Observación e rexistro Elaboración de fichas	
LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.	Observación e rexistro Elaboración de fichas	
LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.	Observación e rexistro Elaboración de fichas Postas en común	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízaa na súa práctica habitual.	Observación e rexistro Elaboración de ficha	
LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	Observación e rexistro Elaboración de fichas Exposicións	
LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	Observación e rexistro Elaboración de fichas Exposicións	
LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).	Observación e rexistro Elaboración de fichas	
LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	Observación e rexistro Elaboración de fichas	
LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.	Observación e rexistro	
LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	Observación e rexistro Exposicións	
LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.	Observación e rexistro Debates, exposicións	
LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.	Observación e rexistro Debates, exposicións, ..	
LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.	Observación e rexistro Debates, exposicións	
LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.	Observación e rexistro Debates, exposicións	
LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.	Observación e rexistro Debates, exposicións	
LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.	Observación e rexistro Debates, exposicións	
LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.	Observación e rexistro Debates, exposicións	
LGB1.9.5. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos	Observación e rexistro Debates, exposicións	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.		
LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.	Observación e rexistro Debates, exposicións	
LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.	Observación e rexistro	
LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.	Observación e rexistro Debates, exposicións	
LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	Observación e rexistro Elaboración de fichas	
Bloque 2: Comunicación escrita: ler e escribir		
LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as-ideas.	Actividades de aula Probos escritas	Comunicación escrita: ler e escribir. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas.
LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar.	Actividades de aula Probos escritas	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.	Actividades de aula Probos escritas Observación e rexistro	
LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.	Actividades de aula Probos escritas Observación e rexistro	
LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.	Observación e rexistro	
LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.	Actividades de aula Exposición, debates Observación e rexistro	
LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.	Exposicións	
LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a déixe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).	Actividades de aula Probos escritas	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas)	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.	Actividades de aula Probos escritas Traballos escritos	
LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.	Actividades de aula Probos escritas Traballos escritos	
LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).	Elaboración traballos escritos	
LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	Elaboración traballos escritos	
LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	Elaboración traballos escritos	
LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.	Actividades de aula Probos escritas	
LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para actualizar e revisar e mellorar os escritos.	Actividades de aula Probos escritas Elaboración de traballos	
LGB2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.	Actividades de aula Probos escritas	
Bloque 3: Funcionamento da lingua		
LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.	Actividades de aula Probos escritas	Funcionamento da lingua. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas.
LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.	Actividades de aula Probos escritas	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
	Observación e rexistro	
LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.	Actividades de aula	
LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.	Actividades de aula Probas escritas Elaboración textos	
LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	Actividades de aula Probas escritas Elaboración textos	
LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.		
LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	Actividades de aula Probas escritas Elaboración textos	
LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.	Actividades de aula Probas escritas Elaboración textos	
LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	Actividades de aula Probas escritas Elaboración textos	
LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto.	Actividades de aula Probas escritas Elaboración textos	
LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	Actividades de aula Probas escritas Elaboración textos	
LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	Actividades de aula Probas escritas Elaboración textos	
LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	Actividades de aula Probas escritas Elaboración textos	
LGB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Elaboración e exposición de traballos	
LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das	Actividades de aula Probas escritas Elaboración textos	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.		
Bloque 4: Lingua e Sociedade		
LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.	Observación e rexistro	Lingua e Sociedade. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo da amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas do libro.
LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego.	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	
LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	
LGB4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración.	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	
LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	
LGB4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	
LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	
LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos.	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	
LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo.	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	
LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	
LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local.	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	
LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu	Actividades de aula Probas escritas Exposición traballos	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
contorno.		
LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego.	Actividades de aula Probos escritas Exposición traballos	
LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil.	Actividades de aula Probos escritas Exposición traballos	
LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	Actividades de aula Probos escritas Exposición traballos	
LGB4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.	Observación e rexistro	
Bloque 5: Educación Literaria		
LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.	Exposicións. Traballos escritos Probos escritas	Educación Literaria. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas.
LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.	Actividades de aula Probos escritas	
LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.	Observación e rexistro Comentarios de textos Probos escritas	
LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	Observación e rexistro Comentarios de textos Probos escritas	
LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	Observación e rexistro Comentarios de textos Probos escritas	
LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	Comentarios de textos Probos escritas	
LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	Comentarios de textos Probos escritas	
LGB.5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos	Comentarios de textos Probos escritas	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
recursos retóricos.		
LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	Comentarios de textos Probas escritas Elaboración de textos	
LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.	Comentarios de videos. Probas escritas	
LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas.	Comentarios de videos. Probas escritas	
LGLB5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	Observación e rexistro	

3.4. 3º ESO

3.4.1. OBXECTIVOS DA ÁREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA 3.º ESO

1. Comprender e interpretar o sentido global das mensaxes orais en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
2. escoitar e comprender o sentido global de informacións procedentes da comunicación audiovisual.
3. escoitar con interese e respecto as intervencións orais e valorar as producións orais cunha fonética galega correcta.
4. Participar activamente en situacións propias do ámbito académico, manifestando a súa opinión e mostrando respecto cara á dos demais.
5. Coñecer e aplicar estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.
6. Producir discursos breves e comprensibles, adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados, sobre temas da vida cotiá ou académica.
7. Realizar exposicións orais planificadas con axuda das TIC.
8. Ler de maneira comprensiva e interpretar textos escritos en distintos ámbitos e con diferentes intencións comunicativas.
9. Ler en voz alta respectando os patróns fonéticos do galego e rexeitando calquera tipo de prexuízo.
10. Usar os recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter e manexar información e para producir creacións propias.

11. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá, das relacións sociais ou do ámbito académico, con adecuación, coherencia, cohesión e corrección.
12. Coñecer e utilizar un léxico amplo e preciso.
13. Utilizar os dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes para resolver dúbidas e progresar na aprendizaxe.
14. Coñecer e utilizar as categorías gramaticais para mellorar e enriquecer as producións lingüísticas.
15. Recoñecer e usar adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención a posibles interferencias.
16. Identificar e explicar as funcións oracionais e as unidades que as desempeñan.
17. Identificar os conectores e outros mecanismos que lles dan cohesión aos textos.
18. Recoñecer a estrutura dun texto e elaborar textos propios de acordo con eses parámetros.
19. Coñecer e aplicar as regras ortográficas para conseguir unha comunicación eficaz.
20. Participar en proxectos nos que se utilizan varias linguas, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.
21. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.
22. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia, coñecer as principais iniciativas normalizadoras da lingua e identificar os prexuízos.
23. Coñecer os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.
24. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.
25. Recoñecer e valorar as variedades da lingua, e identificar a estándar como variante unificadora.
26. Identificar as distintas épocas e períodos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.
27. Ler de maneira comprensiva, expresiva ou dramatizada textos de distintos xéneros da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.
28. Elaborar traballos, coa axuda das TIC, relacionados coas distintas épocas e períodos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.
29. (Re)crear textos con intención literaria a partir dos modelos traballados en clase.

3.4.2. CONTIDOS

Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar

Escoitar

B1.1. Comprensión e interpretación de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención ás entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes.

- B1.2. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas.
- B1.3. Comprensión, interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos.
- B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais usados no ámbito académico (presentacións, relatorios, intervencións en mesas redondas).
- B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.

Falar

- B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.
- B1.7. Participación activa en situacións propias do ámbito académico e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.
- B1.8. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.
- B1.9. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e académica.
- B1.10. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.

Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir

Ler

- B2.1. Uso de técnicas de análise do contido e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.
- B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, regulamentos.
- B2.3. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación e distinción dos contidos informativos e das opinións en entrevistas, crónicas e reportaxes.
- B2.4. Comprensión e interpretación dos textos propios do ámbito académico, especialmente os expositivos e explicativos (enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta).
- B2.5. Identificación do tema e dos subtemas, a estrutura comunicativa das mensaxes e a intención do emisor dos textos expositivos e explicativos.
- B2.6. Uso case autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter, organizar e seleccionar a información.
- B2.7. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións.
- B2.8. Lectura fluída en voz alta respectando os patróns fonéticos do galego.

Escribir

- B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, intervencións en foros.
- B2.10. Produción, en soporte papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente entrevistas, crónicas e reportaxes.
- B2.11. Produción, en soporte papel ou dixital, de textos expositivos do ámbito académico a partir da información obtida na biblioteca ou outras fontes de documentación.
- B2.12. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.
- B2.13. Utilización das TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir erros.
- B2.14. Uso das TIC como un medio de comunicación e interrelación social a través da escritura.

Bloque 3. Funcionamento da lingua

- B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.
- B3.2. Recoñecemento e identificación das categorías gramaticais.
- B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras (derivación e composición).
- B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego con especial atención a posibles interferencias.
- B3.5. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.
- B3.6. Coñecemento, aplicación e valoración das normas ortográficas para conseguir unha comunicación eficaz.
- B3.7. Uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.
- B3.8. Recoñecemento das funcións sintácticas e das unidades que as desempeñan de cara á mellora da construción de textos orais e escritos con emprego dunha terminoloxía axeitada.
- B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os presentativos, secuenciadores de adición, e mais dos mecanismos de cohesión textual como a referencia interna de tipo léxico.
- B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios. Elaboración de textos atendendo a estes valores.
- B3.11. Recoñecemento e delimitación na intención comunicativa expresada.
- B3.12. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, relacionados cos Elementos Transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.
- B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

Bloque 4. Lingua e sociedade

- B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo.
- B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega, afirmando o plurilingüismo.
- B4.3. A lusofonía.
- B4.4. Situación sociolingüística do galego, observación da situación sociolingüística en canto a usos e actitudes no contorno máis próximo (aula, barrio), con aproximación aos prexuízos lingüísticos máis evidentes.
- B4.5. O proceso de normalización, desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.
- B4.6. Etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade e análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.
- B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.
- B4.8. Os prexuízos lingüísticos.
- B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

Bloque 5. Educación literaria

B5.1. Identificación e comprensión das distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.

B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos literarios representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.

B5.5. Consulta de fontes básicas de información e familiarización coas TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas.

B5.6. (Re)creación de textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballos na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

3.4.3. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES: CRITERIOS DE AVALIACIÓN, COMPETENCIAS CLAVE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN.

Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	C. Clave	Grao Mínimo
Bloque 1 : Lingua oral : falar e escoitar			
B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, o datos relevantes de textos orais dos medios de comunicación audiovisual.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa e a estrutura de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual (entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes). LGB1.1.2. Interpreta textos orais e traslada a información relevante a esquemas ou resumos.	CCL CCL	Compre a idea xeral dos textos orais dos MMCC audiovisual. Traslada a información e a esquemas.
B1.2. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.	LGB1.2.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes, crónicas. LGB1.2.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas. LGB1.2.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.	CCL CAA CCL CAA CCL CSC	Identifica as ideas principais e secundarias dos textos informativos
B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais expositivos e argumentativos.	LGB1.3.1. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto oral expositivo ou argumentativo, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais. LGB1.3.2. Recoñece a intención comunicativa dos textos. LGB1.3.3. Diferencia as explicacións dos argumentos.	CCL CCL CCL CAA	Identifica as ideas principais e secundarias dos textos orais argumentativo e informativo. Identifica os argumentos.
B1.4. Comprender textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito académico (presentacións, relatorios, intervencións en mesas redondas) e identificar as ideas principais e secundarias, o propósito comunicativo implícito ou explícito, e diferenciar as explicacións dos argumentos.	LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas dentro do ámbito académico e elabora un esquema ou resumo. LGB1.4.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra.	CCL CSC	Identifica tese e argumentos dos debates e das mesas redondas.
B1.5. Coñecer e usar as normas de cortesía nas	LGB1.5.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na	CCL CSC	Recoñece e usa as normas de cortesía na comunicación oral

<p>intervencións orais propias e alleas da actividade académica, tanto espontáneas como planificadas.</p>	<p>quenda que lle corresponde, respecta as opinións e reconece e rexeita a linguaxe discriminatoria). LGB1.5.2. Reconece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.</p>	<p>CSIEE</p>	
<p>B1.6. Valorar as producións emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.</p>	<p>LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia galega correcta, reconece os erros de produción oral propia e allea a partir da práctica habitual de autoavaliación e propón solucións para melloralas. LGB1.6.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á maneira de pronunciar a lingua galega. LGB1.6.3. Usa a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.</p>	<p>CCL CAA CAA CCL CCEC</p>	<p>Comprende e rexeita os prexuízos asociados aos modos de falar a lingua galega.</p>
<p>B1.7. Participar activamente en situacións propias do ámbito académico e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.</p>	<p>LGB1.7.1. Participa activamente en debates ou coloquios, respecta as regras de interacción, intervención e cortesía, manifesta as súas opinións e respecta as dos demais. LGB1.7.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións do moderador nos debates e coloquios. LGB1.7.3. Avalía as intervencións propias e alleas. LGB1.7.4. Respecta as quendas de palabra, o espazo, xesticula de xeito adecuado, escoita activamente os demais e usa fórmulas de saúdo e despedida.</p>	<p>CCL CSC CCL CSC CAA CCL CSC</p>	<p>Participa en debates e respecta as regras dos mesmos. Atende as instrucións do moderador e respecta as quendas.</p>
<p>B1.8. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.</p>	<p>LGB1.8.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves. LGB1.8.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas ou formais respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das 7 vogais, n velar, fonema fricativo palatal xordo). LGB1.8.3. Emprega nas intervencións orais expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada. LGB1.8.4. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos, a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade. LGB1.8.5. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. LGB1.8.6. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral. LGB1.8.7. Reconece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica, castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.</p>	<p>CAA CCL CCL CCL CSC CSIEE CCL CCL CAA CAA CCL</p>	<p>Elabora guións para asexplicacións formais. Respecta as regras da morfosintaxe do galego.</p>
<p>B1.9. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou académica.</p>	<p>LGB1.9.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión. LGB1.9.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que impliquen solicitar unha información ou un servizo. LGB1.9.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa. LGB1.9.4. Realiza e explica resumos ou exposicións académicas sinxelas.</p>	<p>CCL CSC CSIEE CCEC CSC CSIEE CCL CSC CCL</p>	<p>Solicita información ou un servizo. Utiliza correctamente as formas de cortesía Realiza e explica resumos para as exposicións sinxelas.</p>
<p>B1.10. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.</p>	<p>LGB1.10.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións. LGB1.10.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.</p>	<p>CD CAA CSIEE CD CCL CSC</p>	<p>Emprega as TIC para as súas presentacións.</p>

Bloque 2: Lingua escrita: ler e escribir.			
B2.1. Aplicar técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	LGB2.1.1. Usa técnicas de síntese do contido dos textos: subliñados, esquemas, resumos. LGB2.1.2. Usa técnicas de ampliación e organización da información: táboas, cadros, gráficos e mapas conceptuais. LGB2.1.3. Busca e asimila o significado de palabras do rexistro formal e incorpóraas progresivamente ao seu vocabulario. LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	CCL CAA CCL CAA CCL CAA CCL CAA	Usa técnicas de síntese de contidos dos textos: subliñados, esquemas e resumos Busca e asimila palabras do rexistro formal.
B2.2. Comprender e interpretar textos da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, regulamentos.	LGB2.2.1. Comprende e interpreta textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, regulamentos. LGB2.2.2. Identifica os trazos característicos dun escrito (tipografía, distribución de espazos, escollas léxicas) coa tipoloxía textual: convocatoria, actas de reunión, regulamentos.	CCL CSC CCL	Comprende e interpreta textos da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión.
B2.3. Comprender e interpretar escritos propios dos medios de comunicación e distinguir entre información e opinión en entrevistas, crónicas e reportaxes.	GB2.3.1. Comprende e interpreta textos xornalísticos, fundamentalmente en entrevistas, crónicas e reportaxes. LGB2.3.2. Distingue entre os contidos informativos e as opinións que se expresan nos textos xornalísticos.	CCL CSC CCL CSC	Comprende e interpreta textos xornalísticos Diferencia entre contidos informativos e as opinións.
B2.4. Comprender e interpretar textos de carácter académico, especialmente os expositivos e explicativos: enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta.	LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios do ámbito académico, especialmente os expositivos e explicativos elaborados a partir da información obtida nas bibliotecas. LGB2.4.2. Consulta fontes xerais (enciclopedias) e especializadas (monográficos e webs temáticas) para ampliar a información e mellorar o coñecemento da mensaxe. LGB2.4.3. Interpreta, deduce e explica a información que aparece en diagramas, gráficas e mapas conceptuais.	CCL CAA CCL CAA CD CCL CAA	Comprende e interpreta textos académicos. Interpreta e explica información que aparece en diagramas, gráficas e mapas conceptuais.
B2.5. Identificar o tema, os subtemas e a estrutura comunicativa dos textos expositivos e explicativos.	LGB2.5.1. Interpreta o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas de textos expositivos e explicativos. LGB2.5.2. Identifica a estrutura comunicativa das mensaxes escritas e a intención do emisor.	CCL CAA CCL	Interpreta o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas de textos expositivos e explicativos.
B2.6. Usar, de maneira case autónoma, os recursos que ofrecen as bibliotecas e outros recursos relacionados coas TIC para obter, organizar e seleccionar información.	LGB2.6.1. Aplica correctamente o sistema de procura na biblioteca e nos buscadores de internet para obter, organizar e seleccionar información.	CCL CAA CD	Aplica correctamente o sistema de procura na biblioteca e nos buscadores de internet
B2.7. Manifestar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións.	LGB2.7.1. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto. LGB2.7.2. Recoñece e evita usos lingüísticos que transmiten prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	CCL CCL CSC	Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.
B2.8. Ler en voz alta, de xeito fluído, e respectar os patróns fonéticos do galego.	LGB2.8.1. Le en voz alta, de xeito fluído e respecta a fidelidade ao texto. LGB2.8.2. Respecta os patróns fonéticos do galego (fonética sintáctica, entoación) e emprega a dicción e o ritmo axeitado á lectura do texto.	CCL CCL	Le en voz alta, de xeito fluído e respecta a fidelidade ao texto.
B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, intervencións en foros.	LGB2.9.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos da vida cotiá ou das relacións sociais, segundo os modelos propostos na aula: convocatorias, actas de reunións, intervencións en foros.	CCL	
B2.10. Producir, en soporte papel ou dixital, textos xornalísticos informativos e de opinión, fundamentalmente, entrevistas, crónicas e reportaxes.	LGB2.10.1. Produce, en soporte papel ou dixital, textos xornalísticos, fundamentalmente, entrevistas, crónicas, reportaxes.	CCL CD	
B2.11. Producir, en soporte papel ou dixital, textos expositivos do ámbito académico: informes, proxectos sobre tarefas académicas das distintas	LGB2.11.1. Produce, en soporte papel ou dixital, textos expositivos e explicativos sobre distintas materias curriculares elaborados a partir de información obtida en bibliotecas e outras fontes de	CCL CD	Produce, en soporte papel ou dixital, textos expositivos e explicativos

<p>materias curriculares.</p> <p>B2.12. Planificar producir e revisar textos con adecuación, coherencia, cohesión e con respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.</p>	<p>información.</p> <p>LGB2.11.2. Usa correctamente elementos formais nos traballos académicos: citas bibliográficas, índices, paxinación, notas ao pé de páxina, organización de títulos, capítulos...</p> <p>LGB2.12.1. Planifica a composición dos escritos en función do tipo de texto e da situación comunicativa para redactar textos adecuados, coherentes e ben cohesionados.</p> <p>LGB2.12.2. Redacta borradores, utiliza esquemas, árbores ou mapas conceptuais para planificar e organizar os seus escritos.</p> <p>LGB2.12.3. Consulta fontes de información en distintos soportes para seleccionar contidos relevantes que posteriormente reelaborará e incorporará ao seu escrito.</p> <p>LGB2.12.4. Utiliza o rexistro lingüístico adecuado en función da situación comunicativa e do ámbito de uso.</p> <p>LGB2.12.5. Usa elementos lingüísticos e discursivos para acadar a coherencia e cohesión interna (conectores, tratamento de formas verbais).</p> <p>LGB2.12.6. Revisa os textos de xeito gradual para resolver dificultades de contido (temática e estrutura) e de forma (cuestións tipográficas, ortográficas e gramaticais).</p>	<p>CCL CD</p> <p>CCL CAA</p> <p>CCL CAA</p> <p>CCL CSC CD</p> <p>CCL CSC</p> <p>CCL</p> <p>CCL CAA</p>	<p>Redacta borradores, utiliza esquemas, árbores ou mapas conceptuais para planificar e organizar os seus escritos.</p> <p>Revisa os textos de xeito gradual para resolver dificultades de contido (temática e estrutura) e de forma (cuestións tipográficas, ortográficas e gramaticais).</p>
<p>B2.13. Utilizar as TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir as producións escritas.</p> <p>B2.14. Utilizar as TIC como un medio de comunicación e interrelación social a través da escritura.</p>	<p>LGB2.13.1. Usa as TIC (procesadores de textos, correctores ortográficos) para organizar os contidos, mellorar a presentación e facilitar a corrección dos textos escritos.</p> <p>LGB2.14.1. Coñece e utiliza as ferramentas TIC para intercambiar opinións sobre escritos alleos e escribir e dar a coñecer os propios en blogs, redes sociais de lectores e escritores.</p>	<p>CCL CD</p> <p>CCL CSC CCEC CD</p>	<p>Usa as TIC (procesadores de textos, correctores ortográficos) para organizar os contidos, mellorar a presentación</p>
<p>Bloque 3: Funcionamento da lingua</p>			
<p>B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico temático e da fraseoloxía.</p> <p>B3.2. Aplicar os coñecementos sobre as distintas categorías gramaticais na elaboración de textos escritos e orais</p> <p>B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras e as posibilidades de combinación para crear novas palabras.</p> <p>B3.4. Recoñecer e usar adecuadamente a fonética da lingua galega.</p> <p>B3.5. Usar progresiva, autónoma e eficazmente os dicionarios, as bibliotecas e outras fontes de consulta para resolver dúbidas e progresar na aprendizaxe.</p> <p>B3.6. Aplicar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.</p> <p>B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación.</p> <p>B3.8. Recoñecer, usar e explicar as funcións sintácticas oracionais e as unidades que as desempeñan.</p> <p>B3.9. Recoñecer en textos de diversa natureza e usar nas producións propias os diferentes</p>	<p>LGB3.1.1. Selecciona o léxico e as expresións axeitadas en contextos comunicativos de uso formal da lingua.</p> <p>LGB3.2.1. Produce textos orais e escritos de diferentes xéneros cun correcto uso das distintas categorías gramaticais.</p> <p>LGB3.2.2. Identifica e explica os usos e valores das categorías gramaticais relacionándoas coa intención comunicativa e a tipoloxía textual.</p> <p>LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.</p> <p>LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación.</p> <p>LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega</p> <p>LGB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes, resolve as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe.</p> <p>LGB3.6.1. Emprega textos orais e escritos e respecta as normas gramaticais.</p> <p>LGB3.7.1. Revisa os textos para puntuar correctamente.</p> <p>LGB3.8.1. Recoñece e explica nos textos as funcións sintácticas oracionais e diferencia os elementos que as desempeñan.</p> <p>LGB3.9.1. Identifica, explica e usa distintos conectores, así como outros mecanismos que lle</p>	<p>CCL CAA</p> <p>CCL CCA</p> <p>CCL CCA</p> <p>CCL CAA</p> <p>CCL CD</p> <p>CCL CAA</p> <p>CCL</p> <p>CCL CAA</p> <p>CCL</p>	<p>Produce textos orais e escritos de diferentes xéneros cun correcto uso das distintas categorías gramaticais.</p> <p>Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.</p> <p>Emprega textos orais e escritos e respecta as normas gramaticais.</p> <p>Recoñece e explica nos textos as funcións sintácticas oracionais e diferencia os elementos que as desempeñan.</p>

conectores textuais e os principais mecanismos de cohesión.	achegan cohesión a un texto.		
B3.10. Sintetizar o contido e identificar a estrutura de textos. Elaborar producións propias segundo estes parámetros.	LGB3.10.1. Determina o tema, delimita a estrutura e identifica a progresión temática en producións propias e alleas. Elabora textos nos que ten en conta os parámetros anteriores.	CCL	Determina o tema, delimita a estrutura e identifica a progresión temática en producións propias e alleas.
B3.11. Comprender o sentido global e a intención comunicativa de textos orais e escritos.	LGB3.11.1. Interpreta o sentido de textos orais e escritos, identifica a intención comunicativa e recoñece a postura de cada emisor.	CLC CSC	Interpreta o sentido de textos orais e escritos, identifica a intención comunicativa e recoñece a postura de cada emisor.
B3.12. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, relacionados cos Elementos Transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.12.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis... recensión de libros e películas, obras de teatro...) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos Elementos Transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora positivamente as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA CD	
B3.13. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.13.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA	
Bloque 4: Lingua e sociedade			
B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a importancia da lusofonía e incorporar ferramentas en rede desta comunidade cultural.	LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo e amósase capaz de explicar a súa postura.	CCL CSC	Distingue entre bilingüismo e diglosia e aplica estes termos de forma axeitada á realidade galega.
	LGB4.1.2. Distingue entre bilingüismo e diglosia e aplica estes termos de forma axeitada á realidade galega.	CCL	
	LGB4.1.3. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e amósase capaz de explicar a súa postura.	CCL CSC	Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade.
	LGB4.1.4. Coñece as linguas que forman parte da nosa familia lingüística.	CCL	
	LGB4.1.5. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e a importancia desta na vida social e económica galega.	CCL CSC	Coñece as linguas que forman parte da nosa familia lingüística.
	LGB4.1.6. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da Rede en lingua portuguesa (buscadores e enciclopedias).	CCL CSC CD	Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona
B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega.	LGB4.2.1. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia.	CCL CSC	Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia.
	LGB4.2.2. Analiza gráficas sobre o uso do galego segundo a idade das persoas.		
	LGB4.2.3. Identifica os castellanismos nas producións lingüísticas e depura estes elementos no seu propio discurso.	CCL CSC CD	Coñece as principais iniciativas normalizadoras da lingua galega.
	LGB4.2.4. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	CCL	Comprende o concepto normalización e explica o proceso normalizador do galego.
	LGB4.2.5. Coñece as principais iniciativas normalizadoras da lingua galega.		
	LGB4.2.6. Comprende o concepto normalización e explica o proceso normalizador do galego.		
	LGB4.2.7. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.		
B4.3. Identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua desde os seus inicios ata 1916.	LGB4.3.1. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.	CCL CSC	Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.
	LGB4.3.2. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.	CCL	

	LGB4.3.3. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916. LGB4.3.4. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.	CCL CSC	
B4.4. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.	LGB4.4.1. Coñece a lexislación estatal e autonómica que regula a utilización do galego e a súa promoción.	CCL CSC	Coñece a lexislación estatal e autonómica que regula a utilización do galego e a súa promoción.
B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo, detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter sociocultural e sociopolítico cara ao galego na súa práctica lingüística e na da súa contorna.	CCL CSC	Coñece o que é un prexuízo lingüístico.
B4.6. Identificar e clasificar as variantes diastráticas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega, valorala como variante unificadora e apreciar a variante diatópica propia.	LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diastráticas do galego. LGB4.6.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora. LGB4.6.3. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.	CCL CSC	Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.
Bloque 5: Educación literaria.			
B5.1. Identificar e comprender as distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.	LGB5.1.1. Identifica as distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916. LGB5.1.2. Comprende e explica razoadamente as distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916 e sinala os seus principais trazos característicos.	CCL CCL	Identifica as distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.
B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916 e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	LGB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916 para a súa lectura. LGB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente. LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada, textos de obras da Literatura galega desde a Idade Media ata 1916, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente. LGB5.2.4. Compara textos literarios dunha mesma época ou período ou de diferentes épocas e períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico da época(s)/ período(s).	CCL CCL CCL CCL	Le autonomamente obras ou textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios .
B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.	LGB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916. LGB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media a 1916 e escribe/debate, argumentadamente, sobre aspectos literarios básicos destes.	CCL CCL	Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.
B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.	LGB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente, nos que se describen e analizan textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.	CCL	
B5.5. Consultar fontes básicas de información	LGB5.5.1. Consulta fontes de información básicas para a realización de traballos sinxelos e cita	CCL	Consulta fontes de información básicas para a realización de

<p>e familiarizarse cos recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas</p>	<p>axeitada destas. LGB5.5.2. Emprega diferentes recursos básicos das TIC para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destes.</p>	<p>CCL CD</p>	<p>traballos sinxelos e cita axeitada destas.</p>
<p>B5.6. (Re)crear textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.</p>	<p>LGB5.6.1. (Re)crea textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula. LGB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.</p>	<p>CCL CCEC CCL CCEC</p>	

3.4.4. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES: PROCEDEMENTOS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN.

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
Bloque 1: Lingua oral: falar e escribir		
<p>LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa e a estrutura de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual (entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes).</p> <p>LGB1.1.2. Interpreta textos orais e traslada a información relevante a esquemas ou resumos.</p>	<p>Observación e rexistro. Probas escritas.</p>	<p>Comunicación oral : escoitar e falar. Dedícaselle, normalmente, o 20% -25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. Cada trimestre trabállanse catro temas.</p>
<p>LGB1.2.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes, crónicas.</p> <p>LGB1.2.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.</p> <p>LGB1.2.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.</p>	<p>Probas escritas. Actividades de aula.</p>	
<p>LGB1.3.1. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto oral expositivo ou argumentativo, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.</p> <p>LGB1.3.2. Recoñece a intención comunicativa dos textos.</p> <p>LGB1.3.3. Diferencia as explicacións dos argumentos.</p>	<p>Probas escritas. Actividades de aula.</p>	
<p>LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas dentro do ámbito académico e elabora un esquema ou resumo.</p> <p>LGB1.4.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra.</p>	<p>Probas escritas. Traballo de aula.</p>	
<p>LGB1.5.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).</p> <p>LGB1.5.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.</p>	<p>Observación e rexistro.</p>	
<p>LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia galega correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea a partir da práctica habitual de autoavaliación e propón solucións para melloralas.</p> <p>LGB1.6.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á maneira de pronunciar a lingua galega.</p> <p>LGB1.6.3. Usa a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.</p>	<p>Observación e rexistro</p>	
<p>LGB1.7.1. Participa activamente en debates ou coloquios, respecta as regras de interacción, intervención e cortesía, manifesta as súas opinións e respecta as dos demais.</p> <p>LGB1.7.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións do moderador nos debates e coloquios.</p> <p>LGB1.7.3. Avalía as intervencións propias e alleas.</p> <p>LGB1.7.4. Respecta as quendas de palabra, o espazo, xesticula de xeito adecuado, escoita activamente os demais e usa fórmulas de saúdo e despedida.</p>	<p>Observación e rexistro.</p>	
<p>LGB1.8.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.</p> <p>LGB1.8.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas ou formais respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das 7 vogais, n velar, fonema fricativo palatal xordo).</p> <p>LGB1.8.3. Emprega nas intervencións orais expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.</p> <p>LGB1.8.4. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos, a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.</p> <p>LGB1.8.5. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e</p>	<p>Observación e rexistro. Exposicións.</p>	

<p>variado.</p> <p>LGB1.8.6. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.</p> <p>LGB1.8.7. Recoñece a avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica, castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.</p> <p>LGB1.9.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión.</p> <p>LGB1.9.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que impliquen solicitar unha información ou un servizo.</p> <p>LGB1.9.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.</p> <p>LGB1.9.4. Realiza e explica resumos ou exposicións académicas sinxelas.</p> <p>LGB1.10.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.</p> <p>LGB1.10.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.</p>	<p>Observación e rexistro</p> <p>Exposicións na aula.</p>	
Bloque 2: Lingua escrita: ler e escribir		
<p>LGB2.1.1. Usa técnicas de síntese do contido dos textos: subliñados, esquemas, resumos.</p> <p>LGB2.1.2. Usa técnicas de ampliación e organización da información: táboas, cadros, gráficos e mapas conceptuais.</p> <p>LGB2.1.3. Busca e asimila o significado de palabras do rexistro formal e incorpóras progresivamente ao seu vocabulario.</p> <p>LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.</p> <p>LGB2.2.1. Comprende e interpreta textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, regulamentos.</p> <p>LGB2.2.2. Identifica os trazos característicos dun escrito (tipografía, distribución de espazos, escollas léxicas) coa tipoloxía textual: convocatoria, actas de reunión, regulamentos.</p> <p>GB2.3.1. Comprende e interpreta textos xornalísticos, fundamentalmente en entrevistas, crónicas e reportaxes.</p> <p>LGB2.3.2. Distingue entre os contidos informativos e as opinións que se expresan nos textos xornalísticos.</p>	<p>Actividades de aula. Libreta.</p> <p>Proba escritas. Actividades de aula</p> <p>Probas escritas. Actividades de aula.</p>	<p>Comunicación escrita : ler e escribir. Dedícaselle, normalmente, o 20% -25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. Cada trimestre trabállanse catro temas</p>
<p>LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios do ámbito académico, especialmente os expositivos e explicativos elaborados a partir da información obtida nas bibliotecas.</p> <p>LGB2.4.2. Consulta fontes xerais (enciclopedias) e especializadas (monográficos e webs temáticas) para ampliar a información e mellorar o coñecemento da mensaxe.</p> <p>LGB2.4.3. Interpreta, deduce e explica a información que aparece en diagramas, gráficas e mapas conceptuais.</p> <p>LGB2.5.1. Interpreta o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas de textos expositivos e explicativos.</p> <p>LGB2.5.2. Identifica a estrutura comunicativa das mensaxes escritas e a intención do emisor.</p> <p>LGB2.6.1. Aplica correctamente o sistema de procura na biblioteca e nos buscadores de internet para obter, organizar e seleccionar información.</p> <p>LGB2.7.1. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.</p> <p>LGB2.7.2. Recoñece e evita usos lingüísticos que transmiten prexuízos ou mensaxes discriminatorias.</p> <p>LGB2.8.1. Le en voz alta, de xeito fluído e respecta a fidelidade ao texto.</p> <p>LGB2.8.2. Respecta os patróns fonéticos do galego (fonética sintáctica, entoación) e emprega a dicción e o ritmo axeitado á lectura do texto.</p> <p>LGB2.9.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos da vida cotiá ou das relacións sociais, segundo os modelos propostos na aula: convocatorias, actas de reunións, intervencións en foros.</p> <p>LGB2.10.1. Produce, en soporte papel ou dixital, textos xornalísticos, fundamentalmente, entrevistas, crónicas, reportaxes.</p> <p>LGB2.11.1. Produce, en soporte papel ou dixital, textos expositivos e explicativos sobre distintas materias curriculares elaborados a partir de información obtida en bibliotecas e outras fontes de información.</p> <p>LGB2.11.2. Usa correctamente elementos formais nos traballos académicos: citas bibliográficas, índices, paxinación, notas ao pé de páxina, organización de títulos, capítulos...</p>	<p>Probas escritas. Actividades de aula.</p> <p>Probas escritas. Actividades na aula.</p> <p>Traballos de aula.</p> <p>Observación e rexistro.</p> <p>Observación e rexistro</p> <p>Actividades na aula</p> <p>Actividades de aula</p> <p>Actividades de aula.</p>	

<p>LGB2.12.1. Planifica a composición dos escritos en función do tipo de texto e da situación comunicativa para redactar textos adecuados, coherentes e ben cohesionados.</p> <p>LGB2.12.2. Redacta borradores, utiliza esquemas, árbores ou mapas conceptuais para planificar e organizar os seus escritos.</p> <p>LGB2.12.3. Consulta fontes de información en distintos soportes para seleccionar contidos relevantes que posteriormente reelaborará e incorporará ao seu escrito.</p> <p>LGB2.12.4. Utiliza o rexistro lingüístico adecuado en función da situación comunicativa e do ámbito de uso.</p> <p>LGB2.12.5. Usa elementos lingüísticos e discursivos para acadar a coherencia e cohesión interna (conectores, tratamento de formas verbais).</p> <p>LGB2.12.6. Revisa os textos de xeito gradual para resolver dificultades de contido (temática e estrutura) e de forma (cuestións tipográficas, ortográficas e gramaticais).</p>	<p>Observación.</p> <p>Actividades de aula</p>	
<p>LGB2.13.1. Usa as TIC (procesadores de textos, correctores ortográficos) para organizar os contidos, mellorar a presentación e facilitar a corrección dos textos escritos.</p>	<p>Observación e rexistro.</p> <p>Actividades de aula.</p> <p>Exposicións.</p>	
<p>LGB2.14.1. Coñece e utiliza as ferramentas TIC para intercambiar opinións sobre escritos alleos e escribir e dar a coñecer os propios en blogs, redes sociais de lectores e escritores.</p>	<p>Observación e rexistro.</p> <p>Actividades de aula.</p> <p>Exposicións.</p>	
Bloque 3: Funcionamento da lingua		
<p>LGB3.1.1. Selecciona o léxico e as expresións axeitadas en contextos comunicativos de uso formal da lingua.</p>		<p>Funcionamento da Lingua. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. Cada trimestre trabállanse catro temas</p>
<p>LGB3.2.1. Produce textos orais e escritos de diferentes xéneros cun correcto uso das distintas categorías gramaticais.</p> <p>LGB3.2.2. Identifica e explica os usos e valores das categorías gramaticais relacionándoas coa intención comunicativa e a tipoloxía textual.</p>	<p>Probas escritas.</p> <p>Actividades de aula.</p>	
<p>LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.</p> <p>LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación.</p>	<p>Probas escritas</p>	
<p>LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega</p>	<p>Observación e rexistro.</p>	
<p>LGB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes, resolve as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe.</p>	<p>Actividades de aula</p> <p>Probas escritas</p>	
<p>LGB3.6.1. Emprega textos orais e escritos e respecta as normas gramaticais.</p>	<p>Observación e rexistro.</p>	
<p>LGB3.7.1. Revisa os textos para puntuar correctamente.</p>	<p>Probas escritas</p>	
<p>LGB3.8.1. Recoñece e explica nos textos as funcións sintácticas oracionais e diferencia os elementos que as desempeñan.</p>	<p>Probas escritas.</p> <p>Actividades de aula.</p>	
<p>LGB3.9.1. Identifica, explica e usa distintos conectores, así como outros mecanismos que lle achegan cohesión a un texto.</p>	<p>Probas escritas.</p> <p>Actividades de aula</p>	
<p>LGB3.10.1. Determina o tema, delimita a estrutura e identifica a progresión temática en producións propias e alleas. Elabora textos nos que ten en conta os parámetros anteriores.</p>	<p>Probas escritas.</p> <p>Actividades de aula</p>	
<p>LGB3.11.1. Interpreta o sentido de textos orais e escritos, identifica a intención comunicativa e recoñece a postura de cada emisor.</p>	<p>Probas escritas.</p> <p>Actividades de aula</p>	
<p>LGB3.12.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis... recensión de libros e películas, obras de teatro...) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos Elementos Transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora positivamente as competencias que posúe como persoa plurilingüe.</p>	<p>Exposición orais.</p> <p>Realización de traballos gráficos</p>	
<p>LGB3.13.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.</p>	<p>Observación e rexistro.</p>	
Bloque 4: Lingua e sociedade		
<p>LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e amósase capaz de explicar a súa postura.</p>	<p>Observación e rexistro.</p> <p>Probas escritas.</p>	<p>Lingua e sociedade. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro</p>
<p>LGB4.1.2. Distingue entre bilingüismo e diglosia e aplica estes termos de</p>	<p>Exposicións orais</p>	

<p>forma axeitada á realidade galega. LGB4.1.3. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e amósase capaz de explicar a súa postura. LGB4.1.4. Coñece as linguas que forman parte da nosa familia lingüística. LGB4.1.5. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e a importancia desta na vida social e económica galega. LGB4.1.6. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da Rede en lingua portuguesa (buscadores e enciclopedias).</p>		<p>ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. Cada trimestre trabállanse catro temas</p>
<p>LGB4.2.1. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia. LGB4.2.2. Analiza gráficas sobre o uso do galego segundo a idade das persoas. LGB4.2.3. Identifica os castelanismos nas producións lingüísticas e depura estes elementos no seu propio discurso. LGB4.2.4. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega. LGB4.2.5. Coñece as principais iniciativas normalizadoras da lingua galega. LGB4.2.6. Comprende o concepto normalización e explica o proceso normalizador do galego. LGB4.2.7. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.</p>	<p>Probas escritas. Exposicións orais</p>	
<p>LGB4.3.1. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916. LGB4.3.2. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916. LGB4.3.3. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916. LGB4.3.4. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.</p>	<p>Probas escritas. Exposicións orais</p>	
<p>LGB4.4.1. Coñece a lexislación estatal e autonómica que regula a utilización do galego e a súa promoción.</p>	<p>Probas escritas. Exposicións orais</p>	
<p>LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo, detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter sociocultural e sociopolítico cara ao galego na súa práctica lingüística e na da súa contorna.</p>	<p>Probas escritas. Exposicións orais. Participación en debates.</p>	
<p>LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diastráticas do galego. LGB4.6.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora. LGB4.6.3. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.</p>	<p>Actividades de aula. Probas escritas. Observación e rexistro.</p>	
Bloque 5: Educación literaria		
<p>LGB5.1.1. Identifica as distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916. LGB5.1.2. Comprende e explica razoadamente as distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916 e sinala os seus principais trazos característicos.</p>	<p>Probas escritas. Exposicións orais.</p>	<p>Educación literaria. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. En cada trimestre trabállanse catro temas</p>
<p>LGB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916 para a súa lectura. LGB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente. LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada, textos de obras da Literatura galega desde a Idade Media ata 1916, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente. LGB5.2.4. Compara textos literarios dunha mesma época ou período ou de diferentes épocas e períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico da época(s)/ período(s).</p>	<p>Observación e rexistro. Probas escritas. Exposicións orais. Fichas.</p>	
<p>LGB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensáísticos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916. LGB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensáísticos representativos da Literatura Galega desde a</p>	<p>Observación e rexistro. Fichas de audicións, representacións teatrais.</p>	

Idade Media ata 1916 e escribe/debate, argumentadamente, sobre aspectos literarios básicos destes.		
LGB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente, nos que se describen e analizan textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.	Traballos prácticos. Exposicións orais	
LGB5.5.1. Consulta fontes de información básicas para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destas. LGB5.5.2. Emprega diferentes recursos básicos das TIC para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destes.	Observación e rexistro.	
LGB5.6.1. (Re)crea textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula. LGB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	Actividades de creación literaria. Observación e rexistro.	

3.5. 4º ESO.

3.5.1. OBXECTIVOS XERAIS DA AREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA.4º ESO.

1. Comprender e interpretar textos propios da comunicación audiovisual, con especial atención aos de carácter argumentativo e publicitario.
2. Comprender e interpretar textos orais de distinta natureza, con especial atención aos de carácter expositivo e argumentativo do ámbito educativo.
3. escoitar e producir textos orais cunha actitude crítica cara aos prexuízos e aplicando os coñecementos gramaticais para unha mellor expresión.
4. Producir textos orais adecuados á situación e á intención comunicativa, utilizando as estratexias necesarias para falar en público, así como as TIC.
5. Participar activamente en debates propostos sobre temas de interese e valorar a lingua oral como instrumento de relación social.
6. Utilizar técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.
7. Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá, relacionados co ámbito laboral, administrativo, comercial e educativo.
8. Comprender, interpretar e redactar (en papel ou en formato dixital) textos argumentativos, xornalísticos e publicitarios.
9. Ler de maneira reflexiva e crítica para identificar usos lingüísticos discriminatorios.
10. Usar os recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.
11. Utilizar técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e cohesionados, e valorar a escritura como fonte de enriquecemento persoal.
12. Utilizar as TIC para mellorar a presentación dos escritos, difundir textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.
13. Producir textos propios, en soporte impreso ou dixital, tanto da vida cotiá como de carácter xornalístico (cartas ao director ou columnas de opinión).
14. Utilizar un léxico amplo e adecuado, e identificar as relacións semánticas entre as palabras.
15. Recoñecer e utilizar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais.
16. Recoñecer e usar a fonética do galego.
17. Aplicar correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas do galego, e utilizar manuais de consulta de maneira eficaz.
18. Identificar a oración como un tipo de enunciado e analizar as relacións sintácticas entre os elementos que constitúen o predicado.

19. Recoñecer en textos propios e alleos a estrutura dun texto, así como a súa adecuación e os conectores que permiten cohesionar ideas e parágrafos.
20. Identificar os trazos que definen diferentes tipoloxías textuais, especialmente os textos argumentativos.
21. Desenvolver unha competencia lingüística integrada, utilizando os coñecementos dunha lingua para mellorar no uso doutras e participando en proxectos onde se usen distintas linguas.
22. Valorar as linguas como sinal de identidade dos pobos, apreciar o plurilingüismo e coñecer o ámbito da lusofonía.
23. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia, coñecer o proceso de normalización e evitar os prexuízos.
24. Coñecer os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.
25. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.
26. Recoñecer e valorar as variedades da lingua, e identificar a estándar como variante unificadora.
27. Identificar os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.
28. Ler de maneira comprensiva, expresiva ou dramatizada textos de distintos xéneros da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.
29. Elaborar traballos individuais ou en grupo, coa axuda das TIC, relacionados coa literatura galega desde 1916 ata a actualidade.
30. (Re)crear textos con intención literaria a partir dos modelos traballados na clase.

3.5.2 CONTIDOS

Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar

Escoitar

- B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.
- B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual.
- B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).
- B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.
- B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.

Falar

- B1.6. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.
- B1.7. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.
- B1.8. Escoita crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.
- B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.
- B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.

- B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.
- B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.
- B1.13. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.

Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir

Ler

- B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.
- B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.
- B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto manuais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en Internet.
- B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.
- B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.
- B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.
- B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios.
- B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.

Escribir

- B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).
- B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.
- B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.
- B2.12. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos xornalísticos de opinión.
- B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.
- B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.

Bloque 3. Funcionamento da lingua

- B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.
- B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases.
- B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.
- B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o *n* velar ou a entoación).
- B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestión de uso (semántico e sintáctico) e de normativa.

- B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.
- B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.
- B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.
- B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.
- B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.
- B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.
- B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.
- B3.13. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.
- B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

Bloque 4. Lingua e sociedade

- B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo.
- B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.
- B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século xxi.
- B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución.
- B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.
- B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.
- B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.
- B4.8. Prexuízos lingüísticos.
- B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

Bloque 5. Educación literaria

- B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.
- B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.
- B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.
- B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.
- B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

3.5.3. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES: CRITERIOS DE AVALIACIÓN, COMPETENCIAS CLAVE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar.					
de h	B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.	B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.	CCL	Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante
			LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.	CCL	Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias
			LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.	CCL CAA	Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos
de h	B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual.	B1.2. Comprender e analizar textos expositivos e publicitarios, diferenciar neles información, opinión e persuasión.	LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.	CCL CAA	Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais
			LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o	CCL CSEIEE	Analiza os elementos verbais dos textos orais.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
			receptor).		
			LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.	CLL CCEC	Analiza os elementos non verbais.
de h	B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	B1.3. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	CCL CAA	Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.
			LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	CCL CSC	Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.
de h	B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.	B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.	LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	CCL	Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal
ac dh	B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	CCL	Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso
			LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	CCL CSC	Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía
			LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSIEE	Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos a linguaxe corporal adecuada así como o autocontrol das emocións ao falar en público
ho	B1.6. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan	B1.6. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan	LGB1.65.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as	CCL CAA	Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
	asociar a ela.	asociar a ela.	regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.		fonéticas da lingua galega.
			LGB1.6.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	CAA CSC	Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.
			LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	CCL CCEC	
h o	B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CLL CSC	. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.
			LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL	Participa nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua
			LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	CCL	Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego:
			LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL	Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.
a c d h	B1.8. escoita crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	B1.8. Manifesta una actitude crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.	CCL CAA	Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación
			LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.	CCL CSC	Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.
a b e	B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias	B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de	LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.	CAA CCL	Planifica a produción oral, estrutura o contido,

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
g h o	para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.	actualidade, coa axuda das TIC.	LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	CCL	Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.
			LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	CCL	Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.
			LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSIEE	Emprega axeitadamente os elementos prosódicos.
			LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.	CD CAA CCL	Emprega as TIC
b h	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.	LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	CCL CAA	Recoñece erros) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.
a c d h	B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL CAA	Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente
			LGB1.11.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	CCL CSC	Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.
a d h l ñ	B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	B1.12. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	CCL CSC CSIEE CCEC	
h o	B1.13. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.	B2.13. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.	LGB2.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos	CCL CAA CSC CSIEE	

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
			demais e enriquecerse como persoa.		
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir					
b f h	B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos	LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	CCL CAA	Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido
			LGB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	CCL	Aplica os coñecementos lingüísticos propios e recursos alleos para solucionar problemas de comprensión.
			LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	CCL	Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.
			LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	CCL	Deduce información global do texto
			LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	CCL CAA	Entende o significado de palabras propias do rexistro culto
d e h	B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	CCL	Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.
			LGB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	CCL CSC	Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral, administrativo, e comercial.
d	B2.3. Comprensión e	B2.3. Comprender e	LGB2.3.1. Comprende	CCL	Comprende textos

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
e h	interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	CD	relacionados co ámbito educativo.
			LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	CCL	Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.
d e h	B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	CCL	Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.
			LGB2.4.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	CCL	
d e h	B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	CCL CSC	Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión:
			LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	CCL CSC	Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.
d e h	B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	CCL CSC	Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación
			LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	CCL CSC	Reflexiona e ten unha postura crítica ante os anuncios dos MMCC.
c d h	B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorias.	B2.7. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	LGB2.7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	CCL CSC	Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.
			LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.	CCL CSC	Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
b e f h	B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.	B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de información impresa ou en formato dixital.	LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.	CCL CD CSC	Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.
			LGB2.8.2. Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.	CCL CD CAA CSC	Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC
b f h	B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	CCL	Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso
			LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	CCL	Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.
			LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.	CCL	Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.
			LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seu alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicalas correctamente.	CCL CD	Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e úsaas correctamente.
			LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	CCL	Corrixe os textos ortográfica, gramaticalmente e de presentación.
b e f h	B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.	CCL CD CAA	Usa as TIC para a corrección dos textos:
			LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus	CCL CD	Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
			escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.		escritos.
			LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.	CCL CD CSC	
b e h	B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais.	LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	CCL CD CSC	Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral, administrativo e comercial.
b e h	B2.12. Producción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión.	B2.12. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	CCL CD CSC	Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.
b e h	B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	CCL CD CSC	Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos a partir da información obtida de distintas fontes.
			LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.	CCL CD	Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.
			LGB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.	CCL	Sintetiza a información e resume textos argumentativos.
d	B2.14. Valoración da escritura como un	B2.14. Valorar a escritura como un instrumento moi	LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da	CCL	

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
h	instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.	útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.	escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	CSC CCEC	
Bloque 3. Funcionamento da lingua					
b e l	B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	CCL CAA	Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.
			LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	CCL CAA	Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.
b e l	B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases.	B3.2. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	CCL CAA	Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.
b e i	B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.	LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	CCL CAA	Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras
			LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	CCL CAA	Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.
			LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	CCL	Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.
			LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	CCL	
a d e	B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).	B3.4. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.	LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.	CCL CAA	Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar
b e n l	B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso	B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e	LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso	CCL CD	Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
	(semántico e sintáctico) e de normativa.	para enriquecer o propio vocabulario.	(semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.		
b e	B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	CCL CAA	Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.
			LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL	Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.
e	B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.	B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	CCL	Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.
b e	B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.	B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.	LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	CCL CAA	Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente
			LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	CCL	Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos
			LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.	CCL	Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.
			LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.	CCL	Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.
			LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	CCL	
e h	B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	CCL CAA	Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.
e	B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios.	B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temáticas, e	LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	CCL	Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.
			LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a	CCL CAA	

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
	e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	elabora textos de acordo con estes parámetros.	división en parágrafos de textos propios e alleos.		
			LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	CCL	Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.
			LGB3.10.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	CLL	Elabora textos cunha estrutura apropiada.
a b e	B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	B3.11. Identificar e explicar os trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	LG3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.	CCL	Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais.
			LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.	CCL	Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.
b e	B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.	B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.	LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	CCL CAA	
			LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	CCL	Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.
b e h	B3.13. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.13. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA	Participa en proxectos nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.
b e	B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia	B3.14. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e	LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso	CCL CAA	

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
	comunicativa integrada.	utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.		
Bloque 4. Lingua e sociedade.					
ñ o	B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	CCL CCEC	Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.
			LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	CCL	Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade
			LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	CCL CSC	Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.
			LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).	CCL CSC CD	Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués
ñ o	B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución.	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución.	LGB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.	CCL CSC	Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.
			LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.	CCL CSC	Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual
			LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos.	CCL CSC CD	Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións propias.
			LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.	CCL CSC	Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
			LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.	CCL CSC	Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.
ñ o	B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.	CCL CSC	Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.
			LGB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.	CCL CSC	Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno
			LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	CCL CSC	Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega
			LGB4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	CCL CSC	Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia
ñ o	B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.	B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.	LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	CCL	Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.
			LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.	CCL CCEC	Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.
			LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	CCL CCEC	Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.
			LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	CCL CCEC	Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.
			LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua	CCL CCEC CD	Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua desde 1916

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
			galega desde 1916.		
ñ o	B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.	B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	CCL CD	Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos, gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.
ñ o	B4.8. Prexuízos lingüísticos.	B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	CCL CSC	Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.
			LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	CCL CSC	Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.
ñ o	B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar.	LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	CCL CSC	Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.
			LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	CCL	Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.
			LGB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora.	CCL	Valora a lingua estándar como variedade unificadora.
			LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	CCL CSC	Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.
			LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	CCL CSC	Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega.
Bloque 5. Educación literaria.					
h l	B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a	B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	CCL	Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
	actualidade.		LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	CCL	Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.
h l	B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.	CCL	Selecciona obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.
			LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	CCL	Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.
			LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente	CCL	Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente
			LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	CCL	
h l	B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	CCL	Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo
			LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	CCL	
b h l	B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	CCL	Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.
e h l	B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	CCL	
LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.			CCL CD	Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	
h l n	B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	CCL CCEC	
			LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	CCL CCEC	

3.5.4. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE: PROCEDEMENTOS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN, E TEMPORALIZACIÓN

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
Bloque 1: A Comunicación oral e escrita: escoitar e falar		
B1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e reconece a intención comunicativa do/da falante.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas. 	Comunicación oral : escoitar e falar. Dedícaselle, normalmente, o 20% -25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema.

		Cada trimestre trabállanse catro temas do libro.
GB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e reconece a validez dos argumentos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Probas escritas 	
GB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións . ▪ Probas escritas 	
GB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións . ▪ Probas escritas 	
GB1.3.2. Reconece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións . ▪ Probas escritas 	
GB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións . ▪ Probas escritas 	
GB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións . ▪ Probas escritas 	
GB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Probas escritas 	
GB1.5.3. Reconece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións . ▪ Probas escritas 	
GB1.6.1. Reconece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións . ▪ Probas escritas 	
GB1.6.2. Reconece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións . ▪ 	
GB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	

<p>GB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións . 	
<p>GB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	
<p>GB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	
<p>GB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	
<p>GB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións. 	
<p>GB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións . ▪ Probas escritas 	
<p>GB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas 	
<p>GB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	
<p>GB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	
<p>GB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. Exposicións . 	
<p>GB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. Elaboración de traballos. 	
<p>GB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	
<p>GB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións , Debates. 	
<p>GB1.112 Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	
<p>GB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	
<p>GB2.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	<p>Comunicación escrita : ler e escribir. Dedicáselle, normalmente, o 20% -25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. Cada trimestre trabállanse catro temas do libro de Anaya, que ten 12 temas en total.</p>

<p>GB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> Probas escritas 	
<p>GB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.4.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	

<p>GB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.8.2. Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. 	
<p>GB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. 	
<p>GB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicarlas correctamente.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. 	
<p>GB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. 	
<p>GB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. 	

<p>GB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>▪ Bloque 3: Funcionamento da lingua</p>		
<p>GB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	<p>Funcionamento da Lingua. Dedicáselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. . cada trimestre trabállanse catro temas do libro de Anaya, que ten 12 temas en total</p>
<p>GB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
<p>GB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Probas escritas 	
GB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB3.10.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Elaboración de fichas ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Elaboración, presentación e exposición de traballos en grupo.	
GB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
▪ Bloque 4 : Lingua e sociedade		
GB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposición e debates. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	Lingua e sociedade Dedicáselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. Cada trimestre trabállanse catro temas .
GB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposición e debates. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións.. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	

materia lingüística.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións e debates. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB.4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	

analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. 	
GB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
GB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula. ▪ Probas escritas 	
▪ Bloque 5: Educación Literaria		
GLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula (comentarios de texto). ▪ Probas escritas 	Educación Literaria. Dedícaselle, normalmente, o 20%-25% de cada tema, pois cada tema ten catro ou cinco bloques de contidos. A cada tema, dedícanse tres semanas, dependendo a amplitude do tema. Cada trimestre trabállanse catro temas.
GLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula (comentarios de texto). ▪ Probas escritas 	
GLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula (comentarios de texto). ▪ Probas escritas 	
GLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividades de aula (comentarios de texto). ▪ Probas escritas 	
GB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula (comentarios de texto). ▪ Probas escritas 	
GLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións 	

cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actividades de aula (comentarios de texto). ▪ Probas escritas 	
GLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula (comentarios de texto). ▪ Probas escritas 	
GLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Exposicións e debates ▪ Actividades de aula ▪ Probas escritas 	
GLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exposicións ▪ Actividades de aula ▪ Probas escritas 	
GLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	
GLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	
GLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. ▪ Actividades de aula ▪ Probas escritas 	
GLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación e rexistro. 	

4. A LINGUA GALEGA E A LITERATURA NO BACHARELATO.

4.1. OBXECTIVOS DA ETAPA

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.

- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

4.2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

As competencias clave son as seguintes:

1. Competencia en comunicación lingüística (CCL).

A creación e interpretación de emisións orais, a lectura de textos de diversa índole, así como a composición de producións escritas planificadas sobre os temas propostos, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección ortográfica e cunha coidada presentación, amais da participación en interaccións orais de acordo coas normas establecidas e da realización de producións orais planificadas, son todas elas actividades que contribúen a un desenvolvemento activo das competencias en comunicación lingüística.

2. Competencia para aprender a aprender (CAA).

A interrelación dos contidos conceptuais estudados na clase coa lectura de textos de carácter literario, histórico ou documental reforza as estratexias cognitivas e permite unha adquisición pertinente e contextualizada dos citados contidos. A análise crítica de diferentes discursos contribúe a desenvolver estratexias para a comprensión do sentido literal e o significado implícito de calquera tipo de texto.

3. Competencia dixital (CD).

A procura de información, non só escrita, senón tamén audiovisual a través da rede, e a elaboración, tratamento e presentación da información en formato dixital permite desenvolver esta competencia.

4. Competencia social e cidadá (CSC).

Comprender a situación da propia lingua axuda a apreciar a diversidade lingüística e cultural como un dereito dos pobos e dos individuos e como unha riqueza para a Humanidade. Tomar conciencia do protagonismo social e individual á hora de transformar a realidade, contribuíndo ao proceso de valorización do idioma e da súa normalización social, leva consigo a adquisición dunha posición activa dentro da sociedade e da evolución da mesma.

5. Competencia Matemática e Competencias Básicas en Ciencia e Tecnoloxía (CMCCT):.

Contribuírse ao coñecemento e análise das transformacións industriais e tecnolóxicas e as súas repercusións, positivas e negativas, sobre a vida humana e do planeta en xeral. O respecto e coidado do medio, o uso responsábel dos recursos naturais, o consumo racional e crítico son elementos para a calidade de vida. Unha visión crítica co discurso antropocéntrico e o desenvolvemento das ferramentas cognitivas (lingüísticas e interpretativas) permitirán tomar decisións con autonomía e iniciativa nun mundo onde os cambios científicos e tecnolóxicos teñen unha influencia decisiva na vida individual e colectiva.

6. Conciencia e expresións culturais (CEC). Favorécese o coñecemento, comprensión e valoración crítica das manifestacións culturais e artísticas e a súa utilización como fonte de enriquecemento persoal e de goce, valorando a súa protección e conservación como parte do patrimonio dos pobos. O estudo da historia da lingua e da literatura contribúe ao coñecemento básico de diferentes obras e manifestacións destacadas do patrimonio cultural, ao mesmo tempo que capacita para identificar as relacións existentes entre esas manifestacións e a sociedade e as persoas que as crearon. Permite coñecer os diferentes estilos artísticos e literarios que se sucederon na ao longo da Historia, nomeadamente nos períodos medieval, moderno e contemporáneo.

7. Autonomía e Iniciativa Persoal (AIP). Contribúese a que o alumnado sexa quen de deseñar, artellar, desenvolver e avaliar accións e proxectos, individuais ou colectivos, con creatividade, confianza, responsabilidade e sentido crítico.

4.3. 1º BACHARELATO

4.3.1. OBXECTIVOS.

1. Producir textos orais e escritos respectuosos coas regras de coherencia, cohesión, adecuación, presentación e corrección ortográfica que facilitan a comunicación lingüística.
2. Elaborar exposicións orais e composicións escritas realizadas de xeito documentado e cun vocabulario rico e rigoroso.
3. Respetar e aplicar as normas básicas que rexen o intercambio e a interacción comunicativa.
4. Ler comprensivamente.
5. Analizar e comentar textos de natureza diversa e cun nivel de dificultade adaptado aos obxectivos propios desta etapa.
6. Pescudar, seleccionar e integrar información procedente de fontes bibliográficas e audiovisuais proporcionadas polas bibliotecas, polas tecnoloxías da información e por outras fontes.
7. Valorar a nosa lingua como elemento de identidade colectiva e o esforzo e o compromiso individual e colectivo a prol da normalización lingüística.
8. Amosar interese pola literatura como manifestación artística do ser humano, como fonte de formación permanente e de enriquecemento e satisfacción persoais.
9. Analizar e reflexionar sobre obras e fragmentos de diversos períodos literarios.

10. Comprender e reflexionar sobre os principais conceptos de lingüística xeral que teñen que ver coa comunicación e a linguaxe: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico, funcionalidade lingüística e disciplinas lingüísticas.
11. Identificar os distintos tipos de rexistro lingüístico e as súas manifestacións lingüísticas.
12. Aplicar ás producións propias os coñecementos sobre os rexistros, así como identificalos e analizalos en producións alleas.
13. Recoñecer a presentación e a corrección ortográfica como dúas propiedades textuais que deben aplicarse ás producións propias.
14. Repasar casos de ortografía dubidosa.
15. Recoñecer e identificar os trazos característicos das categorías gramaticais substantivo e adxectivo, explicar os seus usos e valores nos textos.
16. Recoñecer e identificar os trazos característicos de outras palabras adnominais (artigo, demostrativo, posesivo, cuantificadores e identificadores), así como a súa tipoloxía.
17. Recoñecer e identificar as características lingüísticas do verbo e os seus usos (a conxugación verbal regular e irregular, as perífrases verbais, o infinitivo conxugado).
18. Caracterizar (intención comunicativa, estrutura formal e de contido e características lingüísticas), identificar e producir textos descritivos, narrativos, argumentativos, expositivos e dialogados pertencentes a distintos ámbitos de uso.
19. Identificar as características lingüísticas e a tipoloxía dos conectores (preposicións, conxuncións e locucións prepositivas).
20. Empregar adecuadamente conectores para dotar de coherencia as propias producións.
21. Recoñecer e identificar as características lingüísticas dos adverbios e conxuncións adverbiais, a súa tipoloxía e os seus usos.
22. Aplicar ás producións propias, orais e escritas os coñecementos e destrezas sobre ortografía, morfosintaxe e gramática textual.
23. Comprender e describir o proceso de formación do idioma galego e das demais linguas romances a partir do latín.
24. Identificar os elementos constitutivos do galego procedentes do substrato e do superestrato, así como do estrato latino.
25. Recoñecer as principais evolucións fonéticas que se producen no proceso de transformación do latín ao galego.
26. Distinguir e empregar adecuadamente os cultismos, semicultismos e as palabras patrimoniais.
27. Identificar e describir as características lingüísticas fundamentais do galego en distintas etapas da súa historia (medieval, séculos XVI, XVII e XVIII e período do Rexurdimento, no século XIX) e ser quen de localizalas e analizalas en textos.
28. Identificar e describir os principais factores relativos ao contexto histórico, social, político, filosófico, relixioso, etc. que condicionan e determinan a evolución social e de usos do idioma galego en distintas etapas da súa historia (medieval, séculos XVI, XVII e XVIII e período do Rexurdimento, no século XIX).
29. Coñecer e valorar a diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica.
30. Comprender e empregar adecuadamente nas análises os conceptos básicos da sociolingüística.
31. Definir con rigor os conceptos de “literatura” e “texto literario”.
32. Caracterizar os diferentes xéneros literarios e analizar os seus principais recursos.
33. Describir a cronoloxía xeral da historia da literatura galega.

34. Contextualizar sociohistórica e sociolingüisticamente textos literarios das diferentes etapas.
35. Recoñecer e analizar textos da literatura medieval: a lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de escarnio), a lírica relixiosa (as cantigas de Santa María) e a prosa medieval.
36. Recoñecer e analizar textos da literatura dos chamados Séculos Escuros e da Ilustración, así como da literatura popular oral.
37. Recoñecer e analizar textos literarios do século XIX, correspondentes ás fases do Prerrexurdimento e do Rexurdimento, en particular das principais figuras dese período: Rosalía de Castro, Curros Enríquez e Pondal.

4.3.2. CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE EN RELACIÓN COAS COMPETENCIAS.

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais e audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CLL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas especializados do ámbito educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de carácter expositivo e argumentativo sobre temas especializados (conferencias, clases, charlas, presentacións e videoconferencias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Sintetiza o contido dun texto ou responde preguntas concretas relativas á comprensión de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Comprende as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación, charla ou conferencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.3. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.4. escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais procedentes dos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais e audiovisuais dos medios de co- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Recoñece a intención comunicativa, as ideas principais e relevantes de programas de radio e televisión (entrevistas, documentais, series e películas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ h	medios de comunicación social (entrevistas, documentais, series e películas).	municación (entrevistas, documentais, series e películas).	▪ LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión procedentes dos medios de comunicación social.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB1.3.3. Analiza e explica os recursos verbais e non verbais.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
▪ a ▪ b ▪ c ▪ m	▪ B1.4. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	▪ B1.4. Desenvolver habilidades de escoita activa, para identificar os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao texto..	▪ LGB1.4.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	▪ CCL
			▪ LGB1.4.2. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral; respecta as quendas e as opinións alleas.	▪ CSC
			▪ LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	▪ CSC ▪ CCL ▪ CSIEE
▪ d ▪ e ▪ g ▪ i ▪ m	▪ B1.5. Producción (planificación e execución de textos orais relacionados con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	▪ B1.5. Realizar producións orais planificadas, relacionadas con algún contido do currículo ou tema de actualidade adecuadas á situación e á intención comunicativa deseñada, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	▪ LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados.	▪ CAA ▪ CCL
			▪ LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e esquemas.	▪ CAA ▪ CSIEE
			▪ LGB1.5.3. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	▪ CCL
			▪ LGB1.5.4. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB1.5.5. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.6. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CD CCL
<ul style="list-style-type: none"> e g i l 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Presentación oral de textos expositivos e argumentativos, do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Expor oralmente con rigor e claridade un tema especializado de textos do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.3. Emprega recursos verbais e non verbais en textos expositivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.4. Adecúa o texto segundo a intención comunicativa, o tema e o xénero textual. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatória. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas. 	<ul style="list-style-type: none"> □ B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, mal uso dos rexistros pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada) e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.2. Deseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSEIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicación de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Recolle as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ h	pragmáticos para comprender, analizar e comentar o texto na súa integridade.	lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para comprender, analizar e comentar o texto na súa integridade.	▪ LGB2.1.2. Interpreta o sentido global do texto, identifica o propósito comunicativo do/da autora e emite opinións e xuízos sobre a mensaxe.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB2.1.3. Distingue o tema principal e os subtemas e compón o esquema xerarquizado das ideas do texto.	▪ CCL
			▪ LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión e complementar a información do texto.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
▪ b ▪ h	▪ B2.2. Planificación e produción de textos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas gramaticais e ben presentados.	▪ B2.2. Compoñer producións escritas planificadas adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación.	▪ LGB2.2.1. Selecciona e presenta os contidos dos seus textos de forma clara e ordenada.	▪ CCL
			▪ LGB2.2.2. Identifica e describe as características lingüísticas dos distintos tipos de rexistro.	▪ CCL
			▪ LGB2.2.3. Utiliza o rexistro lingüístico axeitado á situación comunicativa das súas producións.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB2.2.4. Utiliza mecanismos variados de cohesión lingüística.	▪ CCL
			▪ LGB2.2.5. Axústase ás normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	▪ CCL
▪ b ▪ d ▪ e ▪ h	▪ B2.3. Comprensión, produción e síntese de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural (dicionarios, glosarios e enciclopedias).	▪ B2.3. Comprender, producir e sintetizar o contido de textos expositivos e argumentativos de tema especializado do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	▪ LGB2.3.1. Comprende, interpreta e sintetiza tanto o contido de materiais de consulta (dicionarios, glosarios e enciclopedias) e textos argumentativos e expositivos (ensaos).	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			▪ LGB2.3.2. Identifica o tema e a estrutura de textos de carácter expositivo e argumentativo, de tema especializado, propios do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	▪ CCL
			▪ LGB2.3.3. Sintetiza e distingue as ideas principais e as secundarias de textos de carácter expositivo e argumentativo propios do ámbito educativo.	▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.4. Analiza os recursos verbais e non verbais dos textos expositivos e argumentativos de tema especializado e valóraos en función da intención comunicativa do/da autor/a, do tema e do xénero textual. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.5. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección ortográfica e gramatical. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.6. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b c d h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Comprensión, produción e valoración de textos procedentes dos medios de comunicación social tanto os publicitarios como os periodísticos de carácter informativo e de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Comprender, producir e valorar de forma crítica textos publicitarios e periodísticos de carácter informativo ou de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.1. Comprende, produce e valora de forma crítica textos publicitarios e periodísticos de carácter informativo ou de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.2. Interpreta as mensaxes publicitarias e reconece os elementos de persuasión dos anuncios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.3. Identifica e rexeita as ideas e os usos lingüísticos discriminatorios dos textos publicitarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> b f h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Análise dos textos descritivos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Caracterizar, identificar e producir textos descritivos pertencentes a distintos ámbitos de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.1. Identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos descritivos e produce outros textos similares. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b f h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Análise dos textos expositivos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Caracterizar, identificar e producir textos expositivos pertencentes a distintos ámbitos de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos expositivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b f h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Análise dos textos narrativos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Caracterizar, identificar e producir textos narrativos pertencentes a distintos ámbitos de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos narrativos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b f h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Análise dos textos argumentativos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Caracterizar, identificar e producir textos argumentativos pertencentes a distintos ámbitos de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Análise dos textos dialogados: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Caracterizar, identificar, analizar e producir textos dialogados pertencentes a distintos ámbitos de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos dialogados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas ou dixitais e posterior organización e revisión dos textos cos recursos que ofrecen as TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Planificar, producir e revisar textos de investigación a partir da información obtida en fontes impresas e dixitais e con axuda dos recursos que ofrecen as TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.1. Consulta fontes dixitais, contrasta e selecciona a información relevante mediante fichas-resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.2. Planifica os escritos en función dunha orde predefinida e revisa o proceso de escritura con axuda de ferramentas dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.3. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Coñecemento e reflexión sobre os principais conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e disciplinas lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Verificar o coñecemento formal e a capacidade de reflexión sobre a lingua que posúe o alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Emprega os principais coñecementos de Lingüística Xeral para comprender e analizar textos alleos de distintos ámbitos e para producir, compor e revisar textos propios e de temáticas diversas vinculados á comunicación e á linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.2. Describe os principais conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e diversas disciplinas lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Coñecemento dos diferentes rexistros lingüísticos e dos factores que inciden no uso da lingua en distintos ámbitos e valoración da importancia de utilizar o rexistro adecuado en relación coa situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Recoñecer e utilizar os diferentes rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais valorando a importancia de usar o rexistro axeitado a cada momento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais e escritos en función da intención comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro axeitado a cada situación comunicativa e aplícao nas súas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Produción de textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Producir textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Produce textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Caracterización morfolóxica, semántica e sintáctica do substantivo e do adxectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Recoñecer e identificar os trazos característicos das categorías gramaticais substantivo e adxectivo, explicar os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Identifica e explica os usos e valores do substantivo e do adxectivo nun texto, relacionándoos coa intención comunicativa, coa tipoloxía textual, así como con outros compoñentes da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Coñecemento, tipoloxía e caracterización dos determinantes (artigo, demostrativo, posesivo, interrogativos, exclamativos, cuantificadores e identificadores). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical dos determinantes, explicando os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Identifica e explica os usos e valores dos determinantes, relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Recoñecemento, descrición e uso da categoría verbal e das perífrases verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical do verbo e as perífrases verbais e explicar os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.1. Identifica e explica os usos e valores dos verbos e das perífrases e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecemento, observación, uso e explicación dos conectores textuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os diferentes conectores textuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores que lle proporcionan cohesión a un texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Coñecemento, caracterización e tipoloxía do adverbio e das locucións adverbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical do adverbio e explicar os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.1. Identifica e explica os usos e valores dos adverbios e das locucións adverbais e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Coñecemento, caracterización e tipoloxía dos pronomes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical dos pronomes e explicar os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.9.1. Identifica e explica os usos e valores dos pronomes e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ p 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Funcións sociais da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Distinguir as funcións sociais da lingua e determinar a situación do galego respecto a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Distingue as funcións sociais da lingua e determina a situación do galego respecto a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ p 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica. ▪ B4.3. A lusofonía. ▪ B4.4. Multilingüismo e plurilingüismo. Lingua minoritaria e lingua minorizada. Conflito lingüístico e diglosia. Ecolingüismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Describir a diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica, determinar o papel da lusofonía, distinguir conceptos básicos de contacto de linguas e describir os fundamentos do ecolingüismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Describe a diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.2. Determina o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI e a súa importancia cultural e económica desde a perspectiva galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.3. Diferencia e explica os conceptos de multilingüismo, plurilingüismo, lingua minoritaria e lingua minorizada, conflito lingüístico e diglosia e describe os fundamentos do ecolingüismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ p 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Describir a historia da lingua do latín 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.1. Describe a romanización e o nacemento das linguas romances. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Historia da lingua: do latín ao galego; situación lingüística da Península antes da romanización; substrato e o estrato latino (principais evolucións fonéticas do latín ao galego). A Romanización e o nacemento das linguas romances; o superestrato. 	<p>ao galego e distinguir os elementos constitutivos deste.</p>	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.2. Identifica e describe os diferentes elementos constitutivos do galego ao longo da historia (substrato, estrato e superestrato). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> p 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e as familias léxicas irregulares. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Recoñecer os cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e citar exemplos, así como distinguir as familias léxicas irregulares e utilizalas correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.4.1. Recoñece os cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e cita algún exemplo. LGB4.4.2. Distingue as familias léxicas irregulares e utilízalas correctamente. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL
<ul style="list-style-type: none"> p 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Historia da lingua: o galego antigo (Idade Media), emerxencia e declive, características lingüísticas, contexto histórico e cultural, e situación sociolingüística. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Identificar e describir as características lingüísticas fundamentais do galego antigo, o seu contexto e identificalo en textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.5.1. Identifica e describe as características lingüísticas fundamentais do galego antigo. LGB4.5.2. Describir o contexto histórico e cultural do galego antigo así como a súa situación sociolingüística. LGB4.5.3. Identifica o galego antigo en documentos non literarios e literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CSC CCL
<ul style="list-style-type: none"> p 	<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Historia da lingua: galego medio; dialectalización da lingua (séculos XVI, XVII e XVIII); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII), describir o seu contexto e identificalo en textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.6.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII), describe o seu contexto e identificalo en textos. LGB4.6.2. Describre o contexto histórico e cultural do galego medio así como a súa situación sociolingüística. LGB4.6.3. Analiza a repercusión desta etapa de dialectalización da lingua no desenvolvemento posterior do galego. LGB4.6.4. Identifica o galego medio en documentos non literarios e literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CSC CCL CSC CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ p	▪ B4.9. Historia da lingua: galego moderno (desde o século XIX ata 1916); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas.	▪ B4.7. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde o século XIX ata 1916), describir o seu contexto e identificalo en textos, elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos anteriores a 1916.	▪ LGB4.7.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde o século XIX ata 1916).	▪ CCL
			▪ LGB4.7.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde o século XIX ata 1916) así como a súa situación sociolingüística.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB4.7.3. Analiza a repercusión da etapa de nacemento do galego moderno (desde o século XIX ata 1916) no desenvolvemento posterior da lingua.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB4.7.4. Identifica o galego moderno (desde o século XIX ata 1916) en documentos non literarios e literarios.	▪ CCL
			▪ LGB4.7.5. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan textos anteriores a 1916.	▪ CCL
Bloque 5. A literatura.				
▪ e ▪ n	▪ B5.1. Definición dos conceptos "literatura" e "texto literario", caracterización dos diferentes xéneros e análise dos seus principais recursos formais e descrición da cronoloxía xeral da historia da literatura galega.	▪ B5.1. Definir "literatura" e "texto literario", caracterizar os diferentes xéneros e analizar os seus principais recursos formais e describir a cronoloxía xeral da historia da literatura galega.	▪ LGB5.1.1. Define "literatura" e "texto literario", caracteriza os diferentes xéneros e analiza os seus principais recursos formais e describe a cronoloxía xeral da historia da literatura galega.	▪ CCL
			▪ LGB5.1.2. Compara textos de diferentes xéneros, caracterizándoos a partir dos seus trazos formais e estruturais definitivos.	▪ CCL
			▪ LGB5.1.3. Adscribe á súa época autores/as e textos destacados da historia da literatura galega.	▪ CCL
▪ e ▪ n	▪ B5.2. Definición de "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, relación histórica da súa vitalidade e mais das principais manifestacións e compilacións realizadas nos	▪ B5.2. Definir "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, historiar a súa vitalidade e mais as principais manifestacións e compilacións	▪ LGB5.2.1. Define "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, concreta a historia da súa vitalidade e mais as principais manifestacións e compilacións nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.	▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	diferentes períodos históricos ata a actualidade.	nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.2. Le e comenta textos dos diferentes xéneros da literatura galega de tradición oral e identifica os seus principais trazos formais, estruturais e temáticos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. A literatura medieval: contextualización sociohistórica e sociolingüística das súas orixes, definición das características principais e análise da lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Identificar, analizar e describir a literatura medieval: contextualizar sociohistórica e sociolingüisticamente as súas orixes, definir as características principais e analizar a lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a literatura medieval: contextualiza sociohistórica e sociolingüisticamente as súas orixes, define as características principais e analiza a lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e d n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Lectura de textos significativos da literatura medieval, identificación das súas características temáticas e formais e relación destas co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Ler textos significativos da literatura medieval, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da literatura medieval, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. A literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualización sociohistórica e sociolingüística da produción desta etapa, e descrición e análise das obras e os/as autores/as principais. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Identificar, analizar e describir a literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualizar sociohistórica e sociolingüisticamente a produción desta etapa, e describir e analizar as obras e os/as autores/as principais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualiza sociohistórica e sociolingüisticamente a produción desta etapa, e describe e analiza as obras e os/as autores/as principais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e d n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Lectura de textos significativos da literatura do galego medio, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Ler textos significativos da literatura do galego medio, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da literatura do galego medio, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. A literatura do Rexurdimento: contextualización sociohistórica e sociolingüística da produción do Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno ata 1916 e descrición e análise das obras e os/as autores/as principais deste período. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Identificar, analizar e describir a literatura do Rexurdimento: contextualizar sociohistórica e sociolingüisticamente a produción do Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno ata 1916 e describir e analizar as obras e os/as autores/as principais deste período. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.7.1. Identifica, analiza e describe a literatura do Rexurdimento: contextualiza sociohistórica e sociolingüisticamente a produción do Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno ata 1916 e describe e analiza as obras e os/as autores/as principais deste período. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ d ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Lectura de textos significativos dos/das principais autores/as do Prerrexurdimento, o Rexurdimento pleno e os comezos do século XX ata 1916, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Ler textos significativos dos/das principais autores/as do Prerrexurdimento, o Rexurdimento pleno e os comezos do século XX ata 1916, identificando as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.8.1. Le e comenta textos representativos da literatura do Rexurdimento (tanto do Prerrexurdimento como do Rexurdimento pleno e a literatura de comezos do século XX ata 1916), caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

4.3.3. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE: PROCEDEMENTOS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN.

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	Elaboración de fichas e observación e rexistro.	A comunicación oral: escoitar e falar. Dedicarase o 20% do tempo a cada bloque de contidos. Facemos a seguinte distribución por avaliacións: 1ª av.: temas 1-4/ 11-14 2ª av.: temas: 5-7/15-18 3ª av. :emas: 8-10/ 19-21.
LGB1.1.2. Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais.	Actividades de aula.	
LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza.	Observación e rexistro	
LGB1.2.1. Sintetiza o contido dun texto ou responde preguntas concretas relativas á comprensión de textos orais.	Observación e rexistro.	
LGB1.2.2. Comprende as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación, charla ou conferencia.	Fichas de rexistro.	
LGB1.2.3. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	Observación e rexistro.	
LGB1.2.4. Escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral.	Observación e rexistro.	
LGB1.3.1. Recoñece a intención comunicativa, as ideas principais e relevantes de programas de radio e televisión (entrevistas, documentais, series e películas).	Postas en común.	
LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión procedentes dos medios de comunicación social.	Postas en común	
LGB1.3.3. Analiza e explica os recursos verbais e non verbais.	Reflexión e postas en común en gran grupo.	
LGB1.4.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	Observación e rexistro.	
LGB1.4.2. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral; respecta as quendas e as opinións alleas.	Observación e rexistro.	
LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a	Exposición na aula.	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.		
LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados.	Exposición na aula	
LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e esquemas.	Exposición na aula	
LGB1.5.3. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	Exposición na aula	
LGB1.5.4. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	Exposición na aula.	
LGB1.5.5. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	Exposición na aula.	
LGB1.5.6. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.	Exposición na aula.	
LGB1.6.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical.	Exposicións e traballos. Observación.	
LGB1.6.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	Exposicións e traballos. Observación.	
LGB1.6.3. Emprega recursos verbais e non verbais en textos expositivos.	Exposicións e traballos. Observación.	
LGB1.6.4. Adecúa o texto segundo a intención comunicativa, o tema e o xénero textual.	Exposicións e traballos. Observación.	
LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	Exposicións e traballos. Observación.	
LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	Observación e rexistro.	
LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	Observación e rexistro	
LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	Observación e rexistro	
LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	Observación e rexistro. Posta en común.	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	Observación e rexistro	
LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	Observación e rexistro	
LGB1.10.1. Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, mal uso dos rexistros pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada) e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma.	Reflexión sobre a práctica lingüística propia e allea.	
LGB1.10.2. Deseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo.	Observación e rexistro	
LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	Observación e rexistro	
LGB1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	Observación e rexistro	
LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	Observación e rexistro	
LGB2.1.1. Recolle as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais.	Actividades na aula. Probas.	<p>A comunicación escrita: ler e escribir.</p> <p>Dedicarase o 20% do tempo a cada bloque de contidos.</p> <p>Facemos a seguinte distribución por avaliacións:</p> <p>1ª av.: temas 1-4/ 11-14</p> <p>2ª av.: temas: 5-7/15-18</p> <p>3ª av.: temas: 8-10/ 19-21.</p>
LGB2.1.2. Interpreta o sentido global do texto, identifica o propósito comunicativo do/da autora e emite opinións e xuízos sobre a mensaxe.	Actividades na aula. Probas.	
LGB2.1.3. Distingue o tema principal e os subtemas e compón o esquema xerarquizado das ideas do texto.	Actividades na aula. Probas.	
LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión e complementar a información do texto.	Actividades na aula.	
LGB2.2.1. Selecciona e presenta os contidos dos seus textos de forma clara e ordenada.	Traballos .	
LGB2.2.2. Identifica e describe as características lingüísticas dos distintos tipos de rexistro.	Actividades de aula. Probas.	
LGB2.2.3. Utiliza o rexistro lingüístico axeitado á	Actividades de aula.	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
situación comunicativa das súas producións.		
LGB2.2.4. Utiliza mecanismos variados de cohesión lingüística.	Actividades de aula.	
LGB2.2.5. Axústase ás normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	Actividades de aula. Probas	
LGB2.3.1. Comprende, interpreta e sintetiza tanto o contido de materiais de consulta (dicionarios, glosarios e enciclopedias) e textos argumentativos e expositivos (ensaíos).	Actividades de aula. Probas.	
LGB2.3.2. Identifica o tema e a estrutura de textos de carácter expositivo e argumentativo, de tema especializado, propios do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	Actividades de aula. Probas.	
LGB2.3.3. Sintetiza e distingue as ideas principais e as secundarias de textos de carácter expositivo e argumentativo propios do ámbito educativo.	Actividades de aula. Probas.	
LGB2.3.4. Analiza os recursos verbais e non verbais dos textos expositivos e argumentativos de tema especializado e valóraos en función da intención comunicativa do/da autor/a, do tema e do xénero textual.	Actividades de aula. Probas.	
LGB2.3.5. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección ortográfica e gramatical.	Exposicións. Probas.	
LGB2.3.6. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	Actividades de aula. Probas.	
LGB2.4.1. Comprende, produce e valora de forma crítica textos publicitarios e periodísticos de carácter informativo ou de opinión.	Actividades de aula. Comentarios.	
LGB2.4.2. Interpreta as mensaxes publicitarias e reconece os elementos de persuasión dos anuncios.	Actividades de aula. Probas	
LGB2.4.3. Identifica e rexeita as ideas e os usos lingüísticos discriminatorios dos textos publicitarios.	Observación. Debates.	
LGB2.5.1. Identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos descritivos e produce outros textos similares.	Observación. Debates.	
LGB2.6.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos expositivos.	Actividades de aula. Probas.	
LGB2.7.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos narrativos.	Actividades de aula. Probas.	
LGB2.8.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as	Actividades de aula.	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
características lingüísticas dos textos argumentativos.	Probas.	
LGB2.9.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos dialogados.	Actividades de aula. Probas.	
LGB2.10.1. Consulta fontes dixitais, contrasta e selecciona a información relevante mediante fichas-resumo.	Fichas.	
LGB2.10.2. Planifica os escritos en función dunha orde predefinida e revisa o proceso de escritura con axuda de ferramentas dixitais.	Observación e rexistro. Actividades de aula..	
LGB2.10.3. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía.	Elaboración de traballos.	
LGB3.1.1. Emprega os principais coñecementos de Lingüística Xeral para comprender e analizar textos alleos de distintos ámbitos e para producir, compor e revisar textos propios e de temáticas diversas vinculados á comunicación e á linguaxe.		<p>O funcionamento da lingua. Dedicarase o 20% do tempo a cada bloque de contidos. Facemos a seguinte distribución por avaliacións: 1ª av.: temas 1-4/ 11-14 2ª av.: temas: 5-7/15-18 3ª av. : temas: 8-10/ 19-21.</p>
LGB3.1.2. Describe os principais conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e diversas disciplinas lingüísticas.	Probas.	
LGB3.2.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais e escritos en función da intención comunicativa.	Probas	
LGB3.2.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro axeitado a cada situación comunicativa e aplícao nas súas producións orais e escritas.		
LGB3.3.1. Produce textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección.	Actividades de aula. Probas.	
LGB3.4.1. Identifica e explica os usos e valores do substantivo e do adxectivo nun texto, relacionándoos coa intención comunicativa, coa tipoloxía textual, así como con outros compoñentes da situación comunicativa.	Actividades de aula. Probas.	
LGB3.5.1. Identifica e explica os usos e valores dos determinantes, relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	Actividades de aula. Probas.	
LGB3.6.1. Identifica e explica os usos e valores dos verbos e das perífrases e relaciona a súa presenza coa	Actividades de aula.	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	Probas.	
LGB3.7.1. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores que lle proporcionan cohesión a un texto.	Actividades de aula. Probas.	
LGB3.8.1. Identifica e explica os usos e valores dos adverbios e das locucións adverbiais e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	Actividades de aula. Probas.	
LGB3.9.1. Identifica e explica os usos e valores dos pronomes e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	Actividades de aula. Probas.	
LGB3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	Elaboración e exposición de traballos en grupo.	
LGB3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.		
LGB4.1.1. Distingue as funcións sociais da lingua e determina a situación do galego respecto a elas.	Actividades da aula. Probas	<p>Lingua e sociedade. Dedicarase o 20% do tempo a cada bloque de contidos. Facemos a seguinte distribución por avaliacións: 1ª av.: temas 1-4/ 11-14 2ª av.: temas: 5-7/15-18 3ª av.: temas: 8-10/ 19-21.</p>
LGB4.2.1. Describe a diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica.	Actividades da aula. Elaboración de traballos. Probas.	
LGB4.2.2. Determina o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI e a súa importancia cultural e económica desde a perspectiva galega.	Actividades da aula. Elaboración de traballos. Probas. Debates.	
LGB4.2.3. Diferencia e explica os conceptos de multilingüismo, plurilingüismo, lingua minoritaria e lingua minorizada, conflito lingüístico e diglosia e describe os fundamentos do ecolingüismo.	Actividades da aula. Elaboración de traballos. Probas. Debates.	
LGB4.3.1. Describe a romanización e o nacemento das linguas romances.	Actividades da aula. Probas.	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
LGB4.3.2. Identifica e describe os diferentes elementos constitutivos do galego ao longo da historia (substrato, estrato e superestrato).	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.4.1. Recoñece os cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e cita algún exemplo.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.4.2. Distingue as familias léxicas irregulares e utilízalas correctamente.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.5.1. Identifica e describe as características lingüísticas fundamentais do galego antigo.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.5.2. Describir o contexto histórico e cultural do galego antigo así como a súa situación sociolingüística.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.5.3. Identifica o galego antigo en documentos non literarios e literarios.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.6.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII), describe o seu contexto e identifícao en textos.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.6.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego medio así como a súa situación sociolingüística.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.6.3. Analiza a repercusión desta etapa de dialectalización da lingua no desenvolvemento posterior do galego.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.6.4. Identifica o galego medio en documentos non literarios e literarios.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.7.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde o século XIX ata 1916).	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.7.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde o século XIX ata 1916) así como a súa situación sociolingüística.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.7.3. Analiza a repercusión da etapa de nacemento do galego moderno (desde o século XIX ata 1916) no desenvolvemento posterior da lingua.	Actividades da aula. Probas.	
LGB4.7.4. Identifica o galego moderno (desde o século XIX ata 1916) en documentos non literarios e literarios.	Actividades da aula. Probas.	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
LGB4.7.5. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan textos anteriores a 1916.	Elaboración e exposición de traballos.	
LGB5.1.1. Define "literatura" e "texto literario", caracteriza os diferentes xéneros e analiza os seus principais recursos formais e describe a cronoloxía xeral da historia da literatura galega.	Probas. Elaboración de <i>liñas do tempo</i> .	Educación literaria. Dedicarase o 20% do tempo a cada bloque de contidos. Facemos a seguinte distribución por avaliacións: 1ª av.: temas 1-4/ 11-14 2ª av.: temas: 5-7/15-18 3ª av.: temas: 8-10/ 19-21.
LGB5.1.2. Compara textos de diferentes xéneros, caracterizándoos a partir dos seus trazos formais e estruturais definitorios.	Probas e comentarios.	
LGB5.1.3. Adscribe á súa época autores/as e textos destacados da historia da literatura galega.	Probas	
LGB5.2.1. Define "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, concreta a historia da súa vitalidade e mais as principais manifestacións e compilacións nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.	Probas Fichas de rexistro. Exposicións.	
LGB5.2.2. Le e comenta textos dos diferentes xéneros da literatura galega de tradición oral e identifica os seus principais trazos formais, estruturais e temáticos.	Probas. Exposicións.	
LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a literatura medieval: contextualiza sociohistórica e sociolingüísticamente as súas orixes, define as características principais e analiza a lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval.	Probas. Comentarios. Exposicións.	
LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da literatura medieval, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	Probas. Comentarios.	
LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualiza sociohistórica e sociolingüísticamente a produción desta etapa, e describe e analiza as obras e os/as autores/as principais.	Probas. Comentarios.	
LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da literatura do galego medio, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	Probas. Comentarios.	
LGB5.7.1. Identifica, analiza e describe a literatura do Rexurdimento: contextualiza sociohistórica e sociolingüísticamente a produción do Prerrexurdimento	Probas. Comentarios. Exposicións orais.	

Estándares de aprendizaxe	Procedementos e instrumentos de avaliación	Temporalización
e o Rexurdimento pleno ata 1916 e describe e analiza as obras e os/as autores/as principais deste período.		
LGB5.8.1. Le e comenta textos representativos da literatura do Rexurdimento (tanto do Prerrexurdimento como do Rexurdimento pleno e a literatura de comezos do século XX ata 1916), caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	Probas. Comentarios. Exposicións.	

4.3.4. MÍNIMOS ESIXIBLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

- Comprende a intención comunicativa e identifica as ideas principais e secundarias de diferentes textos orais.
- Elabora resumos, esquemas ou mapas conceptuais coas ideas principais e secundarias de diferentes textos orais.
- É quen de realizar xuízos críticos sobre diferentes discursos orais
- Comprende textos expositivos orais, do ámbito académico e sintetiza o seu contido.
- Comprende as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación, charla ou conferencia
- Sabe organizar o contido de exposicións orais sobre temas especializados propios do ámbito académico ou de divulgación científica e cultural.
- Participa activamente, tomando notas e formulando preguntas relacionadas coas exposicións orais.
- Comprende a intención comunicativa e identifica as ideas principais de programas de radio e televisión.
- Identifica algunhas características propias dos principais xéneros informativos e de opinión procedentes dos medios de comunicación social.
- Pode identificar os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.
- escoita con interese e respecta a opinión dos demais.
- Aplica a regra das quendas de palabra nas intervencións orais.
- Exprésase oralmente con corrección, valorando a importancia da entoación, as pausas, o volume, a linguaxe non verbal e o autocontrol das emocións.
- Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados.
- Exprésase oralmente con corrección, cuidando a pronuncia, a entoación, as pausas, o volume, a linguaxe non verbal e o autocontrol das emocións.
- Usa as TIC para obter información, corrixir a ortografía e elaborar presentacións atractivas.

- Desenvolve correcta e adecuadamente un tema curricular (con léxico preciso, recursos non verbais adecuados, etc.)
- Pode producir textos orais espontáneos, adecuadas á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión e corrección.
- Participa activamente en debates ou intervencións de clase escoitando aos demais e expoñendo argumentos convincentes.
- Respecta as quendas de palabra nas intervencións orais e evita a linguaxe discriminatoria.
- Participa en conversas informais e desenvólvese eficazmente en situacións diversas da vida académica.
- É quen de reconecer dificultades expresivas, interferencias lingüísticas e desviacións da norma en exposicións propias e alleas.
- Intenta mellorar demostrando autonomía e esforzo.
- Exprésase respectando as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.
- É quen de rexeitar argumentadamente prexuízos asociados á pronuncia da lingua galega.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

- Elabora resumos, esquemas e mapas conceptuais, xerarquizando as ideas dun texto.
- Comprende o sentido e a intención comunicativa dun texto e expresa opinións sobre o seu contido.
- Emprega a biblioteca e as TIC para mellorar a comprensión e completar a información dos textos.
- Redacta textos con contidos claros, ordenados e adecuados á situación comunicativa.
- É quen de identificar as características lingüísticas dos distintos tipos de rexistro.
- Utiliza nos seus textos mecanismos variados de cohesión lingüística.
- Redacta textos axustándose ás normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.
- Comprende e sintetiza o contido de textos de consulta expositivos e argumentativos.
- Identifica o tema e a estrutura de textos expositivos e argumentativos académicos e/ou de divulgación científica e cultural.
- Realiza unha síntese e un esquema coas ideas principais e secundarias de textos expositivos e argumentativos do ámbito académico.
- Analiza algúns recursos verbais e non verbais de textos expositivos e argumentativos especializados
- É quen de desenvolver un tema curricular de xeito claro, rigoroso e gramatical e ortograficamente correcto.
- Emprega nos seus textos léxico preciso e especializado
- Comprende, produce e valora de forma crítica textos publicitarios e periodísticos de carácter informativo ou de opinión.

- Recoñece os elementos de persuasión das mensaxes publicitarias
- Identifica e rexeita as ideas e os usos lingüísticos discriminatorios dos textos publicitarios.
- Coñece a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos descritivos e redacta textos similares.
- Coñece a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos expositivos e redacta textos similares.
- Coñece a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos narrativos e redacta textos similares
- Coñece a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos argumentativos e redacta textos similares.
- Coñece a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos dialogados e redacta textos similares.
- Emprega as TIC para consultar e seleccionar a información relevante e recollela en fichas- resumo.
- Emprega correctores ortográficos para revisar os seus escritos.
- Presenta adecuadamente os seus traballos escritos (ben organizados, con citas, notas a pé de páxina e bibliografía).

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

- Comprende e analiza o contido de textos relacionados coa comunicación e a linguaxe.
- Comprende e explica os principais conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e diversas disciplinas lingüísticas.
- Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais e escritos en función da intención comunicativa.
- Valora a importancia de utilizar o rexistro axeitado a cada situación comunicativa e aplícao nas súas producións orais e escritas.
- Produce textos escritos ou orais de diferentes xéneros de forma adecuada, coherente, e ben cohesionados; con corrección gramatical e boa presentación.
- Identifica e explica os usos e valores do substantivo e do adxectivo nun texto.
- Identifica e explica os usos e valores dos determinantes nun texto.
- Identifica e explica os usos e valores dos verbos e das perífrases verbais nun texto.
- Identifica e usa distintos tipos de conectores que lle proporcionan cohesión a un texto.
- Identifica e explica os usos e valores dos adverbios e das locucións adverbiais nun texto.
- Identifica e explica nun texto os usos e valores dos pronomes.
- Participa en proxectos transversais que requiran utilizar varias linguas.

- Evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora a súa competencia para poder expresarse en varias linguas.
- Recoñece elementos comúns nas linguas empregadas no centro e utilízalos para mellorar a súa competencia lingüística.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

- Distingue as funcións sociais da lingua e determina a situación do galego respecto a elas
- Coñece a diversidade lingüística no mundo, e sitúa nun mapa de Europa a maioría das linguas que se falan nos distintos países.
- Valora a importancia da lusofonía nas linguas do mundo e para a cultura e economía galegas.
- É quen de explicar os conceptos de plurilingüismo, ecolingüismo, lingua minoritaria, lingua minorizada, conflito lingüístico e diglosia.
- Pode describir a romanización e o nacemento das linguas romances.
- Pode identificar e describir os diferentes elementos constitutivos do galego ao longo da historia (substrato, estrato e superestrato).
- Pode recoñecer os cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e citar algúns exemplos.
- Distingue as familias léxicas irregulares e utilízalas correctamente.
- Identifica as características lingüísticas fundamentais do galego antigo.
- Pode describir o contexto histórico e cultural do galego antigo así como a súa situación sociolingüística.
- Identifica o galego antigo en documentos non literarios e literarios.
- Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII), e identifícao en textos.
- Describe o contexto histórico e cultural do galego medio así como a súa situación sociolingüística.
- Analiza a repercusión da etapa do galego medio no desenvolvemento posterior da lingua galega
- Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde o século XIX ata 1916).
- Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno, así como a súa situación sociolingüística.
- Analiza a repercusión da etapa de nacemento do galego moderno no desenvolvemento posterior da lingua.
- Identifica o galego moderno en textos literarios e non literarios.
- Analiza, de xeito individual e/ou en grupo, textos anteriores a 1916.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

- Identifica as principais características dun texto literario.
- Clasifica un texto nun xénero literario, recoñecendo os recursos literarios empregados.
- Realiza un esquema da cronoloxía xeral da historia da literatura galega.
- É quen de adscribir á súa época autores/as e textos destacados da historia da literatura galega
- Coñece os xéneros da literatura galega de tradición oral e algúns textos significativos dos diferentes períodos históricos.
- Explica os trazos xerais da literatura medieval e a súa contextualización.
- Analiza e explica os trazos propios das cantigas de amor, de amigo e de escarnio.
- Analiza algunha cantiga de Santa María.
- Analiza algún texto de prosa medieval.
- Le e comenta textos representativos da literatura medieval.
- Explica os trazos xerais da literatura do galego medio e a súa contextualización.
- Identifica as obras e os autores principais da literatura do galego medio.
- Le e comenta textos representativos da literatura do galego medio.
- Explica o que son o Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno e contextualízalos.
- Coñece a importancia de Rosalía de Castro e as características da súa obra.
- Explica as figuras literarias de M. Curros Enríquez e de Eduardo Pondal e as características das súas obras.
- Le e comenta textos representativos da literatura do Rexurdimento e da literatura de comezos do século XX ata 1916.

4.4. SEGUNDO CURSO DE BACHARELATO

4.4.1. OBXECTIVOS

1. Producir textos orais e escritos respectuosos coas regras de coherencia, cohesión, adecuación, presentación e corrección ortográfica que facilitan a comunicación lingüística.
2. Elaborar exposicións orais e composicións escritas realizadas de xeito documentado e cun vocabulario rigoroso.
3. Respetar e aplicar as normas básicas que rexen o intercambio e a interacción comunicativa.
4. Ler comprensivamente.
5. Analizar e comentar textos de natureza diversa e cun nivel de dificultade adaptado aos obxectivos propios desta etapa.

6. Pescudar, seleccionar e integrar información procedente de fontes bibliográficas e audiovisuais proporcionadas polas bibliotecas, polas tecnoloxías da información e por outras fontes.
7. Valorar a nosa lingua como elemento de identidade colectiva e o esforzo e o compromiso individual e colectivo a prol da normalización lingüística.
8. Amosar interese pola literatura como manifestación artística do ser humano, como fonte de formación permanente e de satisfacción persoal.
9. Analizar e reflexionar sobre obras e fragmentos de diversos períodos literarios.
10. Identificar os distintos tipos de rexistro lingüístico e as súas manifestacións lingüísticas.
11. Aplicar ás producións propias os coñecementos sobre os rexistros, así como identificalos e analízalos en producións alleas.
12. Recoñecer a presentación e corrección ortográfica como dúas propiedades textuais que deben aplicarse ás producións propias.
13. Repasar casos de ortografía dubidosa.
14. Observar, reflexionar e explicar as distintas unidades e funcións sintácticas e aplicar os coñecementos sobre análise sintáctica na produción de textos.
15. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras e aplicar os coñecementos adquiridos para a mellora, comprensión e enriquecemento do vocabulario activo.
16. Definir e identificar os fonemas da lingua galega e recoñecer a importancia e o valor das normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.
17. Coñecer as variedades dialectais, recoñecer e explicar os seus trazos característicos en manifestacións orais e escritas e valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural.
18. Describir e interpretar o proceso de construción da variante estándar da lingua galega, recoñecer as interferencias lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos, e desenvolver un discurso propio libre destes elementos.
19. Reflexionar e explicar as relacións e unidades semánticas.
20. Aplicar ás producións propias, orais e escritas os coñecementos e destrezas sobre ortografía, morfosintaxe e gramática textual.
21. Recoñecer os estereotipos e prexuizos lingüísticos, determinar a súa repercusión nos usos e elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.
22. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1916 ata a actualidade e identificalo en textos, describir o seu contexto e a situación legal, recoñecelo como unha lingua en vías de normalización e elaborar traballos sobre a súa historia.
23. Elaborar unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.
24. Analizar e interpretar a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.

25. Identificar, analizar e describir a literatura galega desde principios do século XX ata a actualidade, en todos os seus xéneros e subxéneros e con todas as súas correntes estéticas sucesivas.
26. Ler e comentar textos significativos da literatura galega desde principios do século XX á actualidade, identificar as súas características temáticas e formais e recoñecer a súa relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero a que pertencen.
27. Analizar e comentar, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa do período literario referido.

4.4.2. CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, GRAO MÍNIMO DE CONSECUENCIA, PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN EN RELACIÓN COAS COMPETENCIAS.

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización	
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR							
<p>B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa. Visionado comprensivo de vídeos de diversa índole. Reflexión sobre o contido dos vídeos. Avaliación de textos orais do ámbito audiovisual. escoita de textos orais de natureza diversa. Rexistro e análise de discursos orais espontáneos.</p>	<p>B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais, audiovisuais e a situación en que se desenvolven. Captar o sentido global, a intención do discurso, a mensaxe e as súas ideas principais e secundarias. Visionar, e comprender vídeos identificando a súa intención comunicativa, así como a idea principal e as secundarias. escoitar e interpretar correctamente textos orais de natureza diversa.</p>	<p>LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto producido na variante estándar ou nunha variedade dialectal.</p>	CCL	<p>Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral.</p>	<p>Elaboración de fichas. Observación e rexistro.</p>	<p>Dedicarase o 20% do tempo a cada bloque de contidos. Facemos a seguinte distribución por avaliacións: 1º trimestre: temas 1-4/ 1-14 2º trimestre: temas: 5-7/15-18 3º trimestre: temas:8-10/ 19-21</p>	
		<p>Visiona comprensivamente vídeos e identifica a súa intención comunicativa, así como a idea principal e as secundarias.</p>	<p>Escoita e interpreta correctamente textos orais de natureza diversa.</p>	<p>CCL</p>	<p>Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais.</p>		<p>Actividades de aula: fichas, resumos, esquemas..</p>
		<p>Tomar notas con fluidez durante o visionado e escoita de textos orais. Resumir e esquematizar as ideas fundamentais e secundarias dos textos. Reflexionar sobre o contido dos textos, empregando o propio criterio.</p>	<p>Toma notas con fluidez durante o visionado e escoita de textos orais. Resume e esquematiza as ideas fundamentais e secundarias dos textos.</p>				
<p>Avaliar, desde o punto de vista lingüístico, textos orais do ámbito audiovisual. Gravar discursos orais espontáneos e analizar o tipo de rexistro utilizado neles.</p>	<p>B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais, audiovisuais e a situación en que se desenvolven. Captar o sentido global, a intención do discurso, a mensaxe e as súas ideas principais e secundarias. Visionar, e comprender vídeos identificando a súa intención comunicativa, así como a idea principal e as secundarias. escoitar e interpretar correctamente textos orais de natureza diversa.</p>	<p>LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza.</p>	CAA	<p>Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza.</p>	<p>Observación e rexistro Comentarios de texto Debates.</p>		
		<p>Reflexiona sobre o contido dos textos, empregando o propio criterio. Avalía, desde o punto de vista lingüístico, textos orais do ámbito audiovisual. Grava discursos orais espontáneos e analiza o tipo de rexistro utilizado neles.</p>	<p>Reflexiona sobre o contido dos textos, empregando o propio criterio. Avalía, desde o punto de vista lingüístico, textos orais do ámbito audiovisual. Grava discursos orais espontáneos e analiza o tipo de rexistro utilizado neles.</p>				
<p>B1.2. Comprensión interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas especializados do ámbito educativo. escoita comprensiva de textos orais do ámbito educativo.</p>	<p>B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de carácter expositivo e argumentativo sobre temas especializados (conferencias, clases, charlas, presentacións e videoconferencia).</p>	<p>LGB1.2.1. Identifica as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación (charla ou conferencia sobre temas especializados do ámbito educativo). escoita comprensivamente textos orais do ámbito</p>	CCL CAA	<p>Identifica as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación, charla ou conferencia sobre temas especializados do ámbito educativo</p>	<p>Actividades de aula: fichas, resumos, esquemas..</p>		

Bloques de contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	Escoitar comprensivamente textos orais do ámbito educativo e identifica as ideas principais e os contidos relevantes. Identificar as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral. Empregar estratexias de organización do contido nas propias exposicións. Tomar notas con fluidez durante a escoita. Formular preguntas para aclarar ideas e ampliar a información.	educativo e identifica as ideas principais e os contidos relevantes. LGB1.2.2. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural. Identifica as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral. Emprega estratexias de organización do contido nas propias exposicións. LGB1.2.3. Escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral. Toma notas con fluidez durante a escoita. Formula preguntas para aclarar ideas e ampliar a información.				
			CAA		Observación e rexistro.	
			CCL CAA		Observación e rexistro.	
B1.3. Comprensión interpretación e valoración de textos orais procedentes dos medios de comunicación social (xéneros informativos e de opinión, e da publicidade). Visionado e escoita de textos orais procedentes dos medios de comunicación social.	B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais xornalísticos e publicitarios. Visionar e escoitar comprensivamente textos orais e identificar a súa intención comunicativa, recoñecer a súa estrutura e determinar o seu tema. Sinalar as características propias dos xéneros informativos e de opinión. Distinguir entre os recursos verbais e non verbais e analizar o seu significado. Mostrar unha actitude crítica ante as mensaxes.	LGB1.3.1. Interpreta e identifica a intención comunicativa, o tema e a estrutura en anuncios sonoros e/ou audiovisuais. Visiona e escoita comprensivamente textos orais e identifica a súa intención comunicativa, recoñece a súa estrutura e determina o seu tema. LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión dos medios de comunicación social. Sinala as características propias dos xéneros informativos e de opinión.	CCL CAA	Interpreta e identifica a intención comunicativa, o tema e a estrutura en anuncios sonoros e/ou audiovisuais.	Fichas de observación e rexistro. Comentarios de texto.	
			CCL CAA CSC	Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión dos medios de comunicación social.	Observación e rexistro.	
			CCL CSC	Analiza os recursos verbais e non verbais que se empregan na publicidade para convencer os destinatarios ou destinatarias.	Comentarios de texto.	
			CCL CAA	Distingue entre os recursos verbais e non verbais e analiza o seu significado. LGB1.3.4. Analiza de forma crítica a forma e contido das mensaxes publicitarias e evita usos lingüísticos	Comentarios de texto	
			CAA CCL	Analiza de forma crítica a forma e contido das mensaxes	Comentarios de texto	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
		discriminatorios. Mostra unha actitude crítica ante as mensaxes. Emprega o propio criterio para analizar e interpretar as mensaxes procedentes dos medios de comunicación. Recoñece, rexeita e evita usos lingüísticos discriminatorios.		publicitarias e evita usos lingüísticos discriminatorios.		
B1.4. Desenvolvemento das habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa. Oralidade. Como avaliar a comunicación non verbal. Actitudes. Posta en escena. Normas de cortesía. Análise de textos orais propios e alleos.	B1.4. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como as normas de cortesía, nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas. Desenvolver habilidades de escoita activa. Avaliar, en textos propios e alleos, a adecuación, coherencia e cohesión. Coñecer e aplicar as normas de cortesía nas súas interaccións orais espontáneas e formais. Escoitar con atención e respecto as opinións alleas. Avaliar, de xeito guiado, o uso das normas de cortesía en textos propios e alleos. Avaliar, en textos propios e alleos, os aspectos prosódicos. Avaliar en textos propios e alleos, a linguaxe corporal. Recoñecer a importancia da linguaxe non verbal e do autocontrol das emocións ao falar en público.	LGB1.4.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso. Avalía, en textos propios e alleos, a adecuación, coherencia e cohesión. LGB1.4.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas. Mostra habilidades de escoita activa. Coñece e aplica as normas de cortesía nas súas interaccións orais espontáneas e formais. Escoita con atención e respecto as opinións alleas. Avalía, de xeito guiado, o uso das normas de cortesía en textos propios e alleos. LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público. Avalía, en textos propios e alleos, os aspectos prosódicos. Avalía en textos propios e alleos, a linguaxe corporal. Recoñece a importancia da linguaxe non verbal e do autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CAA CSC CSI EE	Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	Observación e rexistro. Observación e rexistro. Observación e rexistro.	
B1.5. Produción (planificación e execución de textos orais relacionados con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así	B1.5. Realizar producións orais planificadas, relacionadas con algún contido do currículo ou tema de actualidade adecuadas á situación e á intención comunicativa	LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados. Planifica as súas	CAA CCL		Exposicións .	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público. Actividades de expresión oral: exposicións planificadas.	desexada, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	exposicións orais mediante esquemas e guiños. Realiza exposicións orais planificadas adecuadas, coherentes e cohesionadas.				
	Planificar as súas exposicións orais mediante esquemas e guiños. Realizar exposicións orais planificadas adecuadas, coherentes e cohesionadas.	LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e esquemas. Documentátese en diversas fontes para contrastar información. Revisa os borradores e esquemas.	CAA		Observación e rexistro.	
	Documentarse en diversas fontes para contrastar información. Revisar os borradores e esquemas. Presentar os contidos con claridade e de xeito ordenado. Respetar as normas gramaticais. Cingirse ao tema e non divagar.	LGB1.5.3. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical, cínguese ao tema e non divaga. Presenta os contidos con claridade e de xeito ordenado. Respetar as normas gramaticais. Cínguese ao tema e non divaga.	CCL	Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical, cínguese ao tema.	Observación e rexistro.	
	Empregar adecuada e eficazmente os elementos prosódicos. Dominar a linguaxe corporal. Mostrar autocontrol das emocións ao falar en público. Falar con fluidez e expresarse correctamente no rexistro formal. Recorrer a paráfrases ou circunloquios cando non encontra a expresión precisa.	LGB1.5.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público. Emprega adecuada e eficazmente os elementos prosódicos. Domina a linguaxe corporal. Mostra autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSI EE	Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	Observación e rexistro. Exposicións na aula.	
	Utilizar o rexistro adecuado á situación comunicativa. Empregar léxico adecuado, rico e variado. Captar a atención do auditorio. Demostrar seguridade ao responder as preguntas formuladas.	LGB1.5.5. Exprésase con facilidade e recorre a paráfrases ou circunloquios cando non encontra a expresión precisa. Fala con fluidez e exprésase correctamente no rexistro formal. Recorre a paráfrases ou circunloquios cando non encontra a expresión precisa.	CCL CSI EE		Observación e rexistro. Exposicións na aula.	
	Utilizar recursos dixitais para planificar a exposición.	LGB1.5.6. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	CCL	Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa	Observación e rexistro. Exposicións na aula.	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	Empregar con fluidez, adecuación e eficacia un programa de presentacións para apoiar e destacar os contidos relevantes.	Adapta o rexistro á situación comunicativa. Emprega léxico adecuado, rico e variado.				
		LGB1.5.7. Tenta buscar a complicidade do público e demostra seguridade ao responder as preguntas do auditorio. Capta a atención do auditorio. Demostra seguridade ao responder as preguntas formuladas.	CSI EE		Observación e rexistro. Exposicións na aula. Debates	
		LGB1.5.8. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación adecuada á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. Utiliza recursos dixitais para planificar a exposición. Emprega con fluidez, adecuación e eficacia un programa de presentacións para apoiar e destacar os contidos relevantes.	CD CCL CAA	Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación.	Observación e rexistro. Exposicións na aula.	
B1.6. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. Participación en conversas espontáneas.	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. Expresarse con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas conversas espontáneas.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. Exprésase con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas conversas espontáneas.	CCL		Observación e rexistro. Debates.	
		LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, <i>n</i> velar e fonema fricativo palatal xordo). Fala habitualmente con fluidez. Respecta as normas morfosintácticas do galego. Pronuncia de acordo coas normas fonéticas do galego.	CCL	Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua.	Observación e rexistro. Debates.	
	Empregar nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada. Empregar nas intervencións orais espontáneas un léxico rico	LGB1.6.3. Emprega nas	CCL		Observación	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	e variado	intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.			e rexistro. Debates.	
		LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL		Observación e rexistro. Debates.	
B1.7. Exposición oral de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural. Exposición oral sobre un tema académico.	B1.7. Expor oralmente, con rigor e claridade, un tema especializado de textos do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural. Realizar unha exposición oral sobre un tema do currículo. Mostrar rigor na planificación e exposición dos contidos. Expresarse con claridade e corrección gramatical. Respectar as normas fonéticas do galego durante a súa intervención. Utilizar léxico formal, preciso e especializado. Empregar sinónimos e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	LGB1.7.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical e fonética. Realiza unha exposición oral sobre un tema do currículo. Mostra rigor na planificación e exposición dos contidos. Exprésase con claridade e corrección gramatical. Respecta as normas fonéticas do galego durante a súa intervención.	CCL	Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical e fonética.	Observación e rexistro. Exposicións.	
		LGB1.7.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín. Utiliza léxico formal, preciso e especializado. Emprega sinónimos e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	CCL		Observación e rexistro. Exposicións.	
B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade. Participación activa en faladoiros Participación activa en debates.	B1.8. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade. Preparar os seus argumentos e expoñelos de forma lóxica, clara e convincente. Cingirse ao tema proposto.	LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras. Prepara os seus argumentos e exponos de forma lóxica, clara e convincente. Cínguese ao tema proposto. Comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL CAA CSC	.Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	Observación e rexistro. Exposicións Debates.	
	Comentar as contribucións das persoas interlocutoras. Respectar as regras de interacción e cortesía. Falar na súa quenda. Escoitar con atención e respecto as opinións alleas. Utilizar unha linguaxe non discriminatoria.	LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria. Respecta as regras de interacción e cortesía. Fala na súa quenda. Escoita con atención e respecto as opinións alleas.	CCL CSC	Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	Observación e rexistro. Debates.	

Bloques de contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
		Utiliza unha linguaxe non discriminatoria.				
<p>B1.9. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.</p> <p>Reflexión oral a partir de diferentes textos.</p> <p>Reflexión oral sobre temas diversos.</p>	<p>B1.9. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.</p> <p>Reflexionar oralmente a partir dos textos de lectura.</p> <p>Reflexionar oralmente sobre temas diversos, de xeito adecuado.</p> <p>Desenvolverse con eficacia en diversas situacións cotiás.</p>	<p>LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.</p> <p>Reflexiona oralmente a partir dos textos de lectura.</p> <p>Reflexiona oralmente sobre temas diversos, de xeito adecuado.</p> <p>Desenvólvese con eficacia en diversas situacións cotiás.</p>	CCL CSC CSI EE		Observación e rexistro.	
<p>B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.</p> <p>Oralidade. Como avaliar a comunicación verbal.</p>	<p>B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer, en exposicións orais propias e alleas, as dificultades expresivas.</p> <p>Avaliar, seguindo un guión, textos do ámbito audiovisual.</p> <p>Avaliar, seguindo un guión, textos orais propios e alleos.</p> <p>Identificar incoherencias, repeticións e ambigüidades en textos orais.</p> <p>Recoñecer problemas de cohesión en textos orais.</p> <p>Sinalar incorreccións no plano fónico, léxico e morfosintáctico.</p> <p>Avaliar o uso dos elementos prosódicos, de xeito guiado.</p> <p>Seguir unhas pautas para avaliar textos orais.</p> <p>Aplicar os coñecementos desenvolvidos nas súas producións orais.</p>	<p>LGB1.10.1. Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, mal uso dos rexistros pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada), e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma.</p> <p>Avalía, seguindo un guión, un texto do ámbito audiovisual.</p> <p>Avalía, seguindo un guión, textos orais propios e alleos.</p> <p>Identifica incoherencias, repeticións e ambigüidades en textos orais.</p> <p>Recoñece problemas de cohesión en textos orais.</p> <p>Sinala incorreccións no plano fónico, léxico e morfosintáctico.</p> <p>Avalía o uso dos elementos prosódicos, de xeito guiado.</p> <p>LGB1.10.2. Diseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo.</p> <p>Segue unhas pautas para avaliar textos orais.</p> <p>Aplica os coñecementos desenvolvidos nas súas producións orais.</p>	CAA CCL	Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma.	Fichas e observación.	
<p>B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.</p> <p>Expresión oral: reflexión sobre as variantes dialectais.</p>	<p>B1.11. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.</p>	<p>LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.</p>	CCL CAA		Fichas de observación e rexistro	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
Gravación e transcrición dunha mostra oral da variante dialectal propia. Análise de textos orais propios e alleos.	Recoñecer e valorar a emisión dunha pronuncia galega correcta. Identificar erros en producións orais propias e alleas. Expresarse oralmente de acordo coas regras prosódicas e fonéticas do galego.	Recoñece e valora a emisión dunha pronuncia galega correcta. Identifica erros en producións orais propias e alleas. Exprésase oralmente de acordo coas regras prosódicas e fonéticas do galego.				
	Reflexionar, a partir dun texto, sobre os prexuízos asociados ás variedades dialectais, dando mostras de rexeitalos. Gravar e transcribir unha mostra oral da variante dialectal propia e identificar nela os trazos distintivos con respecto á lingua estándar.	LGB1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega. Reflexiona, a partir dun texto, sobre os prexuízos asociados ás variedades dialectais, dando mostras de rexeitalos.	CCL CSC	Recoñece e rexeita de maneira argumentada os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	Fichas de observación e rexistro	
	Recoñecer a importancia de empregar as variantes dialectais no contexto adecuado. Usar, de a posuír, a variante dialectal propia e asumila como a variedade habitual do seu contexto.	LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. Grava e transcribe unha mostra oral da variante dialectal propia e identifica nela os trazos distintivos con respecto á lingua estándar. Recoñece a importancia de empregar as variantes dialectais no contexto adecuado. Usa, de a posuír, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	CCL CSC			

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Comprensión e produción de textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial con axuda de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos. Lectura comprensiva dun texto narrativo: «Hunter Scott», en <i>Un animal chamado néboa</i> , Leticia Costas. Lectura comprensiva dun texto xornalístico: «Driss El Mokarrabe, de inmigrante ilegal a orgullo do Mareantes Rugby Club», en <i>Pontevedra Viva</i> . Lectura comprensiva dun texto narrativo: «Na torre de cristal», en «Un radiante silencio», <i>O único que queda é o amor</i> , Agustín Fernández Paz. Lectura comprensiva dun texto	B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para interpretar e producir textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial. Seguir os pasos precisos para realizar un esquema e un mapa conceptual a partir dun texto dado. Realizar esquemas e mapas conceptuais a partir de textos dados. Utilizar adecuadamente técnicas de subliñado. Seguir os pasos precisos para resumir un texto.	LGB2.1.1. Sintetiza as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais. Segue os pasos precisos para realizar un esquema e un mapa conceptual a partir dun texto dado. Realiza esquemas e mapas conceptuais a partir de textos dados. Utiliza adecuadamente técnicas de subliñado. Segue os pasos precisos para resumir un texto. Resume o contido dun texto recollendo a información relevante. LGB2.1.2. Interpreta o sentido global e identifica a	CCL CCA	Sintetiza as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais	Resumos. Esquemas, e mapas conceptuais. Probas escritas.	Dedicarase o 20% do tempo a cada bloque de contidos. Facemos a seguinte distribución por avaliacións: 1º trimestre: temas: 1-4/ 1-14 2º trimestre: temas: 5-7/15-18 3º trimestre: temas:8-10/ 19-21
			CCL	Interpreta o sentido global e identifica a	Resumos. Esquemas, e	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>expositivo-argumentativo: «A ópera das ras», en <i>A corpo aberto</i>, Manuel Rivas.</p> <p>Lectura comprensiva dun texto expositivo (reportaxe): «Practicar sen carné: un risco caro e perigoso», <i>Revista Consumer</i>.</p> <p>Lectura comprensiva dun texto argumentativo (artigo de opinión): «Feminicidio», Manuel Bragado, <i>Faro de Vigo</i>.</p> <p>Lectura comprensiva dun texto expositivo: «Bioética», Daniel Soutullo, <i>Historia do ADN</i>.</p> <p>Lectura comprensiva dun texto expositivo: «Quen fai a túa roupa?», Ana Requena, <i>Praza Pública</i>. Lectura comprensiva dun texto argumentativo: «O neno está só», Francesco Tonucci, <i>A cidade dos nenos</i>.</p> <p>Lectura comprensiva dun texto narrativo: «Carta a Aurora», María Reimóndez, <i>Dende o conflito</i>.</p> <p>Lectura e comentario de textos diversos.</p> <p>Actividades de comprensión textual.</p> <p>Técnicas da escrita: o tema dun texto.</p> <p>Técnicas da escrita: a idea principal.</p> <p>Técnicas da escrita: o argumento.</p> <p>Técnicas da escrita: o esquema.</p> <p>Técnicas da escrita: o subliñado.</p> <p>Técnicas da escrita: o resumo.</p>	<p>Resumir o contido dun texto recollendo a información relevante.</p> <p>Ler comprensivamente textos e expoñer a súa interpretación do sentido global destes.</p> <p>Facer uso dos seus coñecementos previos para comentar os textos.</p> <p>Comentar un fragmento dado dun texto, explicando con claridade a súa propia interpretación deste.</p> <p>Seguir unhas pautas para determinar o tema dun texto.</p> <p>Determinar o tema dun texto, seguindo os pasos necesarios.</p> <p>Seguir unhas pautas para identificar a idea principal dos textos.</p> <p>Indicar a idea principal dun texto, empregando as técnicas precisas.</p> <p>Ofrecer un titular alternativo acaído para un texto de lectura.</p> <p>Extraer a idea principal e as ideas secundarias de cada un dos parágrafos dun texto.</p> <p>Seguir unhas pautas para resumir o argumento dos textos.</p> <p>Escribir o argumento dun texto dado, seguindo os pasos precisos.</p> <p>Procurar información complementaria para mellorar a súa comprensión dos textos.</p> <p>Empregar diferentes recursos para documentarse e planificar os seus escritos.</p>	<p>intención comunicativa do emisor en textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.</p> <p>Le comprensivamente textos e expón a súa interpretación do sentido global destes.</p> <p>Fai uso dos seus coñecementos previos para comentar os textos.</p> <p>Comenta un fragmento dado dun texto, explicando con claridade a súa propia interpretación deste.</p> <p>LGB2.1.3. Diferencia as ideas principais e as secundarias e sintetiza o contido de textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.</p> <p>Segue unhas pautas para determinar o tema dun texto.</p> <p>Determina o tema dun texto, seguindo os pasos necesarios.</p> <p>Segue unhas pautas para identificar a idea principal dos textos.</p> <p>Indica a idea principal dun texto, empregando as técnicas precisas.</p> <p>Ofrece un titular alternativo acaído para un texto de lectura.</p> <p>Extrae a idea principal e as ideas secundarias de cada un dos parágrafos dun texto.</p> <p>Segue unhas pautas para resumir o argumento dos textos.</p> <p>Escribe o argumento dun texto dado, seguindo os pasos precisos.</p> <p>LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión dun texto e complementar as súas producións.</p> <p>Procura información complementaria para mellorar a súa comprensión dos textos.</p> <p>Emprega diferentes recursos para documentarse e</p>		<p>intención comunicativa do emisor en textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.</p> <p>Diferencia as ideas principais e as secundarias e sintetiza o contido de textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.</p> <p>Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión dun texto e complementar as súas producións.</p>	<p>mapas conceptuais. Probas escritas.</p> <p>Resumos. Esquemas, e mapas conceptuais. Probas escritas.</p> <p>Observación e rexistro. Probas escritas.</p>	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
		planificar os seus escritos.				
<p>B2.2. Planificación, produción e revisión de textos de distintos ámbitos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas morfolóxicas e gramaticais e ben presentados.</p> <p>Técnicas da escrita: o título.</p> <p>Técnicas da escrita: o mapa conceptual.</p> <p>Técnicas da escrita: o comentario crítico.</p> <p>Actividades de expresión textual: redacción de textos de diversa índole.</p> <p>Prácticas de lingua (ortografía e morfosintaxe).</p> <p>Redacción de comentarios literarios.</p>	<p>B2.2. Planificar, producir e revisar textos de distintos ámbitos de uso adecuados á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación.</p> <p>Seguir unhas pautas para escribir o título dun texto.</p> <p>Seguir os pasos precisos para elaborar un mapa conceptual a partir dun texto dado.</p> <p>Seguir os pasos precisos para elaborar un mapa conceptual a partir dun texto dado.</p> <p>Planificar a redacción dos textos mediante un esquema ou mapa conceptual.</p> <p>Aplicar as normas ortográficas e morfolóxicas para completar e analizar enunciados dados.</p> <p>Revisar os seus escritos para corrixir erros e coirda a presentación.</p>	<p>LGB2.2.1. Planifica os seus traballos seguindo unha orde predefinida e revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final.</p> <p>Segue unhas pautas para escribir o título dun texto.</p> <p>Segue os pasos precisos para elaborar un mapa conceptual a partir dun texto dado.</p> <p>Planifica a redacción dos textos mediante un esquema ou mapa conceptual.</p> <p>Aplica as normas ortográficas e morfolóxicas para completar e analizar enunciados dados.</p> <p>Revisa os textos para corrixir erros e coirda a presentación.</p> <p>Segue unhas pautas para a realización de comentarios críticos.</p>	CCL	Planifica os seus traballos seguindo unha orde predefinida e revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final.	Observación e rexistro.	
	<p>Seguir unhas pautas para a realización de comentarios críticos.</p> <p>Achegar un título alternativo adecuado para un texto lido, seguindo as pautas propostas na unidade correspondente.</p> <p>Redactar textos de diversa índole, de xeito adecuado, coherente, cohesionado e gramaticalmente correcto.</p> <p>Estruturar os textos de forma axeitada e presentar as ideas de forma lóxica e ordenada.</p> <p>Empregar diversos mecanismos de cohesión textual.</p> <p>Utilizar o rexistro adecuado.</p>	<p>LGB2.2.2. Produce textos propios de distintos ámbitos usando o rexistro adecuado, organizando os enunciados en secuencias lineais e ben cohesionadas.</p> <p>Achega un título alternativo adecuado para un texto lido, seguindo as pautas propostas na unidade correspondente.</p> <p>Redacta textos de diversa índole, de xeito adecuado, coherente, cohesionado e gramaticalmente correcto.</p> <p>Estrutura os textos de forma axeitada e presenta as ideas de forma lóxica e ordenada.</p> <p>Emprega diversos mecanismos de cohesión textual.</p> <p>Utiliza o rexistro adecuado.</p>	CCL CSC		Elaboración de textos e comentario de textos. Probas escritas.	
<p>B2.3. Produción de traballos educativos individuais e en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade social, científica e cultural.</p> <p>Actividades de expresión textual.</p> <p>Pautas para xustificar unha opinión</p>	<p>B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas controvertidos do currículo ou de actualidade social, científica ou cultural.</p> <p>Elaborar resumos,</p>	<p>LGB2.3.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical.</p> <p>Elabora resumos, comentarios, exposicións e redaccións sobre temas do currículo con rigor,</p>	CCL	Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical.	Elaboración de textos. Probas escritas.	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
persoal.	comentarios, exposicións e redaccións sobre temas do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical. Utilizar o rexistro lingüístico adecuado á situación comunicativa. Adaptar as súas producións á tipoloxía textual requirida. Usar recursos expresivos propios do rexistro formal. Empregar léxico preciso, rico e variado. Utilizar expresións propias do rexistro formal e evitar coloquialismos.	claridade e corrección gramatical.				
		LGB2.3.2. Adecúa a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, destinatario, ámbito discursivo e xénero textual) e emprega os recursos expresivos propios do rexistro formal. Utiliza o rexistro lingüístico adecuado á situación comunicativa. Adapta as súas producións á tipoloxía textual requirida. Usa recursos expresivos propios do rexistro formal.	CCL	Adecúa a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, destinatario, ámbito discursivo e xénero textual) e emprega os recursos expresivos propios do rexistro formal.	Elaboración de textos. Probas escritas.	
		LGB2.3.3. Emprega léxico preciso e evita o uso de coloquialismos ou palabras comodín. Organizar os contidos de xeito ordenado e eficaz. Seguir unhas pautas para expoñer a súa opinión persoal sobre un texto. Seguir unhas pautas para a realización de comentarios críticos.	CCL	Emprega léxico preciso, rico e variado. Utiliza expresións propias do rexistro formal e evita coloquialismos. Emprega sinónimos e evita o uso de palabras comodín.	Elaboración de textos. Probas escritas.	
		LGB2.3.4. Organiza os contidos dos seus traballos en función duns obxectivos fixados previamente, contrasta posturas enfrontadas e defende a súa opinión con argumentos. Organiza os contidos de xeito ordenado e eficaz. Segue unhas pautas para expoñer a súa opinión persoal sobre un texto. Segue unhas pautas para a realización de comentarios críticos. Expón a súa opinión empregando argumentos lóxicos, coherentes e comprensibles.	CCL CSC	Organiza os contidos dos seus traballos en función duns obxectivos fixados, contrasta posturas enfrontadas e defende a súa opinión con argumentos	Elaboración de textos. Probas escritas.	
B2.4. Análise e comentario de textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial. Estrutura xeral dos textos expositivos. Estrutura xeral dos textos argumentativos. Estrutura interna dos textos. Técnicas da escrita: características	B2.4. Analizar e comentar textos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial. Analizar os trazos propios de diferentes textos argumentativos e	LGB2.4.1. Describe os trazos morfosintácticos, léxico-semánticos e pragmático-textuais de textos expositivos e argumentativos. Analiza os trazos propios de diferentes textos argumentativos e	CCL	Describe os trazos morfolóxicos, sintácticos léxico-semánticos e pragmático-textuais de textos expositivos e argumentativos.	Elaboración de textos. Comentarios de textos. Exercicios. Probas escritas.	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>formais e lingüísticas dun texto. Actividades de análise textual.</p>	<p>expositivos.</p> <p>Reflexionar sobre as normas gramaticais a partir dos textos.</p> <p>Identificar e analizar, baixo guía, a estrutura xeral dos textos expositivos.</p> <p>Identificar e analizar, baixo guía, a estrutura xeral dos textos argumentativos.</p> <p>Sinalar os trazos propios do artigo de opinión nun texto dado.</p> <p>Distinguir entre os trazos propios do texto argumentativo e o texto expositivo.</p> <p>Realizar unha análise da estrutura interna dun texto dado, de xeito guiado.</p> <p>Seguir unhas pautas para analizar os trazos formais e lingüísticos dos textos.</p>	<p>expositivos.</p> <p>Reflexiona sobre as normas gramaticais a partir dos textos.</p> <p>Identifica e analiza, baixo guía, a estrutura xeral dos textos expositivos.</p> <p>Identifica e analiza, baixo guía, a estrutura xeral dos textos argumentativos.</p> <p>Sinala os trazos propios do artigo de opinión nun texto dado.</p> <p>Distingue entre os trazos propios do texto argumentativo e o texto expositivo.</p> <p>Realiza unha análise da estrutura interna dun texto dado, de xeito guiado.</p> <p>Segue unhas pautas para analizar os trazos formais e lingüísticos dos textos.</p>				
	<p>Distinguir nun artigo de opinión entre información obxectiva e subxectiva.</p> <p>Analizar o estilo empregado nos textos.</p>	<p>LGB2.4.2. Recoñece e explica a función no texto dos distintos procedementos de cita: estilo directo, estilo indirecto, estilo indirecto libre e cita encuberta.</p> <p>Distingue nun artigo de opinión entre información obxectiva e subxectiva.</p> <p>Analiza o estilo empregado nos textos.</p>	CCL	Recoñece e explica a función no texto dos distintos procedementos de cita: estilo directo, estilo indirecto, estilo indirecto libre e cita encuberta.	Elaboración de textos. Comentarios de textos. Exercicios. Probas escritas	
<p>B2.5. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas e dixitais e posterior organización e revisión das producións cos recursos que ofrecen as TIC.</p> <p>Procura de información.</p> <p>Uso dun corrector ortográfico.</p> <p>Uso dun tradutor automático.</p> <p>Reflexión sobre o uso dos recursos dixitais.</p>	<p>B2.5. Extraer información de fontes bibliográficas e dixitais e utilizar as TIC ao longo de todo o proceso de escritura, desde a planificación, organización e produción do texto á súa revisión e corrección final.</p> <p>Procurar información en fontes diversas e compilar os resultados en fichas-resumo.</p>	<p>LGB2.5.1. Consulta información en fontes bibliográficas e dixitais e compila os datos máis relevantes en fichas-resumo.</p> <p>Procura información en fontes diversas e compila os resultados en fichas-resumo.</p> <p>Emprega información complementaria para comentar os textos.</p>	CCL CD CAA			
	<p>Empregar información complementaria para comentar os textos.</p> <p>Organizar en epígrafes os seus traballos escritos.</p> <p>Citar correctamente as fontes de información.</p> <p>Utilizar notas a pé de páxina de xeito lóxico e pertinente.</p>	<p>LGB2.5.2. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía.</p> <p>Organiza en epígrafes os seus traballos escritos.</p> <p>Cita correctamente as fontes.</p> <p>Utiliza notas a pé de páxina de xeito lóxico e pertinente.</p>	CCL CD	Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía.	Elaboración de textos. Comentarios de textos. Traballos escritos de exposición. Probas escritas	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	Empregar e citar adecuadamente as referencias bibliográficas consultadas.	Emprega e cita adecuadamente as referencias bibliográficas consultadas.				
	Utilizar adecuadamente o procesador de textos para presentar os seus traballos escritos. Procurar e empregar un corrector ortográfico. Procurar e empregar un tradutor automático. Reflexionar sobre o uso do tradutor automático.	LGB2.5.3. Utiliza procesadores de texto e correctores ortográficos para mellorar a presentación e evitar erros ortográficos e tipográficos. Utiliza adecuadamente o procesador de textos para presentar os seus traballos escritos. Procura e emprega un corrector ortográfico. Procura e emprega un tradutor automático. Reflexiona sobre o uso do tradutor automático.	CCL CD	Utiliza procesadores de texto e correctores ortográficos para mellorar a presentación e evitar erros ortográficos e tipográficos.	Elaboración de textos. Comentarios de textos. Traballos escritos de exposición	
B2.6. Descrición das propiedades do texto e análise, nas producións propias e alleas, dos procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión. As propiedades do texto: coherencia, cohesión e adecuación. Mecanismos que garanten a coherencia textual. Procedementos de cohesión textual A recorrencia interna: reiteración e paráfrase. Procedementos de cohesión textual A substitución e a elipse. Os conectores textuais. Organizadores do discurso. Organizadores de ideas. A progresión temática. Tipos. A estrutura.	B2.6. Describir as propiedades do texto e analizar os procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión nas producións propias e alleas. Definir as propiedades textuais e recoñecer os elementos que lle proporcionan coherencia, cohesión e adecuación a un texto. Distinguir diferentes mecanismos que garanten a coherencia textual. Recoñecer e explicar os diferentes tipos de recorrencia interna empregados en textos dados. Identificar e explicar diferentes procedementos de cohesión textual mediante substitución. Recoñecer procedementos de cohesión mediante elipse nominal e verbal. Identificar en textos dados conectores textuais e clasificalos en organizadores do discurso e organizadores de ideas. Recoñecer nun texto diferentes procedementos de cohesión textual. Analizar a progresión temática que se produce	LGB2.6.1. Recoñece, describe e utiliza recursos de cohesión gramaticais e léxico-semánticos. Define as propiedades textuais e recoñece os elementos que lle proporcionan coherencia, cohesión e adecuación a un texto. Distingue diferentes mecanismos que garanten a coherencia textual. Recoñece e explica os diferentes tipos de recorrencia interna empregados en textos dados Identifica e explica diferentes procedementos de cohesión textual mediante substitución. Recoñece procedementos de cohesión mediante elipse nominal e verbal. Identifica en textos dados conectores textuais e clasifícaos en organizadores do discurso e organizadores de ideas. Recoñece nun texto diferentes procedementos de cohesión textual. Analiza a progresión temática que se produce nun texto. Segue unhas pautas para determinar a estrutura dun	CCL CAA	Recoñece, describe e utiliza recursos de cohesión gramaticais e léxico-semánticos.	Fichas. Elaboración de textos. Comentarios de textos. Traballos escritos de exposición Probas escritas	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	nun texto. Seguir unhas pautas para determinar a estrutura dun texto. Indicar a estrutura dun texto dado en forma de esquema. Recoñecer varios mecanismos relacionados coa adecuación ao contexto comunicativo. Identificar os trazos propios dos diferentes rexistros en textos orais e escritos.	texto. Indica a estrutura dun texto dado en forma de esquema. LGB2.6.2. Describe os tipos de rexistro e analiza as súas manifestacións lingüísticas. Recoñece varios mecanismos relacionados coa adecuación ao contexto comunicativo. Identifica os trazos propios dos diferentes rexistros en textos orais e escritos.				
			CCL CAA	Describe os tipos de rexistro e analiza as súas manifestacións lingüísticas.	Elaboración de textos. Comentarios de textos. Traballos escritos de exposición Probas escritas	
BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA						
B3.1. Pronuncia correcta dos fonemas propios do galego e das transformacións fonéticas que se dan nas palabras ao longo da cadea falada. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fonética e fonoloxía. ▪ Sons, fonemas e grafemas. ▪ As vogais. Algúns fenómenos que afectan ao vocalismo. ▪ As consoantes: clasificación. Algúns fenómenos orais que afectan ás consoantes. ▪ Correspondencia entre fonemas e grafemas. ▪ O n velar. ▪ Agrupación de fonemas: sílaba, ditongo, tritongo e hiato. 	B3.1. Definir e identificar os fonemas da lingua galega e recoñecer a importancia e o valor das normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz. Explicar a diferenza entre fonema, son e grafema. Definir e identificar os fonemas vocálicos e consonánticos do galego. Definir e exemplificar os principais fenómenos vocálicos e consonánticos. Distinguir o timbre das vogais tónicas e pronuncialas correctamente en enunciados dados. Clasificar as sílabas segundo sexan libres ou trabadas. Distinguir entre ditongos, tritongos e hiatos, así como entre ditongos crecentes e decrecentes. Valorar as normas fonéticas do galego e mostrar interese por aplicalas.	LGB3.1.1. Define e identifica os fonemas vocálicos e consonánticos da lingua galega. Explica a diferenza entre fonema, son e grafema. Define e identifica os fonemas vocálicos e consonánticos do galego. Define e exemplifica os principais fenómenos vocálicos e consonánticos. Distingue o timbre das vogais tónicas e pronunciaas correctamente en enunciados dados. Clasifica as sílabas segundo sexan libres ou trabadas. Distingue entre ditongos, tritongos e hiatos, así como entre ditongos crecentes e decrecentes. LGB3.1.2. Valora as normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz. Ofrece indicios de valorar as normas fonéticas do galego e interésase por aplicalas.	CCL CAA CCE C	Define e identifica os fonemas vocálicos e consonánticos da lingua galega.	Actividades de aula. Probas escritas.	Dedicarase o 20% do tempo a cada bloque de contidos. Facemos a seguinte distribución por avaliacións: 1º trimestre: temas 1-4/ 1-14 2º trimestre: temas: 5-7/15-18 3º trimestre: temas:8-10/ 19-21
B3.2. Coñecemento e explicación das variedades dialectais de Galicia. <ul style="list-style-type: none"> ▪ A diversidade dialectal. ▪ Delimitación xeográfica do galego. ▪ Variedades dialectais: fonética, morfoloxía, sintaxe e léxico. 	B3.2. Coñecer as variedades dialectais, recoñecer e explicar os seus trazos característicos en manifestacións orais e escritas e valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural. Coñecer os trazos xerais que serven para delimitar	LGB3.2.1. Explica as principais variedades dialectais e valora a diversidade lingüística como parte de noso patrimonio cultural. Coñece os trazos xerais que serven para delimitar xeograficamente o galego. Distingue e explica os	CCL CCE C	Explica as principais variedades dialectais e valora a diversidade lingüística como parte de noso patrimonio cultural	Comentarios textos dialectais. Probas escritas.	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bloques e áreas dialectais. 	<p>xeograficamente o galego.</p> <p>Distinguir e explicar os principais trazos fonéticos, morfolóxicos, sintácticos e léxicos das variedades dialectais do galego.</p> <p>Reflexionar sobre a variación diatópica, dando mostras de valorar positivamente a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural propio.</p> <p>Situar no mapa os bloques e áreas dialectais do galego.</p> <p>Sintetizar nun cadro os trazos principais dos tres bloques dialectais do galego e achegar as formas equivalentes na variedade estándar.</p> <p>Clasificar textos orais segundo o bloque dialectal ao que pertencen.</p> <p>Identificar e explicar os trazos propios de cada bloque dialectal en transcricións de textos orais.</p>	<p>principais trazos fonéticos, morfolóxicos, sintácticos e léxicos das variedades dialectais do galego.</p> <p>Reflexiona sobre a variación diatópica, dando mostras de valorar positivamente a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural propio.</p> <p>Sitúa no mapa os bloques e áreas dialectais do galego.</p> <p>Sintetiza nun cadro os trazos principais dos tres bloques dialectais do galego e achega as formas equivalentes na variedade estándar.</p> <p>Clasifica textos orais segundo o bloque dialectal ao que pertencen.</p> <p>Identifica e explica os trazos propios de cada bloque dialectal en transcricións de textos orais.</p>				
<p>B3.3. Análise e explicación do léxico e dos seus procedementos de formación.</p> <p>Estrutura e formación de palabras.</p> <p>A estrutura das palabras. Lexemas e tipos de morfemas. Os interfixos. A formación de palabras.</p> <p>As clases de palabras.</p> <p>Tipos de morfemas e análise morfolóxica.</p> <p>Prefixos.</p> <p>Sufixos: alterativos e derivativos.</p> <p>Familias léxicas.</p>	<p>B3.3. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras e aplicar os coñecementos adquiridos para a mellora, comprensión e enriquecemento do vocabulario activo. Explicar os diferentes procedementos de formación das palabras, achegando exemplos.</p> <p>Clasificar os morfemas segundo o seu tipo.</p> <p>Distinguir entre prefixos e sufixos.</p> <p>Explicar e exemplificar a diferenza entre sufixos alterativos e derivativos.</p> <p>Clasificar palabras dadas segundo a súa estrutura morfolóxica.</p> <p>Achegar a palabra primitiva para unha serie de termos dados.</p> <p>Descompoñer en morfemas palabras dadas.</p>	<p>LGB3.3.1. Explica os procedementos de formación das palabras.</p> <p>Explica os diferentes procedementos de formación das palabras, achegando exemplos.</p> <p>LGB3.3.2. Recoñece e explica os tipos de morfemas, así como a análise morfolóxica.</p> <p>Clasifica os morfemas segundo o seu tipo.</p> <p>Distingue entre prefixos e sufixos.</p> <p>Explica e exemplifica a diferenza entre sufixos alterativos e derivativos.</p> <p>LGB3.3.3. Recoñece, analiza e explica a estrutura morfolóxica.</p> <p>Clasifica palabras dadas segundo a súa estrutura morfolóxica.</p> <p>Achega a palabra primitiva</p>	<p>CCL CAA</p> <p>CAA</p> <p>CAA</p>	<p>Explica os procedementos de formación das palabras.</p> <p>Recoñece e explica os tipos de morfemas, así como a análise morfolóxica</p> <p>Recoñece, analiza e explica a estrutura morfolóxica</p>	<p>Actividades de aula. Probas escritas</p> <p>Actividades de aula. Probas escritas</p> <p>Actividades de aula. Probas escritas</p>	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	<p>Formar a familia léxica dunha serie de palabras dada.</p> <p>Agrupar unha serie de termos en familias léxicas.</p> <p>Recoñecer familias léxicas irregulares.</p> <p>Indicar a palabra primitiva dunha serie de termos e explica os cambios de categoría gramatical por derivación.</p>	<p>para unha serie de termos dados.</p> <p>Descompón en morfemas palabras dadas.</p> <p>Indica a palabra primitiva dunha serie de termos e explica os cambios de categoría gramatical por derivación.</p>				
<p>B3.4. Observación, reflexión e explicación das unidades e funcións sintácticas.</p> <p>Introdución á sintaxe.</p> <p>Unidades e funcións.</p> <p>Fenómenos da análise sintáctica.</p> <p>As relacións entre as unidades.</p> <p>A análise sintáctica.</p> <p>A frase.</p> <p>Frases endocéntricas e exocéntricas.</p> <p>Frases simples, complexas e coordinadas.</p> <p>A cláusula.</p> <p>Cláusulas simples e complexas.</p> <p>Cláusulas subordinadas substantivas.</p> <p>Cláusulas subordinadas adxectivas.</p> <p>Cláusulas subordinadas adverbiais.</p> <p>Predicado e suxeito.</p> <p>O predicado.</p> <p>O suxeito.</p> <p>A voz pasiva.</p> <p>CD e CI.</p> <p>Complemento directo. Características. Unidades que poden funcionar como CD.</p> <p>Complemento indirecto. Características. Unidades que poden funcionar</p>	<p>B3.4. Observar, reflexionar e explicar as distintas unidades e funcións sintácticas e aplicar os coñecementos sobre análise sintáctica na produción de textos.</p> <p>Distinguir razoadamente e achegando exemplos entre unidade e función.</p> <p>Clasificar frases e cláusulas en simples e complexas, en relación co fenómeno da recursividade.</p> <p>Recoñecer e distinguir os tipos de relacións entre unidades e achegar exemplos de cada unha delas.</p> <p>Coñecer os pasos precisos para realizar unha análise sintáctica.</p> <p>Explicar a diferenza entre frases exocéntricas e frases endocéntricas.</p> <p>Distinguir os tipos de frases exocéntricas e endocéntricas e achegar exemplos para cada caso.</p> <p>Distinguir nun texto frases simples, complexas e coordinadas.</p> <p>Analizar sintacticamente unha frase simple, unha frase complexa e dúas frases coordinadas.</p> <p>Definir cláusula e distinguir razoadamente entre cláusulas simples e complexas.</p> <p>Clasificar as cláusulas subordinadas segundo o seu tipo e substituílas por un elemento equivalente.</p>	<p>LGB3.4.1. Recoñece as diferentes estruturas sintácticas, explica as relacións que se establecen e emprega a terminoloxía axeitada.</p> <p>Distingue razoadamente e achegando exemplos entre unidade e función.</p> <p>Clasifica frases e cláusulas en simples e complexas, en relación co fenómeno da recursividade.</p> <p>Recoñece e distingue os tipos de relacións entre unidades e achega exemplos de cada unha delas.</p> <p>Coñece os pasos precisos para realizar unha análise sintáctica.</p> <p>Explica a diferenza entre frases exocéntricas e frases endocéntricas.</p> <p>Distingue os tipos de frases exocéntricas e endocéntricas e achega exemplos para cada caso.</p> <p>Distingue nun texto frases simples, complexas e coordinadas.</p> <p>Analiza sintacticamente unha frase simple, unha frase complexa e dúas frases coordinadas.</p> <p>Define cláusula e distingue razoadamente entre cláusulas simples e complexas.</p> <p>Clasifica as cláusulas subordinadas segundo o seu tipo e substitúeas por un elemento equivalente.</p> <p>Analiza sintacticamente cláusulas destacadas nun texto.</p>	CAA	<p>Recoñece as diferentes estruturas sintácticas, explica as relacións que se establecen e emprega a terminoloxía axeitada.</p>	<p>Actividades de aula. Probas escritas</p>	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>como CI.</p> <p>O dativo de solidariedade.</p> <p>Complemento circunstancial e suplemento.</p> <p>O complemento circunstancial: definición e clasificación. Unidades que poden funcionar como CC.</p> <p>O suplemento: definición. Frases preposicionais en función de suplemento.</p> <p>Atributo e predicativo.</p> <p>Atributo: definición. Unidades que poden funcionar como atributo.</p> <p>Predicativo: definición. Unidades que poden funcionar como predicativo.</p> <p>As oracións bipolares.</p> <p>Oracións simples e complexas.</p> <p>Tipos de oracións bipolares.</p> <p>As oracións coordinadas: adversativas, copulativas, disxuntivas e distributivas.</p>	<p>Analizar sintacticamente cláusulas destacadas nun texto.</p> <p>Definir as funcións sintácticas suxeito e predicado e identificar as unidades que poden funcionar como suxeito.</p> <p>Transformar e analizar sintacticamente cláusulas en voz activa e pasiva.</p> <p>Localizar nun texto todos os predicados e os correspondentes suxeitos.</p> <p>Identificar e explicar as cláusulas sen suxeito presentes nun texto.</p> <p>Definir complemento directo e complemento indirecto, identificar estas funcións nun texto e indicar o tipo de unidades que as desempeñan.</p> <p>Definir e identificar o dativo de solidariedade.</p> <p>Empregar o dativo de solidariedade para completar un texto dado.</p> <p>Definir e identificar a función complemento circunstancial.</p> <p>Clasificar os complementos circunstanciais presentes nun texto e identificar as unidades que os desempeñan.</p> <p>Definir e identificar a función suplemento e analízala sintacticamente.</p> <p>Construír cláusulas utilizando suplementos.</p> <p>Definir e identificar a función atributo e reconecer as unidades que a desempeñan.</p> <p>Definir e identificar a función predicativo e reconecer as unidades que a desempeñan.</p> <p>Identificar en textos dados oracións bipolares e clasificalas segundo o seu tipo.</p> <p>Clasificar oracións dadas en simples e complexas e analízalas sintacticamente.</p>	<p>Define as funcións sintácticas suxeito e predicado e identifica as unidades que poden funcionar como suxeito.</p> <p>Transforma e analiza sintacticamente cláusulas en voz activa e pasiva.</p> <p>Localiza nun texto todos os predicados e os correspondentes suxeitos.</p> <p>Identifica e explica as cláusulas sen suxeito presentes nun texto.</p> <p>Define complemento directo e complemento indirecto, identifica estas funcións nun texto e indica o tipo de unidades que as desempeñan.</p> <p>Define e identifica o dativo de solidariedade.</p> <p>Emprega o dativo de solidariedade para completar un texto dado.</p> <p>Define e identifica a función complemento circunstancial.</p> <p>Clasifica os complementos circunstanciais presentes nun texto e identifica as unidades que os desempeñan.</p> <p>Define e identifica a función suplemento e analízala sintacticamente.</p> <p>Constrúe cláusulas utilizando suplementos.</p> <p>Define e identifica a función atributo e reconece as unidades que a desempeñan.</p> <p>Define e identifica a función predicativo e reconece as unidades que a desempeñan.</p> <p>Identifica en textos dados oracións bipolares e clasifícaa segundo o seu tipo.</p> <p>Clasifica oracións dadas en</p>				

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	<p>Distinguir os cinco tipos de oracións coordinadas e achegar un exemplo de cada un deles.</p> <p>Localizar e clasificar as oracións coordinadas presentes nun texto.</p>	<p>simples e complexas e analizaas sintacticamente.</p> <p>Distingue os cinco tipos de oracións coordinadas e achega un exemplo de cada un deles.</p> <p>Localiza e clasifica as oracións coordinadas presentes nun texto.</p>				
<p>B3.5. Reflexión e explicación das relacións e unidades semánticas. Campos semánticos e definición de palabras.</p> <p>A semántica e o campo semántico.</p> <p>A definición semántica das palabras.</p> <p>Relacións de significado.</p> <p>Relacións de afinidade semántica.</p> <p>Relacións de oposición semántica.</p> <p>Relacións de xerarquía semántica.</p> <p>Os cambios semánticos.</p> <p>Denotación e connotación.</p> <p>Tabú e eufemismo.</p> <p>Os cambios semánticos.</p>	<p>B3.5. Reflexionar e explicar as relacións e unidades semánticas.</p> <p>Definir semántica e campo semántico.</p> <p>Definir semanticamente palabras dadas, agrupadas en campos semánticos.</p> <p>Indicar os trazos semánticos que definen campos dados.</p> <p>Achegar os trazos semánticos distintivos en pares de palabras dados e construír un enunciado con cada un dos termos.</p> <p>Definir e identificar as relacións de afinidade, oposición e xerarquía semántica.</p> <p>Clasificar parellas de palabras en homónimas e polisémicas e utilízalas na construción de enunciados. Achegar os complementarios das palabras dunha serie dada.</p> <p>Recoñecer e explicar diferentes tipos de relacións semánticas en termos dados.</p> <p>Definir denotación e connotación, achegando exemplos.</p> <p>Definir e identificar palabras tabú e eufemismos en series dadas.</p> <p>Explicar razoadamente os procesos de cambio semántico.</p> <p>Definir termos dados atendendo aos seus sentidos figurados.</p>	<p>LGB3.5.1. Identifica e explica as relacións e unidades semánticas.</p> <p>Define semántica e campo semántico.</p> <p>Define semanticamente palabras dadas, agrupadas en campos semánticos.</p> <p>Indica os trazos semánticos que definen campos dados.</p> <p>Achega os trazos semánticos distintivos en pares de palabras dados e constrúe un enunciado con cada un dos termos.</p> <p>Define e identifica as relacións de afinidade, oposición e xerarquía semántica.</p> <p>Clasifica parellas de palabras en homónimas e polisémicas e utilízalas na construción de enunciados.</p> <p>Achega os complementarios das palabras dunha serie dada.</p> <p>Recoñece e explica diferentes tipos de relacións semánticas en termos dados.</p> <p>Define denotación e connotación, achegando exemplos.</p> <p>Define e identifica palabras tabú e eufemismos en series dadas.</p> <p>Explica razoadamente os procesos de cambio semántico.</p> <p>Define termos dados atendendo aos seus sentidos figurados.</p> <p>Ofrece un disfemismo para cada un dos termos dunha</p>	<p>CCL CAA</p>	<p>Identifica e explica as relacións e unidades semánticas.</p>	<p>Actividades de aula. Probas escritas</p>	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	Ofrecer un disfemismo para cada un dos termos dunha serie. Elaborar listaxes de palabras tabú e eufemismos. Escribir textos breves en diferentes rexistros, aplicando os coñecementos adquiridos.	serie. Elabora listaxes de palabras tabú e eufemismos. Escribe dous textos breves en diferentes rexistros, aplicando os coñecementos adquiridos.				
B3.6. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.6. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.6.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA CD			
B3.7. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. Desenvolvemento dunha competencia comunicativa integrada.	B3.7. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. Desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	LGB3.7.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. Dá mostras de desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	CCL CAA	Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras	Actividades de aula. Probas escritas	
BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE						
B4.1. Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Estereotipos e prexuízos lingüísticos. ▪ A formación de prexuízos. ▪ A transmisión de estereotipos e prexuízos. ▪ O estudo dos prexuízos lingüísticos en Galicia. 	B4.1. Recoñecer os estereotipos e prexuízos lingüísticos, determinar a súa repercusión nos usos e elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas. Explicar os procesos de formación e transmisión dos prexuízos lingüísticos. Definir «bilingüismo asimétrico», en relación coa repercusión dos prexuízos lingüísticos. Explicar, de forma crítica, os resultados dos estudos sobre os prexuízos lingüísticos realizados en Galicia. Explicar, de forma crítica, os resultados dos estudos sobre os prexuízos lingüísticos realizados en Galicia. Expoñer argumentos	LGB4.1.1. Recoñece os estereotipos e prexuízos lingüísticos e determina a súa repercusión nos usos. Explica os procesos de formación e transmisión dos prexuízos lingüísticos. Define «bilingüismo asimétrico», en relación coa repercusión dos prexuízos lingüísticos. Explica, de forma crítica, os resultados dos estudos sobre os prexuízos lingüísticos realizados en Galicia. Expón argumentos lóxicos, claros e convincentes para rebater a expresión dun prexuízo lingüístico, dando mostras da completa asimilación dos contidos.	CCL CSC	Recoñece os estereotipos e prexuízos lingüísticos e determina a súa repercusión nos usos.	Actividades de aula. Debates Probas escritas	Dedicarase o 20% do tempo a cada bloque de contidos. Facemos a seguinte distribución por avaliacións: 1º trimestre: temas 1-4/ 1-14 2º trimestre: temas: 5-7/15-18 3º trimestre: temas:8-10/ 19-21
		LGB4.1.2. Elabora traballos	CCL	Elabora traballos de	Exposición	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	<p>lóricos, claros e convincentes para rebater a expresión dun prexuízo lingüístico, dando mostras da completa asimilación dos contidos.</p> <p>Analizar gráficos relativos ás actitudes lingüísticas en Galicia e comentalos aplicando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Detectar prexuízos lingüísticos propios e reflexionar en grupo sobre a súa orixe.</p> <p>Identificar e analizar prexuízos lingüísticos en extractos discursivos.</p>	<p>de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan cuestións sociolingüísticas.</p> <p>Analiza gráficos relativos ás actitudes lingüísticas en Galicia e coméntalos aplicando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Detecta prexuízos lingüísticos propios e reflexiona en grupo sobre a súa orixe.</p> <p>Identifica e analiza prexuízos lingüísticos en extractos discursivos.</p>	CSC	xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan a cuestión sociolingüística	individuais ou gpaís. Debates.	
<p>B4.2. Construción da variante estándar da lingua galega. Interferencias lingüísticas: castelanismos. A construción da variante estándar do galego.</p> <p>Perspectiva histórica.</p> <p>A polémica reintegracionista.</p> <p>A «normativa de concordia».</p> <p>Fixación da norma.</p> <p>Selección da variedade estándar.</p> <p>Os hipergaleguismos.</p> <p>As interferencias lingüísticas.</p> <p>Castelanismos léxicos.</p> <p>Castelanismos semánticos.</p> <p>Castelanismos fónicos.</p> <p>Castelanismos morfosintácticos.</p>	<p>B4.2. Describir e interpretar o proceso de construción da variante estándar da lingua galega, recoñecer as interferencias lingüísticas no galego con especial atención aos castelanismos e desenvolver un discurso propio libre destes elementos.</p> <p>Explicar razoadamente o proceso de construción da variante estándar do galego.</p> <p>Coñecer os criterios empregados na fixación da norma e na selección da variedade estándar do galego.</p> <p>Explicar as diferenzas entre a tendencia etimoloxista e a tendencia fonoloxista e reflexionar sobre estas, procurando argumentos a favor e en contra e comparando a ortografía do galego coa doutras linguas.</p> <p>Analizar os criterios de fixación da norma a partir de termos dados e aplicando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Recoñecer a analizar hipergaleguismos atendendo ás regras de evolución etimolóxica.</p> <p>Explicar, achegando exemplos, o que son as interferencias lingüísticas.</p> <p>Identificar e clasificar os castelanismos léxicos,</p>	<p>LGB4.2.1. Describe e interpreta o proceso de construción da variante estándar da lingua galega.</p> <p>Explica razoadamente o proceso de construción da variante estándar do galego.</p> <p>Coñece os criterios empregados na fixación da norma e na selección da variedade estándar do galego.</p> <p>Explica as diferenzas entre a tendencia etimoloxista e a tendencia fonoloxista e reflexiona sobre estas, procurando argumentos a favor e en contra e comparando a ortografía do galego coa doutras linguas.</p> <p>Analiza os criterios de fixación da norma a partir de termos dados e aplicando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Recoñece a analiza hipergaleguismos atendendo ás regras de evolución etimolóxica.</p>	CCL	Describe e interpreta o proceso de construción da variante estándar da lingua galega.	Exposicións. Probas escritas.	
	<p>Analizar os criterios de fixación da norma a partir de termos dados e aplicando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Recoñecer a analizar hipergaleguismos atendendo ás regras de evolución etimolóxica.</p> <p>Explicar, achegando exemplos, o que son as interferencias lingüísticas.</p> <p>Identificar e clasificar os castelanismos léxicos,</p>	<p>LGB4.2.2. Recoñece as interferencias lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos e desenvolve un discurso propio libre destes elementos.</p> <p>Explica, achegando exemplos, o que son as interferencias lingüísticas.</p> <p>Identifica e clasifica os castelanismos léxicos, semánticos, fónicos e morfosintácticos en</p>	CCL CCE C	Recoñece as interferencias lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos e desenvolve un discurso propio libre destes elementos.	Actividades de aula. Probas escritas.	

Bloques de contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	semánticos, fónicos e morfosintácticos en enunciados orais e escritos. Evitar nas propias producións o uso de castelanismos.	enunciados orais e escritos. Evita nas propias producións o uso de castelanismos.				
B4.3. Historia da lingua: galego moderno (desde 1916 ata 1978); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas. O galego e a súa historia: de 1916 a 1936. Contexto histórico e situación sociolingüística. O galego, lingua de cultura. Evolución do galeguismo. Marco lexislativo e político. Características lingüística fundamentais da época. O galego e a súa historia: de 1936 a 1976. Contexto histórico e situación sociolingüística. O labor da editorial Galaxia. A Galicia da diáspora. Aumento cualitativo da castelanización. Características lingüísticas fundamentais da época.	B4.3. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1916 ata 1978, describir o seu contexto e identificalo en textos. Coñecer as principais características lingüísticas do galego na época comprendida entre 1916 e 1936 e identificalas en textos dados. Coñecer as características lingüísticas fundamentais do galego na época comprendida entre 1936 e 1978. Describir o contexto histórico e a situación sociolingüística do galego entre 1916 e 1936. Coñecer o marco lexislativo e político do galego entre 1916 e 1936. Describir o contexto histórico e a situación sociolingüística do galego entre 1936 e 1978. Distinguir as diferentes etapas en que se pode clasificar a evolución sociolingüística do galego entre 1916 e 1978. Analizar e comentar un gráfico sobre a evolución do uso do galego entre 1897 e 1974, aplicando os coñecementos adquiridos. Explicar a importancia do papel normalizador da intelectualidade galega entre 1916 e 1936. Investigar e expoñer por escrito a importancia e repercusións da aprobación do Estatuto de Autonomía de 1936. Coñecer e valorar o labor da editorial Galaxia e a Galicia da diáspora na etapa da ditadura franquista. Procurar información	LGB4.3.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1916 ata 1978). Coñece as principais características lingüísticas do galego na época comprendida entre 1916 e 1936 e identifícaas nun texto dado. Coñece as principais características lingüísticas do galego na época comprendida entre 1936 e 1978. LGB4.3.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde 1916 ata 1978), así como a súa situación sociolingüística. Describe o contexto histórico e a situación sociolingüística do galego entre 1916 e 1936. Coñece o marco lexislativo e político do galego entre 1916 e 1936. Describe o contexto histórico e a situación sociolingüística do galego entre 1936 e 1978. LGB4.3.3. Diferencia e describe as etapas que podemos establecer entre 1916 e 1978 desde o punto de vista sociolingüístico. Distingue as diferentes etapas en que se pode clasificar a evolución sociolingüística do galego entre 1916 e 1978. Analiza e comenta un gráfico sobre a evolución do uso do galego entre 1897 e 1974, aplicando os coñecementos adquiridos. LGB4.3.4. Analiza a importancia da etapa 1916-1978 no desenvolvemento posterior da lingua. Explica a importancia do papel normalizador da	CCL	Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1916 ata 1978).	Comentarios de texto. Probas escritas.	
			CCL CSC	Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde 1916 ata 1978), así como a súa situación sociolingüística.	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas.	
			CCL	. Diferencia e describe as etapas que podemos establecer entre 1916 e 1978 desde o punto de vista sociolingüístico.	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas.	
			CCL CSC	Analiza a importancia da etapa 1916-1978 no desenvolvemento posterior da lingua	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas.	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	<p>sobre a prensa galega do exilio americano durante a ditadura franquista e reflexionar sobre a súa importancia.</p> <p>Reflexionar en grupo sobre a situación sociolingüística do galego entre 1936 e 1978 e debater sobre as súas repercusións na actualidade.</p> <p>Comentar os trazos lingüísticos do galego moderno en textos non literarios e literarios.</p>	<p>intelectualidade galega entre 1916 e 1936.</p> <p>Investiga e expón por escrito a importancia e repercusións da aprobación do Estatuto de Autonomía de 1936.</p> <p>Coñece e valora o labor da editorial Galaxia e a Galicia da diáspora na etapa da ditadura franquista.</p> <p>Procura información sobre a prensa galega do exilio americano durante a ditadura franquista e reflexiona sobre a súa importancia.</p> <p>Reflexiona en grupo sobre a situación sociolingüística do galego entre 1936 e 1978 e debate sobre as súas repercusións na actualidade.</p>				
		<p>LGB4.3.5. Identifica o galego moderno (desde 1916 ata 1978) en documentos non literarios e literarios.</p> <p>Comenta os trazos lingüísticos do galego moderno nun fragmento dos estatutos da Primeira Irmandade de Amigos da Fala.</p> <p>Comenta os trazos lingüísticos do galego moderno nun relato de Castelao.</p>	CCL	Identifica o galego moderno (desde 1916 ata 1978) en documentos non literarios e literarios	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas.	
<p>B4.4. Historia da lingua: galego moderno (desde 1978 ata a actualidade); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística; situación legal e características lingüísticas.</p> <p>O galego e a súa historia: de 1978 á actualidade.</p> <p>Marco lexislativo.</p> <p>Situación sociolingüística.</p> <p>O proceso de normalización.</p> <p>Características lingüísticas fundamentais.</p>	<p>B4.4. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1978 ata a actualidade e identificalo en textos, describir o seu contexto e a situación legal, recoñecelo como unha lingua en vías de normalización e elaborar traballos sobre a historia da lingua.</p> <p>Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego de 1978 á actualidade.</p> <p>Describir o contexto histórico e cultural do galego entre 1978 e a actualidade.</p> <p>Explicar os pasos que experimentou o status</p>	<p>LGB4.4.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1978 ata a actualidade).</p> <p>Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego de 1978 á actualidade.</p>	CCL	Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1978 ata a actualidade).	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas.	
		<p>LGB4.4.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno desde 1978 ata a actualidade, así como a súa situación sociolingüística.</p> <p>Describe o contexto histórico e cultural do galego entre 1978 e a actualidade.</p> <p>Explica os pasos que experimentou o status legal do galego desde 1978 ata a actualidade.</p>	CCL CSC	Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno desde 1978 ata a actualidade, así como a súa situación sociolingüística.	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas.	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	<p>legal do galego desde 1978 ata a actualidade.</p> <p>Reflexionar sobre a importancia do proceso de estandarización do galego na democracia no que respecta á normativización e normalización do galego.</p> <p>Explicar a relevancia das medidas lexislativas relativas ao galego en relación coa súa situación sociolingüística.</p> <p>Explicar o proceso de normalización do galego desde 1978 e recoñecer as súas fortalezas e debilidades.</p> <p>Analizar e comentar un gráfico sobre a evolución do uso do galego entre 2003 e 2013, aplicando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Reflexionar sobre o proceso de normalización do galego na actualidade a partir da observación e a propia experiencia.</p> <p>Elaborar en grupo un plan de normalización para o propio centro educativo.</p> <p>Elaborar unha proposta de colaboración entre o propio centro e o SNL do seu concello.</p> <p>Recoñecer os trazos lingüísticos propios do galego desde 1978 ata a actualidade en textos non literarios e literarios.</p>	<p>LGB4.4.3. Analiza a importancia da etapa desde 1978 ata a actualidade no desenvolvemento do galego.</p> <p>Reflexiona sobre a importancia do proceso de estandarización do galego na democracia no que respecta á normativización e normalización do galego.</p> <p>Explica a relevancia das medidas lexislativas relativas ao galego en relación coa súa situación sociolingüística.</p>	CCL CSC	Analiza a importancia da etapa desde 1978 ata a actualidade no desenvolvemento do galego.	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas.	
	<p>Analizar e comentar un gráfico sobre a evolución do uso do galego entre 2003 e 2013, aplicando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Reflexionar sobre o proceso de normalización do galego na actualidade a partir da observación e a propia experiencia.</p> <p>Elaborar en grupo un plan de normalización para o propio centro educativo.</p> <p>Elaborar unha proposta de colaboración entre o propio centro e o SNL do seu concello.</p> <p>Recoñecer os trazos lingüísticos propios do galego desde 1978 ata a actualidade en textos non literarios e literarios.</p>	<p>LGB4.4.4. Recoñece o galego como unha lingua en vías de normalización e sinala as súas fortalezas e debilidades.</p> <p>Explica o proceso de normalización do galego desde 1978 e recoñece as súas fortalezas e debilidades.</p> <p>Analiza e comenta un gráfico sobre a evolución do uso do galego entre 2003 e 2013, aplicando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Reflexiona sobre o proceso de normalización do galego na actualidade a partir da observación e a propia experiencia.</p> <p>Elabora en grupo un plan de normalización para o propio centro educativo.</p> <p>Elabora unha proposta de colaboración entre o propio centro e o SNL do seu concello.</p>	CCL CSC	Recoñece o galego como unha lingua en vías de normalización e sinala as súas fortalezas e debilidades	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas.	
		<p>LGB4.4.5. Sinala as principais características lingüísticas en documentos non literarios e literarios desde 1978 ata a actualidade.</p> <p>Recoñece os trazos lingüísticos propios do galego desde 1978 ata a actualidade en textos non literarios e literarios.</p>	CCL	Sinala as principais características lingüísticas en documentos non literarios e literarios desde 1978 ata a actualidade.	Comentarios de texto. Probas escritas.	
<p>B4.5. Elaboración dunha descrición esquemática na que se detallan as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.</p> <p>Elaboración dun traballo de síntese.</p>	<p>B4.5. Elaborar unha descrición esquemática na que se detallan as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.</p> <p>Elaborar unha descrición esquemática detallando as</p>	<p>LGB4.5.1. Elabora unha descrición esquemática na que se detallan as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.</p> <p>Elabora unha descrición esquemática detallando as</p>	CCL	Elabora unha descrición esquemática na que se detallan as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas.	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	diferentes etapas da historia da lingua e as súas características principais.	diferentes etapas da historia da lingua e as súas características principais.				
<p>B4.6. A evolución da conciencia lingüística.</p> <p>A planificación lingüística: normalización e normativización.</p> <p>A normalización lingüística.</p> <p>A normativización.</p> <p>Exemplos de planificación lingüística.</p> <p>O galego: lingua en vías de normalización.</p> <p>As institucións e a normalización lingüística.</p> <p>A normalización do galego a través do sistema educativo.</p> <p>A importancia dos plans de normalización.</p> <p>Os servizos de normalización lingüística.</p>	<p>B4.6. Analizar e interpretar a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.</p> <p>Explicar a evolución da conciencia lingüística ao longo da historia da lingua galega.</p> <p>Distinguir entre normalización e normativización e explicar razoadamente ambos os procesos.</p> <p>Coñecer exemplos de planificación lingüística e comparalos co caso galego.</p> <p>Aplicar os coñecementos desenvolvidos para opinar, oralmente e por escrito, sobre a normalización lingüística e o caso do galego.</p> <p>Describir as medidas normalizadoras adoptadas polas institucións na actualidade e reflexionar criticamente sobre a súa eficacia.</p> <p>Analizar criticamente, coa axuda de gráficos, o papel do sistema educativo na normalización do galego. Recoñecer a importancia dos plans de normalización e examinar o grao de consecución de obxectivos do PXNLG na actualidade.</p> <p>Coñecer as funcións dos servizos de normalización lingüística e procurar información sobre estes.</p> <p>Procurar información sobre organizacións que traballan a prol do galego na actualidade.</p>	<p>LGB4.6.1. Analiza e interpreta a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.</p> <p>Explica a evolución da conciencia lingüística ao longo da historia da lingua galega.</p> <p>Distingue entre normalización e normativización e explica razoadamente ambos os procesos.</p> <p>Coñece algúns exemplos de planificación lingüística e compáraos co caso galego.</p> <p>Aplica os coñecementos desenvolvidos para opinar, oralmente e por escrito, sobre a normalización lingüística e o caso do galego.</p> <p>Describe as medidas normalizadoras adoptadas polas institucións na actualidade e reflexiona criticamente sobre a súa eficacia.</p> <p>Analiza criticamente, coa axuda de gráficos, o papel do sistema educativo na normalización do galego.</p> <p>Recoñece a importancia dos plans de normalización e examina o grao de consecución de obxectivos do PXNLG na actualidade.</p> <p>Coñece as funcións dos servizos de normalización lingüística e procura información sobre estes.</p> <p>Procura información sobre organizacións que traballan a prol do galego na actualidade.</p>	CCL CSC	Analiza e interpreta a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA						
<p>B5.1. Literatura galega de 1916 a 1936:</p> <p>Poesía: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as.</p> <p>Galicia (1900-1936): o camiño cara</p>	<p>B5.1. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1916 a 1936:</p> <p>Poesía: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as.</p>	<p>LGB5.1.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1916 a 1936: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as.</p> <p>Describe o contexto</p>	CCL	Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1916 a 1936: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as.	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	<p>Dedicarase o 20% do tempo a cada bloque de contidos.</p> <p>Facemos a seguinte distribución por avaliacións:</p>

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>á modernidade.</p> <p>O tempo das Irmandades.</p> <p>A acción política das Irmandades: o nacionalismo.</p> <p>A II República. O Estatuto de Autonomía.</p> <p>A lírica galega entre 1900-1936 (I): entre a tradición e a renovación.</p> <p>A tendencia tradicionalista: Antonio Noriega Varela.</p> <p>A lírica galega entre 1900-1936 (II): Ramón Cabanillas e a procura dunha estética nacional.</p> <p>Ramón Cabanillas: vida e obra.</p> <p>A poesía de Cabanillas. Liñas temático-estilísticas.</p> <p>A lírica galega entre 1900-1936: a presenza das vangardas.</p> <p>Nacionalismo e vangarda.</p> <p>A «vangarda enxebre»: neotrobadorismo e hilozoísmo.</p> <p>A «vangarda plena» (I): Manuel Antonio.</p> <p>A «vangarda plena» (II): Álvaro Cunqueiro. Federico García Lorca.</p> <p>Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as.</p> <p>A prosa do primeiro terzo do século XX. Tendencias e direccións.</p> <p>O Grupo Nós.</p> <p>O relato simbólico-identitario (I). Vicente Risco. Vida e obra de Vicente Risco. As liñas do pensamento de Risco. Prosa de ficción.</p> <p>O relato simbólico-identitario (II): Ramón Otero Pedrayo. Vida e obra de Otero Pedrayo. A narrativa de Otero: ciclos.</p> <p>A renovación da narrativa popular (I). Afonso R. Castelao. Vida e obra de Castelao. A narrativa de Castelao. Características do estilo de Castelao.</p> <p>A renovación da narrativa popular (II). Rafael Dieste. Vida e obra de Rafael Dieste. A narrativa de Dieste: <i>Dos arquivos do trasno</i>.</p>	<p>Describir o contexto sociohistórico da literatura galega entre 1916 e 1936, atendendo ás transformacións socioeconómicas da época.</p> <p>Explicar os principais fundamentos ideolóxicos e estratexias políticas das Irmandades da Fala, en relación co seu contexto histórico.</p> <p>Recoñecer e describir as tres tendencias fundamentais da lírica galega entre 1900 e 1936.</p> <p>Analizar e comentar, de xeito guiado, fragmentos da obra de Antonio Noriega Varela, como representante da tendencia tradicionalista.</p> <p>Coñecer a traxectoria de Ramón Cabanillas e describir as liñas temático-estilísticas da súa lírica.</p> <p>Analizar e comentar, baixo guía, fragmentos da obra de Ramón Cabanillas, aplicando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Explicar razoadamente as peculiaridades das vangardas en Galicia, en relación co contexto ideolóxico en que xorden.</p> <p>Describir os trazos, correntes e representantes da «vangarda enxebre» (neotrobadorismo e hilozoísmo).</p> <p>Coñecer a traxectoria e trazos propios da lírica de Manuel Antonio como representante da «vangarda plena» e sinalar a súa influencia sobre outros autores.</p> <p>Describir a influencia do creacionismo, o ultraísmo e o surrealismo na obra de Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Coñecer os <i>Seis poemas galegos</i> de Federico García Lorca e valoralos como achega de vangarda á literatura galega.</p> <p>Responder correctamente series de preguntas sobre</p>	<p>sociohistórico da literatura galega entre 1916 e 1936, atendendo ás transformacións socioeconómicas da época.</p> <p>Explica os principais fundamentos ideolóxicos e estratexias políticas das Irmandades da Fala, en relación co seu contexto histórico.</p> <p>Recoñece e describe as tres tendencias fundamentais da lírica galega entre 1900 e 1936.</p> <p>Analiza e comenta, de xeito guiado, fragmentos da obra de Antonio Noriega Varela, en relación coa tendencia tradicionalista.</p> <p>Coñece a traxectoria de Ramón Cabanillas e describe as liñas temático-estilísticas da súa lírica.</p> <p>Analiza e comenta, baixo guía, fragmentos da obra de Ramón Cabanillas, aplicando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Explica razoadamente as peculiaridades das vangardas en Galicia, en relación co contexto ideolóxico en que xorden.</p> <p>Describe os trazos, correntes e representantes da «vangarda enxebre» (neotrobadorismo e hilozoísmo).</p> <p>Coñece a traxectoria e trazos propios da lírica de Manuel Antonio como representante da «vangarda plena» e sinala a súa influencia sobre outros autores.</p> <p>Describe a influencia do creacionismo, o ultraísmo e o surrealismo na obra de Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Coñece os <i>Seis poemas galegos</i> de Federico García Lorca e valóraos como achega de vangarda á literatura galega.</p> <p>Responde correctamente series de preguntas sobre os contidos da unidade.</p>				<p>1º trimestre: temas 1-4/ 1-14</p> <p>2º trimestre: temas: 5-7/15-18</p> <p>3º trimestre: temas:8-10/ 19-21</p>

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>Teatro: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.</p> <p>O teatro de 1900 a 1936: Rexionalismo e dramática nacional.</p> <p>I. A dramaturxia rexionalista. A Escola Rexional de Declamación. O labor dos coros.</p> <p>II. As Irmandades da Fala e a procura dunha nova escena. A dramaturxia nacional: os iniciadores e o Conservatorio Nacional de Arte Galega.</p> <p>III. A dramaturxia nacional: o Grupo Nós e as Vangardas.</p> <p>Actividades de autoavaliación.</p>	<p>os contidos da unidade.</p> <p>Relacionar unha serie de obras cos seus autores e coas liñas poéticas correspondentes.</p> <p>Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as.</p> <p>Describir o contexto e as principais canles de difusión da prosa do primeiro terzo do século XX e distinguir razoadamente entre as tendencias fundamentais.</p> <p>Explicar a historia do Grupo Nós e sintetizar o seu sistema ideolóxico.</p> <p>Coñecer a traxectoria de Vicente Risco e sintetizar as súas liñas de pensamento.</p> <p>Identificar e comentar os trazos estilísticos e temáticos da prosa de ficción de Vicente Risco.</p> <p>Coñecer a traxectoria de Ramón Otero Pedrayo.</p> <p>Explicar os trazos principais dos diferentes ciclos temáticos en que se clasifica a narrativa de Otero Pedrayo.</p> <p>Coñecer a traxectoria de Afonso R. Castelao.</p> <p>Identificar e analizar os trazos estilísticos, estruturais e temáticos da narrativa de Castelao.</p> <p>Coñecer a traxectoria de Rafael Dieste.</p> <p>Identificar e analizar as técnicas narrativas e os trazos estilísticos e temáticos dos contos de Dieste, en relación coa tradición oral e o relato contemporáneo.</p> <p>Responder correctamente series de preguntas sobre os contidos das unidades.</p> <p>Relacionar unha serie de obras cos seus autores.</p> <p>Teatro: autores/as das Irmandades, Vangardas e</p>	<p>Relaciona unha serie de obras cos seus autores e coas liñas poéticas correspondentes.</p> <p>LGB5.1.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as.</p> <p>Describe o contexto e as principais canles de difusión da prosa do primeiro terzo do século XX e distingue razoadamente entre as tendencias fundamentais.</p> <p>Explica a historia do Grupo Nós e sintetiza o seu sistema ideolóxico.</p> <p>Coñece a traxectoria de Vicente Risco e sintetiza as súas liñas de pensamento.</p> <p>Identifica e comenta os trazos estilísticos e temáticos da prosa de ficción de Vicente Risco.</p> <p>Coñece a traxectoria</p> <p>Explica os trazos principais dos diferentes ciclos temáticos en que se clasifica a narrativa de Otero Pedrayo.</p> <p>Coñece a traxectoria de Afonso R. Castelao.</p> <p>Identifica e analiza os trazos estilísticos, estruturais e temáticos da narrativa de Castelao.</p> <p>Coñece a traxectoria de Rafael Dieste.</p> <p>Identifica e analiza as</p>	<p>CCL</p>	<p>Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as.</p>	<p>Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas</p>	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	<p>Grupo Nós.</p> <p>Describir as características do teatro galego entre 1900 e 1936, en relación co seu contexto.</p> <p>Explicar as características da dramaturxia rexionalista e coñece os seus principais proxectos e representantes.</p> <p>Identificar as principais tendencias da literatura dramática na época das Irmandades da Fala.</p> <p>Describir as liñas programáticas do Conservatorio Nacional de Arte Galega.</p>	<p>técnicas narrativas e os trazos estilísticos e temáticos dos contos de Dieste, en relación coa tradición oral e o relato contemporáneo.</p> <p>Responde correctamente unha serie de preguntas sobre os contidos da unidade.</p> <p>Relaciona unha serie de obras cos seus autores.</p>				
	<p>Identificar os trazos propios da obra teatral de Ramón Cabanillas, Xaime Quintanilla e Antón Villar Ponte.</p> <p>Coñecer os trazos propios da dramaturxia nacional na época do grupo Nós e as Vanguardas, así como a obra dos seus principais representantes (Vicente Risco, Otero Pedrayo, Castelao e Rafael Dieste).</p>	<p>LGB5.1.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, Vanguardas e Grupo Nós.</p> <p>Describe as características do teatro galego entre 1900 e 1936, en relación co seu contexto.</p> <p>Explica as características da dramaturxia rexionalista e coñece os seus principais proxectos e representantes.</p> <p>Identifica as principais tendencias da literatura dramática na época das Irmandades da Fala.</p> <p>Describe as liñas programáticas do Conservatorio Nacional de Arte Galega.</p> <p>Identifica os trazos propios da obra teatral de Ramón Cabanillas, Xaime Quintanilla e Antón Villar Ponte.</p> <p>Expón os trazos propios da dramaturxia nacional na época do grupo Nós e as Vanguardas e coñece a obra dos seus principais representantes (Vicente Risco, Otero Pedrayo,</p>	CCL	Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, Vanguardas e Grupo Nós	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
		Castelao e Rafael Dieste).				
<p>B5.2. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p> <p>Análise guiada de «Irlanda» e «Esta fogueira en que teño...», de Ramón Cabanillas.</p> <p>Análise guiada de «Naquel biduído», de Fermín Bouza-Brey.</p> <p>Análise guiada de «Noite mareira», de Luís Amado Carballo.</p> <p>Análise guiada de «Navy bar», de Manuel Antonio.</p> <p>Análise guiada de «Aldea», de Manuel Luís Acuña.</p> <p>Análise guiada de «No niño novo do vento...», de Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Análise guiada de «Madrigal á cidade de Santiago», de Federico García Lorca.</p> <p>Comentario literario guiado: «Quen fechou esta noite», <i>De catro a catro</i>, Manuel Antonio.</p> <p>Análise de «O vello que quería ver o tren», Rafael Dieste, <i>Dos arquivos do trasno</i>.</p> <p>Análise de «Sabela», Afonso R. Castelao, <i>Retrincos</i>.</p> <p>Análise de «Os señores da terra», Ramón Otero Pedrayo, <i>Os camiños da vida</i>.</p> <p>Análise de «O lobo da xente (lenda galega)», Vicente Risco.</p> <p>Comentario literario guiado: «Se eu fose autor», A. R. Castelao, <i>Cousas</i>.</p>	<p>B5.2. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p> <p>Analizar dous poemas de Ramón Cabanillas en relación coa obra do autor e o seu contexto.</p> <p>Facer uso de coñecementos previos para analizar a influencia doutros autores na obra de Cabanillas.</p> <p>Aplicar os coñecementos adquiridos para razoer criticamente sobre os trazos vangardistas nun poema de Bouza-Brey.</p> <p>Analizar un poema de Luís Amado Carballo en relación coa corrente hilozoísta e identificar os seus elementos vangardistas e popularizantes.</p> <p>Comentar, baixo guía, a estrutura, a temática e os trazos semánticos dun poema de Manuel Antonio e identificar nel os elementos de procedencia vangardista.</p> <p>Identificar nun poema de Manuel Luís Acuña os elementos vangardistas e populares.</p> <p>Analizar un poema de Álvaro Cunqueiro en relación coa corrente neotrobadoresca e</p>	<p>LGB5.2.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p> <p>Analiza dous poemas de Ramón Cabanillas en relación coa obra do autor e o seu contexto.</p> <p>Fai uso de coñecementos previos para analizar a influencia doutros autores na obra de Cabanillas.</p> <p>Aplica os coñecementos adquiridos para razoer criticamente sobre os trazos vangardistas nun poema de Bouza-Brey.</p> <p>Analiza un poema de Luís Amado Carballo en relación coa corrente hilozoísta e identifica os seus elementos vangardistas e popularizantes.</p> <p>Comenta, baixo guía, a estrutura, a temática e os trazos semánticos dun poema de Manuel Antonio e identifica nel os elementos de procedencia vangardista.</p> <p>Identifica nun poema de Manuel Luís Acuña os elementos vangardistas e populares.</p> <p>Analiza un poema de Álvaro Cunqueiro en relación coa corrente neotrobadoresca e identifica nel os trazos vangardistas.</p> <p>Comenta un poema de García Lorca, en relación co seu carácter vangardista, e</p>	CCL	Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	<p>identificar nel os trazos vangardistas.</p> <p>Comentar un poema de García Lorca, en relación co seu carácter vangardista, e recoñecer nel os trazos propios da poética do autor.</p> <p>Realizar un comentario literario guiado dun poema de Manuel Antonio, poñéndoo en relación co seu contexto.</p> <p>Analizar a temática do poema, prestando atención aos seus elementos simbólicos e en relación coa poética do autor.</p> <p>Realizar unha análise estrutural do texto, de forma guiada.</p> <p>Comentar o texto desde o punto de vista formal, atendendo á funcionalidade dos recursos estilísticos.</p> <p>Xustificar a adscrición do poema á estética das vangardas, achegando exemplos tirados do texto.</p>	<p>recoñece nel os trazos propios da poética do autor.</p> <p>Realiza un comentario literario guiado dun poema de Manuel Antonio, poñéndoo en relación co seu contexto.</p> <p>Analiza a temática do poema, prestando atención aos seus elementos simbólicos e en relación coa poética do autor.</p> <p>Realiza unha análise estrutural do texto, de forma guiada.</p> <p>Comenta o texto desde o punto de vista formal, atendendo á funcionalidade dos recursos estilísticos.</p> <p>Xustifica a adscrición do poema á estética das vangardas, achegando exemplos tirados do texto.</p>				
	<p>Analizar, de xeito guiado, o argumento, a estrutura e as técnicas narrativas dun relato de Rafael Dieste, en relación coa poética narrativa do autor.</p> <p>Comentar un relato de Castelao, en relación coa obra e poética do autor, e sinalar os procedementos rítmicos empregados nun fragmento.</p> <p>Analizar un fragmento da obra de Otero Pedrayo, atendendo á súa temática, así como á relación entre as técnicas narrativas e a orientación ideolóxica do autor.</p> <p>Comentar un relato de Vicente Risco, en relación co conxunto da obra do autor, o seu pensamento e o recurso ás fontes populares.</p> <p>Realizar un comentario literario guiado dun texto de Castelao.</p> <p>Explicar a función do</p>	<p>LGB5.2.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p> <p>Analiza, de xeito guiado, o argumento, a estrutura e as técnicas narrativas dun relato de Rafael Dieste, en relación coa poética narrativa do autor.</p> <p>Comenta un relato de Castelao, en relación coa obra e poética do autor, e sinala os procedementos rítmicos empregados nun fragmento.</p> <p>Analiza un fragmento da obra de Otero Pedrayo, atendendo á súa temática, así</p>	CCL	. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	<p>elemento gráfico que acompaña o texto.</p> <p>Empregar un cadro auxiliar para analizar temática e estruturalmente a narración e comentar a distribución das partes en relación co seu significado.</p> <p>Analizar os recursos formais empregados, baixo guía, e comentar a súa funcionalidade, achegando exemplos. Expor a súa interpretación do texto e valoralo criticamente, en relación coa obra do autor e o seu contexto.</p>	<p>como á relación</p> <p>Comenta un relato de Vicente Risco, en relación co conxunto da obra do autor, o seu pensamento e o recurso ás fontes populares.</p> <p>Realiza un comentario literario guiado dun texto de Castelao.</p> <p>Explica a función do elemento gráfico que acompaña o texto.</p> <p>Emprega un cadro auxiliar para analizar temática e estruturalmente a narración e comenta a distribución das partes en relación co seu significado.</p> <p>Analiza os recursos formais empregados, baixo guía, e comenta a súa funcionalidade, achegando exemplos.</p> <p>Expón a súa interpretación do texto e valóralo criticamente, en relación coa obra do autor e o seu contexto.</p>				
		<p>LGB5.2.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p>	CCL	<p>Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p>	<p>Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas</p>	
<p>B5.3. Literatura galega entre 1936 e 1975:</p> <p>Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais.</p> <p>Galicia entre 1936 e 1976. Cambios</p>	<p>B5.3. Identificar, analizar e describir a literatura galega entre 1936 e 1975:</p> <p>Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas</p>	<p>LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega entre 1936 e 1975: produción bélica e autores/as do exilio, a Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais.</p>	CCL	<p>Identifica, analiza e describe a poesía galega entre 1936 e 1975: produción bélica e autores/as do exilio, a Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración</p>	<p>Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas</p>	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>socioeconómicos, culturais e políticos.</p> <p>Cultura galega de posguerra.</p> <p>A lírica galega de posguerra: tendencias e autores.</p> <p>A lírica do exilio: Luís Seoane, Lorenzo Varela e Eduardo Blanco Amor.</p> <p>Continuidade e culturalismo: Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Neovirxilianismo ou clasicismo paisaxista. Aquilino Iglesia Alvariño.</p> <p>Ricardo Carvalho Calero.</p> <p>Antón Avilés de Taramancos.</p> <p>O intimismo existencialista.</p> <p>Luís Pimentel.</p> <p>María Mariño.</p> <p>Xosé María Díaz Castro.</p> <p>Antón Tovar.</p> <p>Luz Pozo Garza.</p> <p>Manuel Cuña Novás.</p> <p>Uxío Novoneyra.</p> <p>Xohana Torres.</p> <p>Bernardino Graña.</p> <p>O socialrealismo.</p> <p>Celso Emilio Ferreiro: aproximación bio-bibliográfica.</p> <p>Etapas na obra de Celso Emilio:</p> <p>os inicios, a poesía social e a recreación lírico-amorosa.</p> <p>Manuel María.</p> <p>Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor,</p>	<p>Minervais.</p> <p>Sintetizar os principais cambios socioeconómicos, culturais e políticos que se produciron entre 1936 e 1975.</p> <p>Describir o contexto cultural en que se desenvolve literatura galega de posguerra, no interior e no exilio.</p> <p>Coñecer as principais liñas temáticas e estilísticas da lírica galega de posguerra.</p> <p>Coñecer as traxectorias dos representantes da lírica no exilio (Luís Seoane, Lorenzo Varela e Eduardo Blanco Amor) e comentar os trazos propios da obra poética destes autores.</p> <p>Comentar as características da obra poética de posguerra de Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Explicar a corrente neovirxilianista e identificar os trazos característicos da obra dos seus representantes.</p> <p>Explicar os trazos propios do intimismo existencialista e comentar a obra poética dos seus representantes.</p> <p>Describir a traxectoria de Celso Emilio Ferreiro e analizar, baixo guía, textos representativos das diferentes etapas da súa obra poética.</p> <p>Coñecer a traxectoria de Manuel María e identificar e comentar os trazos propios da súa produción lírica.</p> <p>Relacionar unha serie de enunciados cos autores/as e obras aos que se refiren.</p> <p>Unir os títulos dunha serie de obras cos autores ou autoras correspondentes.</p> <p>Adscribir unha serie de enunciados ás etapas literarias ás que se refiren.</p>	<p>Sintetiza os principais cambios socioeconómicos, culturais e políticos que se produciron entre 1936 e 1975.</p> <p>Describe o contexto cultural en que se desenvolve literatura galega de posguerra, no interior e no exilio.</p> <p>Coñece as principais liñas temáticas e estilísticas da lírica galega de posguerra.</p> <p>Coñece as traxectorias dos representantes da lírica no exilio (Luís Seoane, Lorenzo Varela e Eduardo Blanco Amor) e comenta os trazos propios da obra poética destes autores.</p> <p>Comenta as características da obra poética de posguerra de Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Explica a corrente neovirxilianista e identifica os trazos característicos da obra dos seus representantes.</p> <p>Explica os trazos propios do intimismo existencialista e comenta a obra poética dos seus representantes.</p> <p>Describe a traxectoria de Celso Emilio Ferreiro e analiza, baixo guía, textos representativos das diferentes etapas da súa obra poética.</p> <p>Coñece a traxectoria de Manuel María e identifica e comenta os trazos propios da súa produción lírica.</p> <p>Relaciona unha serie de enunciados cos autores/as e obras aos que se refiren, así como os seus títulos.</p> <p>LGB5.3.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega entre 1936 e 1975.</p> <p>LGB5.3.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego entre 1936 e 1975: teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p> <p>Resume as</p>		<p>das Festas Minervais.</p>		
			CCL	Identifica, analiza e describe a prosa galega entre 1936 e 1975. NNG e autores dos primeiros 70	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	
			CCL	Identifica, analiza e describe o teatro galego entre 1936 e 1975: teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas.</p> <p>A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70.</p> <p>Narrativa de posguerra: direccións e autores.</p> <p>A narrativa do exilio.</p> <p>O relato popular e etnográfico.</p> <p>O relato social.</p> <p> O experimentalismo e a «Nova Narrativa». Autores e obras.</p> <p> A narrativa de Álvaro Cunqueiro.</p> <p> Vida e obra.</p> <p> As novelas. Características temático-estilísticas da narrativa de Cunqueiro.</p> <p> A triloxía de «relatos galegos». Trazos definitorios.</p> <p> A narrativa de Eduardo Blanco Amor.</p> <p> Vida e obra.</p> <p> As novelas. Características comúns entre <i>A esmorga</i> e <i>Xente ao lonxe</i>.</p> <p> Os relatos breves.</p> <p> O ensaio: da posguerra á actualidade.</p> <p> O ensaio da posguerra. A consolidación dun xénero.</p> <p>O grupo de Galaxia: Ramón Piñeiro, Celestino Fernández de la Vega, Domingo García-Sabell, Xoán Rof Carballo, Francisco Fernández del Riego.</p> <p>Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p> <p>O teatro de 1943 a 1973: da Posguerra á Mostra de Ribadavia</p> <p>O teatro do exilio</p> <p>Os anos 50: a «dramática silenciada».</p> <p>Os anos 60: o teatro independente.</p>	<p>Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70.</p> <p>Resumir as tendencias en que pode clasificarse a narrativa de posguerra, destacando os condicionamentos políticos, sociais e económicos en que se desenvolveu.</p> <p>Describir a narrativa do exilio e coñecer os seus principais representantes.</p> <p>Explicar os trazos xerais da narrativa de Ánxel Fole, en relación co seu carácter etnográfico.</p> <p>Describir os trazos xerais do relato social e identificar as características da obra narrativa de Xohana Torres e Xosé Neira Vilas.</p> <p>Identificar razoadamente os principais trazos da Nova Narrativa Galega e coñecer os seus representantes.</p> <p>Coñecer a traxectoria de Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Explicar e comentar as características temático-estilísticas da narrativa de Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Coñecer e analizar os trazos definitorios da triloxía de «relatos galegos» de Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Coñecer a traxectoria de Eduardo Blanco Amor.</p> <p>Explicar as características comúns entre as dúas novelas en galego de Eduardo Blanco Amor.</p> <p>Identificar e comentar os trazos principais da narrativa breve de Eduardo Blanco Amor.</p> <p>Coñecer os representantes</p>	<p>características xerais do teatro galego entre 1943 e 1973, en relación co seu contexto histórico.</p> <p>Describe os trazos propios da literatura dramática no exilio: Manuel Varela Buxán, Eduardo Blanco Amor e Luís Seoane.</p> <p>Identifica as liñas esenciais da literatura dramática dos anos 50 e coñece a obra de Ricardo Carvalho Calero, Jenaro Marínhas del Valle e Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Explica as características do teatro independente dos anos 60 e coñece a obra dos seus principais representantes: Manuel Lourenzo, Daniel Cortezón e Manuel Marfá.</p> <p>Explica os trazos propios da obra dos autores relacionados coas mostras de Ribadavia e o grupo Abrente: Manuel Lourenzo, Euloxio Rodríguez Ruibal e Roberto Vidal Bolaño.</p> <p>Responde preguntas sobre os contidos desenvolvidos na unidade correspondente.</p> <p>Asocia obras cos seus autores e correntes.</p>				

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>As mostras de Ribadavia e o grupo Abrente.</p>	<p>e trazos fundamentais do ensaio galego na etapa da posguerra.</p> <p>Relacionar unha serie de enunciados cos autores/as e obras aos que se refiren.</p> <p>Razoar a veracidade dunha serie de enunciados relativos aos contidos estudados.</p> <p>Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p> <p>Resumir as características xerais do teatro galego entre 1943 e 1973, en relación co seu contexto histórico.</p> <p>Describir os trazos propios da literatura dramática no exilio: Manuel Varela Buxán, Eduardo Blanco Amor e Luís Seoane.</p> <p>Identificar as liñas esenciais da literatura dramática dos anos 50 e coñecer a obra de Ricardo Carvalho Calero, Jenaro Marín del Valle e Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Explicar as características do teatro independente dos anos 60 e coñecer a obra dos seus principais representantes: Manuel Lourenzo, Daniel Cortezón e Manuel María.</p> <p>Explicar os trazos propios da obra dos autores relacionados coas mostras de Ribadavia e o grupo Abrente: Manuel Lourenzo, Euloxio Rodríguez Ruibal e Roberto Vidal Bolaño.</p> <p>Responder preguntas sobre os contidos desenvolvidos na unidade correspondente.</p> <p>Asociar obras cos seus autores e correntes.</p>					
<p>B5.4. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen. Análise guiada de «Lanza de soledá», Aquilino Iglesia Alvariño, <i>Lanza de</i></p>	<p>B5.4. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p>	<p>LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. Análiza, de xeito guiado, un</p>	<p>CCL</p>	<p>Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e</p>	<p>Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas</p>	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p><i>soledá.</i></p> <p>Análise guiada de «Penélope», Díaz Castro, <i>Nimbos</i>.</p> <p>Análise guiada de «O meu tempo», María Mariño, <i>Palabra no tempo</i>.</p> <p>Análise guiada de «Rondeau das señoras donas...», Álvaro Cunqueiro, <i>Dona do corpo delgado</i>.</p> <p>Análise guiada de «Nocturnios», Bernardino Graña, <i>Non vexo Vigo nin Cangas</i>.</p> <p>Análise guiada de «Eramos navegantes das Illas», Xohana Torres, <i>Tempo de ría</i>.</p> <p>Análise guiada de «Primeira comunión», Luís Pimentel, <i>Sombra do aire na herba</i>.</p> <p>Comentario literario guiado: «Dempois», Celso Emilio Ferreiro, <i>O soño sulagado</i>.</p> <p>Análise guiada dun fragmento de <i>Cambio en tres</i>, Carlos Casares.</p> <p>Análise guiada dun fragmento de <i>Merlín e familia</i>, Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Comentario literario guiado: fragmento de <i>Era tempo de apandar</i>, Ramón de Valenzuela.</p> <p>Análise guiada dun fragmento de <i>A fiestra baldeira</i>, Rafael Dieste.</p> <p>Análise guiada dun fragmento de <i>O incerto Señor don Hamlet</i>, príncipe de Dinamarca, Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Comentario literario guiado: fragmento de <i>Os vellos non deben de namorarse</i>, Castelao.</p>	<p>Analizar, de xeito guiado, un poema de Aquilino Iglesia Alvariño, atendendo á súa temática, estrutura e recursos formais.</p> <p>Analizar formalmente un poema de Díaz Castro e sinalar a relación entre a temática, a forma e a estrutura.</p> <p>Analizar un poema de María Mariño, atendendo á relación entre a voz lírica, a composición formal e os campos semánticos empregados.</p> <p>Comentar un poema de Álvaro Cunqueiro desde o punto de vista temático e comparar as súas relacións intertextuais con outras obras líricas.</p> <p>Comentar a temática dun poema de Bernardino Graña.</p> <p>Analizar os recursos expresivos nun poema de Xoana Torres e comentar a dimensión simbólica do texto.</p> <p>Comentar a simboloxía dun poema de Luís Pimentel e analizar a súa estrutura.</p> <p>Realizar un comentario literario guiado dun poema de Celso Emilio Ferreiro.</p> <p>Contextualizar a composición no conxunto da obra poética á que pertence e comentar a súa temática en relación co contexto sociohistórico en que foi escrita.</p> <p>Analizar e explicar a estrutura do poema, baixo guía.</p> <p>Realizar unha análise formal e estilística, seguindo unhas pautas.</p> <p>Expoñer a súa interpretación do texto e valoralo criticamente, en relación coa obra do autor e o seu contexto.</p> <p>Analizar os elementos propios da Nova</p>	<p>poema de Aquilino Iglesia Alvariño, atendendo á súa temática, estrutura e recursos formais.</p> <p>Analiza formalmente un poema de Díaz Castro e sinala a relación entre a temática, a forma e a estrutura.</p> <p>Analiza un poema de María Mariño, atendendo á relación entre a voz lírica, a composición formal e os campos semánticos empregados.</p> <p>Comenta un poema de Álvaro Cunqueiro desde o punto de vista temático e compara as súas relacións intertextuais con outras obras líricas.</p> <p>Comenta a temática dun poema de Bernardino Graña.</p> <p>Analiza os recursos expresivos nun poema de Xoana Torres e comenta a dimensión simbólica do texto.</p> <p>Comenta a simboloxía dun poema de Luís Pimentel e analiza a súa estrutura.</p> <p>Realiza un comentario literario guiado dun poema de Celso Emilio Ferreiro.</p> <p>Contextualiza a composición no conxunto da obra poética á que pertence e comenta a súa temática en relación co contexto sociohistórico en que foi escrita.</p> <p>Analiza e explica a estrutura do poema, baixo guía.</p> <p>Realiza unha análise formal e estilística, seguindo unhas pautas.</p> <p>Expón a súa interpretación do texto e valoralo criticamente, en relación coa obra do autor e o seu contexto.</p>		sociolingüístico.		
		LGB5.4.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL	Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	<p>Narrativa presentes nun fragmento da obra de Carlos Casares.</p> <p>Analizar un fragmento dunha novela de Álvaro Cunqueiro desde o punto de vista formal, estrutural e temático, en relación co conxunto da obra do autor.</p> <p>Realizar un comentario literario guiado dun fragmento da obra de Ramón de Valenzuela.</p> <p>Situar a obra no seu contexto e sinalar no fragmento os elementos propios da tendencia realista.</p> <p>Analizar o fragmento e exemplificar a caracterización dos personaxes.</p> <p>Valorar o texto no seu conxunto, relacionando os seus trazos formais, estruturais e pragmáticos.</p>	<p>Analiza os elementos propios da Nova Narrativa presentes nun fragmento da obra de Carlos Casares.</p> <p>Analiza un fragmento dunha novela de Álvaro Cunqueiro desde o punto de vista formal, estrutural e temático, en relación co conxunto da obra do autor.</p> <p>Realiza un comentario literario guiado dun fragmento da obra de Ramón de Valenzuela.</p> <p>Sitúa a obra no seu contexto e sinala no fragmento os elementos propios da tendencia realista.</p> <p>Analiza temática e estruturalmente o fragmento e exemplifica a caracterización dos personaxes.</p> <p>Valora o texto no seu conxunto, relacionando os seus trazos formais, estruturais e pragmáticos.</p>		<p>contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p>		
	<p>Analizar un fragmento de <i>A fiestra baldeira</i>, de Rafael Dieste, de xeito guiado e en relación co seu contexto.</p> <p>Analizar, de xeito guiado, un fragmento de <i>O incerto Señor don Hamlet, príncipe de Dinamarca</i>, de Álvaro Cunqueiro, en relación coa obra de Shakespeare.</p> <p>Realizar un comentario literario guiado dun fragmento de <i>Os vellos non deben de namorarse</i>, de Castelao.</p> <p>Determinar os dous tipos de discurso empregados na obra e sinalar os elementos populares presentes nela.</p> <p>Analizar a estrutura da obra, en relación coa súa temática.</p> <p>Comentar a caracterización dos personaxes.</p> <p>Sinalar os elementos tradicionais e innovadores na obra.</p>	<p>LGB5.4.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1936 a 1975, caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p> <p>Analiza un fragmento de <i>A fiestra baldeira</i>, de Rafael Dieste, de xeito guiado e en relación co seu contexto.</p> <p>Analiza, de xeito guiado, un fragmento de <i>O incerto Señor don Hamlet, príncipe de Dinamarca</i>, de Álvaro Cunqueiro, en relación coa obra de Shakespeare.</p> <p>Realiza un comentario literario guiado dun fragmento de <i>Os vellos non deben de namorarse</i>, de Castelao.</p> <p>Analiza a estrutura da obra, en relación coa súa temática.</p> <p>Comenta a caracterización dos personaxes.</p> <p>Sinala os elementos tradicionais e innovadores da obra.</p>	<p>CCL</p>	<p>Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1936 a 1975, caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p>	<p>Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas</p>	

<p>B5.5. Literatura galega de 1975 ata a actualidade:</p> <p>Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>Galicia desde 1975 ao novo milenio.</p> <p>A lírica galega (1975-1990).</p> <p>A revisión do canon poético e o cambio de rumbo (1976-1980).</p> <p>Xosé Luís Méndez Ferrín.</p> <p>A poesía de Méndez Ferrín.</p> <p>Álvaro Cunqueiro.</p> <p>Arcadio López-Casanova.</p> <p>Alfonso Pexegueiro.</p> <p>A promoción dos 80.</p> <p>Principais tendencias e autores dos 80.</p> <p>Estética formalista: Xavier Rodríguez Baixeras, Xosé María Álvarez Cáccamo, Ramiro Fonte, Miguel Anxo Fernández Vello, Manuel Forcadela, Román Raña e outros nomes.</p> <p>A poesía da experiencia: Cesáreo Sánchez Iglesias, Manuel Rivas e Lois Pereiro.</p> <p>Experimentalismo: Manuel Vilanova, Vitor Vaqueiro, Vicente Araguas.</p> <p>Recuperación da voz feminina: Xela Arias, Ana Romaní.</p> <p>A década dos 90 e inicios do século XXI.</p> <p>Poetas e tendencias.</p> <p>Poesía de transición: Gonzalo Navaza, Miro Villar, Arturo Casas, Rafa Villar, Helena de Carlos.</p> <p>Poesía provocadora e contestataria: Antonio R. López, María Xosé Queizán, Chus Pato, Lupe Gómez, Yolanda Castaño, Olga Novo.</p> <p>Poesía do íntimo e cotián: Anxo Angueira, Fran Alonso, Enma Couceiro, Estevo Creus.</p> <p>Outras liñas: Manuel</p>	<p>B5.5. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1975 ata a actualidade:</p> <p>Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>Explicar o contexto social e político da literatura galega de 1975 ata a actualidade.</p> <p>Describir características comúns da lírica galega entre 1975 e 1990.</p> <p>Explicar os trazos propios da poesía galega entre 1976 e 1980 e coñecer a obra dos autores significativos: Xosé Luís Méndez Ferrín, Arcadio López Casanova e Alfonso Pexegueiro.</p> <p>Describir as características comúns da lírica galega da promoción dos 80.</p> <p>Coñecer os trazos propios da obra dos representantes da estética formalista na promoción dos 80.</p> <p>Describir os trazos propios da obra dos representantes da poesía da experiencia na promoción dos 80.</p> <p>Coñecer as características da obra dos representantes da estética experimentalista na promoción dos 80.</p> <p>Describir as tendencias e trazos característicos da lírica feminista da promoción dos 80.</p> <p>Describir as características e tendencias da poesía dos 90 e inicios do século XXI.</p> <p>Describir as características e tendencias da poesía dos 90 e inicios do século XXI.</p> <p>Responder preguntas sobre os contidos estudados.</p> <p>Adscribir unha serie de tendencias ás súas épocas e características.</p> <p>Relacionar autores e obras cos seus trazos propios.</p> <p>Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e</p>	<p>LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>Explica o contexto social e político da literatura galega de 1975 ata a actualidade.</p> <p>Describe as características comúns da lírica galega entre 1975 e 1990.</p> <p>Explica os trazos propios da poesía galega entre 1976 e 1980 e coñece a obra dos autores significativos: Xosé Luís Méndez Ferrín, Arcadio López Casanova e Alfonso Pexegueiro.</p> <p>Describe as características comúns da lírica galega da promoción dos 80.</p> <p>Coñece os trazos propios da obra dos representantes da estética formalista na promoción dos 80.</p> <p>Describe os trazos propios da obra dos representantes da poesía da experiencia na promoción dos 80.</p> <p>Coñece as características da obra dos representantes da estética experimentalista na promoción dos 80.</p> <p>Describe as características e tendencias da poesía dos 90 e inicios do século XXI.</p> <p>Responde preguntas sobre os contidos estudados.</p> <p>Adscribe unha serie de tendencias ás súas épocas e características.</p> <p>Relaciona autores e obras cos seus trazos propios.</p>	<p>CCL</p> <p>. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1975 ata a actualidade</p>	<p>Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas</p>
--	--	--	--	---

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>Outeiriño, María do Cebreiro e outros nomes.</p> <p>Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>Os novos camiños da narrativa.</p> <p>A narrativa durante a chamada «Transición» (1975-1982): X. Bernárdez Villar, X. Fernández Ferreiro, Anxo Rei Ballesteros e Carlos Casares.</p> <p>A narrativa de X. L. Méndez Ferrín.</p> <p>A narrativa da década de 1980.</p> <p>Principais tendencias.</p> <p>A liña memorialística/intimista: Xavier Alcalá, X. M. Martínez Oca.</p> <p>Novela histórica (e de ficción histórica): Víctor F. Freixanes, Alfredo Conde.</p> <p>O relato policial: Carlos Reigosa.</p> <p>A narrativa fragmentaria/experimental: Suso de Toro.</p> <p>Cara á narrativa do novo milenio.</p> <p>A narrativa da década de 1990 e comezos do século XXI: principais direccións.</p> <p>Persistencia da novela histórica: Xesús Rábade Paredes, Darío Xohán Cabana, Xosé Fernández Ferreiro, Anxo Angueira, Estro Montaña, Luís Rei Núñez.</p> <p>Continuidade da temática memorialística/intimista: A. Rei Ballesteros, Ramiro Fonte, X. L. Méndez Ferrín, Manuel Veiga e Xosé Ramón Pena.</p> <p>Consolidación e espallamento da novela de xénero: Beito Iglesias, Aníbal C. Malvar, Diego</p>	<p>o novo século.</p> <p>Sinalar os trazos xerais da narrativa do século XX e comezos do XXI.</p> <p>Explicar as características e principais tendencias da narrativa durante a chamada Transición (1975-1982).</p> <p>Recoñecer as características e principais tendencias da narrativa galega durante a década de 1980.</p> <p>Describir os trazos característicos e as principais direccións da narrativa galega a partir dos anos 90.</p> <p>Coiñecer as principais liñas exploradas no ensaio das últimas décadas do século XX, así como os seus representantes.</p> <p>Responder preguntas relativas aos contidos estudados.</p> <p>Relacionar unha serie de obras cos seus autores e autoras.</p> <p>Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>Sinalar as características e tendencias principais do teatro galego posterior a 1975.</p>	<p>LGB5.5.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>Sinala os trazos xerais da narrativa do século XX e comezos do XXI.</p> <p>Explica as características e principais tendencias da narrativa durante a chamada Transición (1975-1982).</p> <p>Recoñece as características e principais tendencias da narrativa galega durante a década de 1980 e dos anos 90.</p> <p>Coiñece as principais liñas exploradas no ensaio das últimas décadas do século XX, así como os seus representantes.</p> <p>Responde preguntas relativas aos contidos estudados.</p> <p>Relaciona unha serie de obras cos seus autores e autoras.</p> <p>LGB5.5.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>Sinala as características e tendencias principais do teatro galego posterior a 1975.</p> <p>Explica os trazos propios do teatro na fin do século XX e coñece as liñas temáticas destacadas.</p> <p>Describe os trazos xerais da obra dos/as dramaturgos/as da promoción dos 80.</p> <p>Explica as características da obra dos autores e autoras teatrais da xeración dos 90.</p>	<p>CCL</p> <p>CCL</p>	<p>Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1975 ata a actualidade.</p> <p>Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1975 ata a actualidade.</p>	<p>Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas</p> <p>Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas</p>	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>Ameixeiras, Domingo Villar, Miguel Anxo Fernández e Xosé Miranda.</p> <p>Novela de autor ou experimental: Xosé Cid Cabido, Gonzalo Navaza, Xurxo Borrazás e Xosé Carlos Caneiro.</p> <p>Neocostumismo urbano ou semiurbano: a «narrativa bravú». Manuel Rivas.</p> <p>Xurdimento dunha «narrativa de muller»: María Xosé Queizán, Úrsula Heinze, Margarita Ledo Andión, Marilar Aleixandre, Inma López Silva, Rosa Aneiros, María Reimóndez e Teresa Moure.</p> <p>Entremestura de xéneros: Anxos Sumai, Fran Alonso, Xavier Queipo e Miguel Anxo Murado.</p> <p>A literatura infantil e xuvenil: Carlos Casares, Manuel María, Neira vilas, Bernardino Graña, María Victoria Moreno; Paco Martín, Xabier Puente DoCampo, Fina Casalderrey, Agustín Fernández Paz, Leticia Costas e outros nomes.</p> <p>O ensaio nas últimas décadas do século XX.</p> <p>Principais tipos de ensaio e autores.</p> <p>O ensaio económico e político.</p> <p>O ensaio sociocultural: ensaio filosófico, ensaio feminista, ensaio lingüístico e literario, ensaio teolóxico e ensaio histórico.</p> <p>Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>O teatro posterior a 1975.</p> <p>O teatro na fin do século XX. Liñas temáticas.</p> <p>A promoción de 1980. Trazos xerais.</p> <p>Autores da promoción dos 80:</p>	<p>Explicar os trazos propios do teatro na fin do século XX e coñece as liñas temáticas destacadas.</p> <p>Describir os trazos xerais da obra dos/as dramaturgos/as da promoción dos 80.</p> <p>Explicar as características da obra dos autores e autoras teatrais da xeración dos 90.</p>					

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>Miguel Anxo Fernán-Vello, Andrés Álvarez Vila, Xosé Cid Cabido, Luísa Villalta, João Guisan, Xesús Pisón, Xosé Luís Martínez Pereiro, Anxo Rei Ballesteros, Alberto Avendaño Prieto, Antón Reixa, Xosé Carlos Cermeño, Roberto Salgueiro, Paulino Pereiro, Manuel Guede e outros.</p> <p>A xeración dos 90. Trazos xerais.</p> <p>Autores da xeración dos 90: Cándido Pazó, Miguel Anxo Murado, Henrique Rabuñal, Francisco Souto, Xavier Lama, Raúl Dans, Lino Braxe, Manuel Núñez Singala, Roberto Salgueiro e Inma Antonio Souto.</p> <p>Actividades de autoavaliación.</p>						
<p>B5.6. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p> <p>Análise guiada de «Señoras do pasado», Xosé Luís Méndez Ferrín, <i>Con pólvora e magnolias</i>.</p> <p>Análise guiada de «Estirpe», Xosé Luís Méndez Ferrín, <i>Estirpe</i>.</p> <p>Análise guiada de «Ás veces fica só unha estatua quebrada», Pilar Pallarés, <i>Libro das devoracións</i>.</p> <p>Análise guiada de «Coitelos», Xosé María Álvarez Cáccamo, <i>Cimo das idades tristes</i>.</p> <p>Análise guiada de «A escada de Xacobe», Chus Pato, <i>Nínive</i>.</p> <p>Análise guiada de «Trazado urbano», Lupe Gómez, <i>Pornografía</i>.</p> <p>Análise guiada de «Os líquidos íntimos», Olga Novo, <i>Nós nus</i>.</p> <p>Comentario literario guiado de «E ti dirás quizais que</p>	<p>B5.6. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade identificando as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p> <p>Analizar, de xeito guiado, un poema de Méndez Ferrín, en relación coas súas referencias intertextuais.</p> <p>Analizar, desde o punto de vista temático, un poema de Méndez Ferrín.</p> <p>Analizar formal e tematicamente, de xeito guiado, un poema de Miguel-Anxo Fernán Vello.</p> <p>Analizar os motivos e recursos dun poema de Pilar Pallarés, en relación coa liña poética á que pertence.</p> <p>Analizar tematicamente un poema de X: M. Álvarez Cáccamo.</p> <p>Analizar tematicamente un poema de Chus Pato.</p>	<p>LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1975 á actualidade, caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto histórico e sociolingüístico.</p> <p>Analiza, de xeito guiado, un poema de Méndez Ferrín, en relación coas súas referencias intertextuais.</p> <p>Analiza, desde o punto de vista temático, un poema de Méndez Ferrín.</p> <p>Analiza formal e tematicamente, de xeito guiado, un poema de Miguel-Anxo Fernán Vello.</p> <p>Analiza os motivos e recursos dun poema de Pilar Pallarés, en relación coa liña poética á que pertence.</p> <p>Analiza tematicamente un poema de X: M. Álvarez Cáccamo.</p> <p>Analiza tematicamente un poema de Chus Pato.</p> <p>Analiza, baixo guía, un poema de Lupe Gómez.</p> <p>Analiza, baixo guía, un poema de Olga Novo.</p>	<p>CCL</p>	<p>Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1975 á actualidade</p>	<p>Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas</p>	

Bloques de contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
non gustas dos versos...», Marta Dacosta, <i>Pel de ameixa</i> . Análise guiada dun fragmento de <i>Morning Star</i> , Xosé Miranda. Análise guiada de «Mundo multicolor», Miguel Anxo Murado, <i>Fin de século en Palestina</i> .	Analizar, baixo guía, un poema de Lupe Gómez. Analizar, baixo guía, un poema de Olga Novo. Realizar un comentario literario guiado dun poema de Marta Dacosta. Contextualizar o texto, achegando exemplos.	Realiza un comentario literario guiado dun poema de Marta Dacosta. Contextualiza o texto, achegando exemplos. Analiza o plano enunciativo do poema. Realiza unha análise estrutural e formal do texto.				
Análise guiada dun fragmento de <i>A noite enriba</i> , Diego Ameixeiras. Comentario literario guiado dun fragmento de <i>Xoguetes para un tempo perdido</i> , Carlos Casares. Análise guiada dun fragmento de <i>O pauto</i> , Xesús Pisón. Análise guiada dun fragmento de <i>Copenhague</i> , X. Cid Cabido e Andrés A. Vila. Comentario literario guiado dun fragmento de <i>Raíñas de pedra</i> , Cándido Pazó.	Analizar o plano enunciativo do poema. Realizar unha análise estrutural e formal do texto. Analizar, baixo guía, un fragmento da obra de Xosé Miranda, en relación cos trazos propios do seu xénero. Analizar, de xeito guiado, un fragmento da obra de Miguel Anxo Murado. Analizar, baixo guía, un fragmento da obra de Diego Ameixeiras, en relación cos trazos propios do seu xénero. Realizar un comentario literario guiado dun fragmento de <i>Xoguetes para un tempo perdido</i> , de Carlos Casares. Determinar o tema tratado no texto. Realizar unha análise estrutural do relato. Analizar, baixo guía, a temporalización do fragmento. Caracterizar os personaxes. Comentar o punto de vista empregado e sinalar as técnicas narrativas utilizadas. Analizar os recursos formais, de xeito guiado. Analizar, de xeito guiado, un fragmento da obra de Xesús Pisón. Analizar, baixo guía, un fragmento da obra <i>Copenhague</i> , de X. Cid Cabido e Andrés A. Vila. Realizar un comentario	LGB5.6.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico. Analiza, baixo guía, un fragmento da obra de Xosé Miranda, en relación cos trazos propios do seu xénero. Analiza, de xeito guiado, un fragmento da obra de Miguel Anxo Murado e Diego Ameixeiras en relación cos trazos propios do seu xénero. Realiza un comentario literario guiado dun fragmento de <i>Xoguetes para un tempo perdido</i> , de Carlos Casares. Sitúa razoadamente o tema. Determina o tema tratado no texto. Realiza unha análise estrutural do relato. Analiza, baixo guía, a temporalización do fragmento. Caracteriza os personaxes Comenta o punto de vista empregado e sinala as técnicas narrativas utilizadas Analiza os recursos	CCL	.Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1975 á actualidade	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	

Bloques de contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
	<p>literario guiado dun fragmento de <i>Raiñas de pedra</i>, de Cándido Pazó.</p> <p>Contextualizar a obra, empregando información complementaria.</p> <p>Facer unha análise estrutural do fragmento.</p> <p>Analizar a caracterización dos personaxes.</p> <p>Realizar unha análise da obra desde o punto de vista técnico-formal.</p>	<p>formais, de xeito guiado.</p> <p>LGB5.6.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1975 ata a actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.</p> <p>Analiza, de xeito guiado, un fragmento da obra de Xesús Pisón.</p> <p>Analiza, baixo guía, un fragmento da obra <i>Copenhague</i>, de X. Cid Cabido e Andrés A. Vila.</p> <p>Realiza un comentario literario guiado dun fragmento de <i>Raiñas de pedra</i>, de Cándido Pazó.</p> <p>Contextualiza a obra, empregando información complementaria.</p> <p>Fai unha análise estrutural do fragmento.</p> <p>Analiza a caracterización dos personaxes.</p> <p>Realiza unha análise da obra desde o punto de vista técnico-formal.</p>	CCL	Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1975 ata a actualidade	Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	
<p>B5.7. Análise e comentario, a través de probas escritas ou traballos, cando menos dunha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.</p> <p>Lectura guiada, análise e comentario de obras completas de cada un dos períodos estudados.</p> <p>Ramón Cabanillas: Na noite estrelecida. Argumento e estrutura. Fontes. Rexistros estilísticos. Métrica.</p> <p>A dignificación mítica de Galicia. Ramón Otero Pedrayo: <i>Os camiños da vida</i>. Argumento. Personaxes. O espazo. O tempo. O narrador.</p> <p>Realismo e culturalismo. Celso Emilio Ferreiro: <i>Longa noite de pedra</i>. Edición. Temas. Estrutura. Estilo e métrica.</p> <p>Eduardo Blanco Amor: <i>A esmorga</i>. Argumento e estrutura. Narradores e puntos de vista. Conflito moral e conflito social: <i>A esmorga</i> como traxedia. Personaxes. Recursos estilísticos.</p> <p>Castelao: Os vellos non deben de</p>	<p>B5.7. Analizar e comentar, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.</p> <p>Ler <i>Na noite estrelecida</i>, de Ramón Cabanillas, atendendo ás súas fontes e aos seus trazos formais, estilísticos e temáticos.</p> <p>Ler comprensivamente <i>Os camiños da vida</i>, prestando atención aos diferentes elementos narrativos.</p> <p>Ler comprensivamente <i>Longa noite de pedra</i>, prestando atención aos elementos contextuais, formais, estruturais e temáticos.</p> <p>Ler comprensivamente <i>A esmorga</i>, prestando atención aos elementos formais, estruturais e temáticos.</p>	<p>LGB5.7.1. Analiza e comenta, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.</p> <p>Le <i>Na noite estrelecida</i>, de Ramón Cabanillas, atendendo ás súas fontes e aos seus trazos formais, estilísticos e temáticos.</p> <p>Le comprensivamente <i>Os camiños da vida</i>, prestando atención aos diferentes elementos narrativos.</p> <p>Le comprensivamente <i>Longa noite de pedra</i>, prestando atención aos elementos contextuais, formais, estruturais e temáticos.</p> <p>Le comprensivamente <i>A esmorga</i>, prestando atención aos elementos formais, estruturais e temáticos.</p> <p>Le comprensivamente <i>Os vellos non deben de</i></p>	CCL		Comentarios de texto. Exposicións orais ou escritas. Probas escritas	

Bloques de contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	CC	Grao mínimo	Proced. e instrumentos de avaliación	Temporalización
<p>namorarse. Argumento e estrutura. Personaxes. Trazos estilísticos. A intencionalidade da obra.</p> <p>X. L. Méndez Ferrín: Con pólvora e magnolias. Edición. Estructura. Temas. Unidade. Estilo.</p> <p>Manuel Rivas: O lapis do carpinteiro. Argumento e estrutura. Narrador e punto de vista. Personaxes. Principais trazos estilísticos.</p> <p>Raúl Dans: <i>Lugar</i>. Edición. Sinopsis argumental. Personaxes. Desenvolvemento escénico. Códigos técnico-formais.</p>	<p>Ler comprensivamente <i>Os vellos non deben de namorarse</i>, prestando atención aos elementos formais, estruturais e temáticos.</p> <p>Ler comprensivamente <i>Con pólvora e magnolias</i>, prestando atención aos elementos formais, estruturais e temáticos.</p> <p>Ler comprensivamente <i>O lapis do carpinteiro</i>, prestando atención aos elementos formais, estruturais e temáticos.</p> <p>Ler comprensivamente <i>Lugar</i>, prestando atención aos elementos formais, estruturais e temáticos.</p>	<p><i>namorarse</i>, prestando atención aos elementos formais, estruturais e temáticos.</p> <p>Le comprensivamente <i>Con pólvora e magnolias</i>, prestando atención aos elementos formais, estruturais e temáticos.</p> <p>Le comprensivamente <i>O lapis do carpinteiro</i>, prestando atención aos elementos formais, estruturais e temáticos.</p> <p>Le comprensivamente <i>Lugar</i>, prestando atención aos elementos formais, estruturais e temáticos.</p>				

5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS E ESTRATEXIAS DIDÁCTICAS.

5.1 ASPECTOS XERAIS

O noso modelo didáctico busca unha aprendizaxe significativa, que se basea en dous principios fundamentais: o alumnado constrúe o seu coñecemento tendo como guía o profesorado e a aprendizaxe que realiza debe ser significativa para el, ter un sentido, o que debería garantir, por outra parte, a súa motivación no proceso.

A nosa metodoloxía seguirá, polo tanto, o modelo construtivista, buscará que eses os contidos que o alumnado adquira estean en relación cos coñecementos que xa posúe e que teña conciencia da súa aplicación en contextos diversos.

Tendo en conta isto, a nosa metodoloxía terá os seguintes trazos:

- Será indutiva e terá como protagonista o alumnado, que se formará coa axuda de compañeiros e o profesorado, sendo este último un facilitador da aprendizaxe procurando reducir ao mínimo as clases maxistras.
- Ofrecerá propostas creativas e orixinais, que busquen a motivación do alumnado e a potenciación da súa memoria comprensiva, aquela que lle permite actualizar os seus coñecementos e relacionalos coas distintas situacións que se lle presenten.
- Traballará contidos coherentes, tanto desde o punto de vista da propia materia como desde o punto de vista lóxico, en relación coa madurez do alumnado.
- Fomentará a participación activa na aprendizaxe, así como o traballo cooperativo entre o alumnado e interdisciplinar entre os distintos departamentos didácticos. En relación con isto, este curso o noso Departamento estableceu co Departamento de Lingua castelá unha serie de acordos para o tratamento integrado das dúas linguas que esperamos frutifique nun Tratamento integrado de todas as linguas do noso centro en cursos vindeiros.

5.2. CRITERIOS PROPIOS DA ÁREA

Na área de lingua galega e literatura, o alumnado dispón dun conxunto de coñecementos previos, ben aprendidos ou ben adquiridos como usuario da propia lingua. Polo tanto, a selección e organización dos contidos mínimos que programamos debe mellorar a súa competencia comunicativa e aumentar progresivamente os seus coñecementos sobre a lingua como sistema de comunicación e sobre a literatura. Ademais, a secuenciación dos contidos porase en relación co seu grao de madureza, do que dependerán os distintos graos de complexidade.

Con base nestes aspectos, os criterios metodolóxicos en que se basea o proceso de ensino-aprendizaxe na nosa área son os seguintes:

- Entendemos a lingua como instrumento de comunicación (falar, escoitar, ler e escribir) e de construción do coñecemento, polo que o seu ensino-aprendizaxe supón o traballo cos procesos cognitivos da comprensión e da expresión, fundamentais na comunicación oral e escrita. Polo tanto, as tarefas e actividades traballarán estes dous procesos: busca da idea fundamental, o tema, a xerarquización das ideas e a estrutura, o resumo...
- Ao mesmo tempo, a nosa materia debe ofrecer coñecementos sobre lingua e literatura que lle permitan ao alumnado mellorar as súas capacidades comunicativas, ten un fin pragmático. Atenderase especialmente á oralidade e ás competencias activas.
- Pero, ademais, a lingua é un elemento cultural e conforma unha visión particular do mundo no que se fala, polo que desde a nosa área debemos capacitalos para usala con seguridade e para que comprendan a realidade sociolingüística do mundo, do seu Estado e da súa comunidade.
- Buscaremos que aprender lingua e literatura galega sexa unha fonte de pracer e de enriquecemento persoal, ademais dun medio de diferenciación cultural. Ademais, fomentaremos o gusto pola lectura, instrumento fundamental para adquirir e dominar unha lingua, ademais de fomentar o seu espírito crítico.
- Finalmente, buscaremos a coordinación cos demais departamentos didácticos que imparten linguas, para facer máis rendibles os coñecementos lingüísticos do alumnado e aproveitar os estándares adquiridos en lingua galega e literatura para a aprendizaxe das outras linguas e viceversa; neste sentido, cremos necesaria a elaboración dun TIL (Tratamento integrado das Linguas) ou, cando menos, establecer unha serie de acordos básicos co Departamento da outra lingua oficial da comunidade.

5.3. ORGANIZACIÓN DOS CONTIDOS.

A organización e secuenciación de contidos en cada un dos bloques detallada máis arriba parte do principio de que a aprendizaxe dunha lingua é progresiva, o que significa que a adquisición de novas habilidades debe ir paralela ó mantemento e á activación das de cursos anteriores, pois sobre elas se asenta. Daquela, a secuenciación dos contidos marca a maior ou menor profundidade en que se han de abordar, non adscribe determinados contidos a determinados niveis. Polo tanto, os diferentes bloques de contido da nosa área traballaranse e avaliaranse conxuntamente na aula.

Por outra banda, como sinalamos no punto 5.1., os acordos establecidos co Departamento de Lingua Castelá para o tratamento integrado das linguas inclúen tamén o reparto de contidos; isto en ningún caso quere dicir que cada departamento obviará unha serie de contidos e llos deixará ao outro, senón que determinados contidos serán introducidos e abordados en profundidade por un departamento e o outro reforzaraos e ampliaraos.

5.4. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS. ACTIVIDADES E CONTEXTOS DE APRENDIZAXE.

Tanto as actividades como as modalidades de traballo responderán aos principios expostos con anterioridade. En canto ás actividades, terán as seguintes características:

- Estarán relacionadas co contexto comunicativo en que se desenvolve o alumnado.
- Deberán potenciar a súa autoestima e terán en conta a súa diversidade.
- Serán globalizadoras e potenciarán o emprego adecuado e eficaz da lingua galega nun amplo repertorio de situacións comunicativas, propias de diferentes ámbitos, cun grao crecente de formalidade e complexidade.
- Deben sensibilizar cara a usos creativos e lúdicos das linguas e achegar ao alumnado ao patrimonio literario e cultural de Galicia.
- Cumprindo con estas características programaranse actividades de distinto tipo: iniciación e motivación, de enfoque, de ampliación de contidos e de síntese ou finais.

En canto aos contextos de aprendizaxe, o traballo de aula organízase en unidades didácticas nas que se propoñerán actividades ao alumnado. Estas actividades contextualizaranse de acordo cos estándares de aprendizaxe e mínimos esixibles previstos e cos materiais e recursos didácticos dos que se dispón en cada momento, seguindo en xeral a secuencia lóxica: actividades de iniciación, de enfoque, de ampliación e de síntese.

As clases desenvolveranse, basicamente, de acordo coas seguintes pautas de traballo (individuais e/ou colectivas):

- O profesorado, para cada nova unidade didáctica (ou apartado temático desta), realizará actividades de avaliación inicial e/ou outras actividades de iniciación, para saber o que o alumnado coñece do tema e detectar ideas previas.
- Posteriormente introduciranse, de forma breve e os principais contidos conceptuais, axudando ao alumnado a establecer conexións entre os novos conceptos e as ideas previas detectadas. Neste caso consideramos que é necesaria unha información ou comunicación directa que o profesorado achegará de maneira oral e/ou con materiais visuais de apoio, xeralmente en gran grupo (con todo o grupo-clase).
- A continuación realizaranse actividades de enfoque e de ampliación, empregándose distintos materiais didácticos: libro de texto e outros materiais (textos, esquemas, mapas conceptuais, multimedia, etc.), e coa colaboración do profesorado cando sexa necesario.
- Determinadas actividades de enfoque e ampliación (como postas en común, coloquios e debates, explicación do traballo aos demais, avaliacións conxuntas, etc.) requirirán a organización da aula en gran grupo.
- As actividades de síntese, dependendo da súa natureza, poderán realizarse de xeito individual (no caso de resolución de cuestións clave, elaboración de traballos escritos, esquemas, resumos, gráficos ou mapas conceptuais, presentación de conclusións ou de comentarios de texto...) ou en pequenos grupos e/ou gran grupo (postas en común, recapitulacións e contraste de ideas, presentación de conclusións en público,...), á marxe das posibles recapitulacións que de xeito “maxistral” faga o profesorado.
- Por último, favoreceremos que non exista unha separación entre os traballos de clase, e outros, como a participación en proxectos de dinamización lingüística, participación en clubs de lectura, etc. pois aínda que representan lugares e tempos diferentes, procuraremos que exista unha clara interrelación baseada nunha unidade dos contidos.

Por un lado, a acumulación de experiencias de traballo individual vai dotando ao alumnado de autonomía e sentido crítico persoal, preparándoo así para enfrontarse a retos persoais na vida activa e adulta.

Paralelamente, a resolución de tarefas en grupo faculta para integrarse nunha sociedade na que a participación constitúe a base da democracia e da resolución de problemas complexos que afectan á humanidade. Ademais permítenos ao profesorado cambiar o rol de alguén que instrúe a alguén que orienta ou presenta oportunidades para aprender.

5.5. TEMPORALIZACIÓN

Xa expuxemos máis arriba a previsión temporal para desenvolver cada un dos cinco bloques de contidos de cada curso, e o número de sesións que dedicaremos a cada bloque. Esta temporalización, que aparece na programación específica de cada curso, é aproximada, de maneira que cada docente poderá combinar e/ou agrupar sesións en función das especificidades ou necesidades que presente cada grupo de alumnado e tamén en función da organización das actividades e/ou da metodoloxía empregada.

5.6. AXUSTES METODOLÓXICOS CAUSADOS POLA SITUACIÓN SANITARIA.

As estratexias metodolóxicas expostas ata aquí responden a un ensino presencial, que desde o Departamento cremos absolutamente necesario para que manteña a súa calidade e respecte o principio de igualdade de oportunidades para todo o alumnado; con todo, se as circunstancias sanitarias impostas pola Covid-19 obrigasen a un ensino semipresencial ou un ensino virtual, contémpanse algún axustes e/ou modificacións.

- En calquera dos dous casos (tanto ensino semipresencial como virtual), manteríase a organización e secuenciación de contidos, procurando simplificalos ao máximo e reducíndoos aos contidos mínimos esixibles; en consecuencia, e como se verá no apartado correspondente, isto afectará tamén á avaliación dos mesmos.
- A temporalización feita para cada nivel tamén se axustará en función de como evolucione a situación sanitaria e das necesidades que se detecten en cada grupo-clase: facilidades na comunicación co alumnado, situación persoal-laboral das familias, do propio profesorado, etc.
- En canto ás actividades, procuraremos que manteñan as súas características (globalizadoras, motivadoras, respectuosas coa diversidade, relacionadas cos distintos contextos comunicativos, que potencien o emprego eficaz e correcto da lingua...), pero variará significativamente o traballo de aula e os contextos de aprendizaxe:
  - Se o ensino pasase a ser virtual na súa totalidade, procuraremos seguir as pautas de traballo sinaladas arriba porque son as que garanten, para nós, unha aprendizaxe significativa, pero farase botando man das ferramentas dixitais de que dispomos, preferentemente a Aula Virtual do centro. Respetarase, na medida do posible, o horario de clase de cada grupo, co que nos reuniremos virtualmente a través da plataforma ofrecida pola Consellería de Educación, e trataremos de crear un clima de traballo serio, eficaz, e ao mesmo tempo agradable, que nos permita avanzar.

- No caso de irmos a un ensino semipresencial, aproveitaríanse os días de presenza do alumnado na aula física para explicar os principais contidos conceptuais, resolver dúbidas ou dificultades e poñer en común e/ou corrixir tarefas, así como realizar algunhas actividades de síntese, como a recapitulación do aprendido; polo tanto, o alumnado realizaría individualmente e/ou na clase telemática as demais actividades: lectura e comentario de textos; produción de textos e ou traballos de creación propia; busca de información; realización de exercicios...
- En calquera dos dous casos, as actividades serán preferentemente individuais, e só serán en grupo cando o alumnado poida interactuar de maneira virtual.

A experiencia vivida no último trimestre do curso 2019/2020 amosounos as graves dificultades que supón un ensino virtual: alumnado sen posibilidades de comunicarse regularmente, sen motivación, con dificultades de aprendizaxe incrementadas, sen a suficiente autonomía para o traballo individual...; todo iso sen falar das graves consecuencias que pode supor, a nivel persoal, a desaparición da vida escolar: a deterioración das habilidades sociais, a perda de sentimento de pertenza a un grupo, o abandono de hábitos saudables, entre outras. Estas dificultades sabemos que afectarán ao proceso de ensino-aprendizaxe da nosa área, polo que introduciremos os axustes necesarios, tanto individuais como colectivos, para tratar de superalas. Tanto as dificultades que xurdan como as modificacións establecidas para palialas figurarán nas actas do noso Departamento e na *Memoria* final do presente curso.

Ademais, no caso de que algunha persoa, por distintas razóns, non conte con medios para recibir un ensino telemático, comunicáraselle esta situación ao titor e á Dirección do centro que será quen, coa axuda da Consellería de Educación, arbitre as medidas pertinentes para dotar a ese alumno ou alumna dos medios necesarios que garantan o seu dereito á educación.

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.

6.1. LIBROS DE TEXTO.

Os libros de texto do alumnado para a área de Lingua Galega e Literatura dos diferentes niveis son:

- DÍAZ NÚÑEZ, D. e SEIXO PASTOR, M.: ESO 1. Lingua galega e literatura. Anaya.
- DÍAZ NÚÑEZ, D. e SEIXO PASTOR, M.: ESO 2. Lingua galega e literatura. Anaya.
- DÍAZ NÚÑEZ, D. e SEIXO PASTOR, M.: ESO 3. Lingua galega e literatura. Anaya.
- DÍAZ NÚÑEZ, D. e SEIXO PASTOR, M.: ESO 4. Lingua galega e literatura. Anaya.
- IGLESIAS ÁLVAREZ, Ana e outros: Lingua e literatura. 1º Bacharelato. Ed. Xerais.
- IGLESIAS ÁLVAREZ, Ana e outros: Lingua e literatura. 2º Bacharelato. Ed. Xerais.

6.2. LIBROS DE LECTURA.

En canto aos libros de lectura, haberá unha lectura obrigatoria por trimestre, que pode escollerse entre dúas opcións, agás en 2º de BACH., onde o alumnado elixirá unha de tres propostas; ademais, ofrécese un listado de lecturas voluntarias en todos os niveis, que os alumnos poderán ler e que se lles terán en conta sumando ata un máximo de 0,5 puntos á nota final de avaliación.

► 2º BACHARELATO

● **Lecturas obrigatorias** (para escoller unha por avaliación):

1ª avaliación:

ARIAS CHACHERO, P. (ed.): *Antoloxía escolar da Época Nós*. Galaxia.

2ª avaliación:

CASARES, Carlos: *O sol do verán*. Galaxia.

BLANCO AMOR, Eduardo: *A Esmorga*. Galaxia.

MÉNDEZ FERRÍN, X.L.: *Arraianos*. Xerais.

3ª avaliación:

DÁVILA, Berta: *O derradeiro libro de Emma Olsen*. Galaxia.

YÁÑEZ, Antía: *Senlleiras*. Galaxia.

CAAMAÑO, Begoña: *Morgana en Esmelle*. Galaxia

● **Lecturas optativas:**

CUNQUEIRO, Á.: *Se o vello Simbad volvese ás illas*. Galaxia.

TORRES, X.: *Adiós, María*. Galaxia.

AMEIXEIRAS, Diego: *Conduce rápido*. Xerais.

DE TORO, Suso: *Un señor elegante*. Xerais.

P. LORENZO, Fran: *Cabalos e lobos*. Xerais.

REIMÓNDEZ, María: *O club da calceta*. Xerais.

RIVAS, M.: *As voces baixas*, Xerais.

RIVEIRO COELLO, A.: *O paraíso dos inocentes*, Galaxia.

► 1º BACHARELATO

● **Lecturas obrigatorias** (para escoller unha por avaliación cando hai dúas opcións).

1ª avaliación:

CABANA, Darío Xohán: *Galván en Saor*. Xerais.

COSTAS, Leticia: *Un animal chamado néboa*. Xerais.

2ª avaliación:

GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, H. (ed.) *Rosalía feminista*. Xerais.

3ª avaliación:

CARRODEGUAS, E. : *Malcriada*, Edicións Positivas.

NÚÑEZ SINGALA, Manuel: *Instrucións para tomar café*. Galaxia.

● **Lecturas optativas**

ANEIROS, Rosa: *Resistencia*. Xerais.

ALONSO, Xulia: *Futuro imperfecto*. Galaxia

LOPO, Antón: *Extraordinario*. Xerais.

FEIJOO, Pedro: *A memoria da choiva*. Xerais

PORTAS, Manuel: *Por puntos*. Galaxia

MARIÑO, Xurxo: *Terra. Ciencia, aventuras e sorpresas dunha viaxe arredor do mundo*. Xerais.

ALONSO, Álex: *Tempo de bebidas isotónicas e de fast-food*. Xerais.
DE TORO, Suso. *Polaroid*. Xerais.

► 4º ESO

● Lecturas obrigatorias (a escoller unha por avaliación):

1ª avaliación:

Eva Mejuto: *Memoria do silencio*, Xerais.

MACEIRAS, Andrea: *Europa express*. Xerais

2ª avaliación:

ALONSO, Fran. *Poetízate*. Xerais

3ª avaliación:

Antonio M. Fraga: *Santoamaro*, Xerais

Manuel Núñez Singala: *Comedia bífida*. Galaxia

● Lecturas optativas

FERNÁNDEZ PAZ, A.: *O único que queda é o amor*. Xerais.

VILLAR, D.: *Ollos de auga*. Galaxia.

ALEIXANDRE, Marilar: *A cabeza de medusa*. Xerais.

ALONSO, Fran: *Silencio*. Xerais.

MIRANDA, Xosé: *As mans do medo*. Xerais.

FERREIRO, CELSO EMILIO, *Longa noite de pedra*. Xerais.

O LEO ARREMECAGHONA: *Hai cu*. Xerais..

NEGRO ROMERO, Carlos: *Aplicación instantánea*. Xerais.

► 3º ESO

● Lecturas obrigatorias (para escoller unha por avaliación)

1ª avaliación :

COSTAS Leticia: *Corazón de Xúpiter*. Xerais

MEJUTO, Eva: *22 segundos*. Xerais

2ª avaliación:

MACEIRAS, Andrea: *O que sei do silencio*. Xerais.

MOURE, Teresa: *Unha primavera para Aldara*. Xerais.

3ª avaliación

CAJARAVILLE, Héctor: *A caixiña dos rancores*. Xerais.

NEGRO, C.: *Non cantan paxaros neste bosque*. Xerais.

● Lecturas optativas

FERNÁNDEZ FERREIRO, X. *Agosto do 36*. Xerais.

NEIRA CRUZ, X. A.: *O armiño dorme*. Xerais.

MISA, Iria: *Xa non estou aquí*. Xerais.

LOURENZO GONZÁLEZ, Manuel: *Irmán do vento*. Xerais.

LOURENZO GONZÁLEZ, Manuel: *Flor de area*. Xerais

CIMADEVILA, Fdo.: *O mundo secreto de Basilius Hofman* (saga). Urco Edicións.
YÁÑEZ, María: *Be water*. Cuarto de Inverno.
FRAGA, A. Manuel: *O bestiario científico de Anxos Nogueirosa*. Urco Editora.

► 2º ESO

• Lecturas obrigatorias (a escoller unha por avaliación)

1ª avaliación:

MIRANDA, Xosé: *Pel de lobo*. Xerais
María Solar: *Os nenos da varíola*. Galaxia

2ª avaliación:

SANDE, María: *O faro escuro*. Editorial Galaxia
FERNÁNDEZ PAZ, Agustín: *Corredores de sombra*. Xerais.

3ª avaliación:

P. DOCAMPO, Xabier: *Cando petan na porta pola noite*. Xerais.
NEGRO, Carlos: *Makinaria*. Xerais.

• Lecturas optativas:

CARIDE, R.: *Perigo vexetal*. Xerais.
NEIRA VILAS, Xosé: *Cartas a Lelo*. Ed. do Castro.
CALO, Teresa: *Marta ante o espello*. Xerais.
CALVEIRO, Marcos: *Todos somos*. Xerais.
CALVEIRO, Marcos: *Todos fomos*. Xerais.
NÚÑEZ SINGALA, M: *Atranco no banco*, Galaxia.
NEGRO ROMERO, C.: *Penúltimas tendencias*. Xerais.

► 1º ESO

• Lecturas obrigatorias (escollerase unha, agás na 1ª avaliación, que se lerán as dúas obras na aula).

1ª avaliación:

NÚÑEZ SINGALA, Manuel: *O achado do castro*. Sotelo Blanco.
ALONSO, Fran: *Street poems*. Xerais.

2ª avaliación:

CASTRO, Fco.: *Chamádeme Simbad*. Galaxia.
YÁÑEZ, Antía: *A folla azul*. Xerais.

3ª avaliación:

ALONSO DIZ, M. A. *Música no faiado*. Xerais.
LABRAÑA, Carlos: *Contra o reloxo*. Galaxia.

• Lecturas optativas:

CARREIRO/ SEGURA: *Xoeliqui. As aventuras dun ciberpirata*. Sotelo Blanco.
CARREIRO/ SEGURA: *Xoeliqui. O grande apagamento*. Sotelo Blanco.
FERNÁNDEZ PAZ, Agustín: *Contos por palabras*. Xerais.

LOURENZO GONZÁLEZ, Manuel: *Tanis I o mocos*. Xerais.
RIVAS, Manuel: *Bala perdida*. Alfaguara.
RIBEIRO TOBIO, Elvira: *Palabras brancas*. Xerais.
REIMÓNDEZ, María: *Usha*. Xerais.
GONZÁLEZ COSTA, Teresa: *A filla do ladrón de bicicletas*. Xerais.
DÁVILA, Berta: *A pel do mundo*. Galaxia.

6.3. OUTROS MATERIAIS.

Ademais do anterior, contaremos con todos os recursos que poidan contribuír a unha aprendizaxe significativa para o alumnado. Neste sentido citaremos os seguintes:

- Os recursos fotocopiáveis que recollan lecturas complementarias; actividades de reforzo e de ampliación; material para o desenvolvemento das competencias; fichas de autoavaliación e propostas de traballo para adaptacións curriculares.
- A web do profesorado, do alumnado e da familia das editoriais Xerais e Anaya.
- A biblioteca do centro.
- Todos os recursos que se poidan obter coas TIC: páxinas web, blogs, audios, vídeos... que conteñen exercicios, actividades, e/ou propostas para buscar información, selecciónala, analizala e extraer as conclusións pertinentes.
- Presentacións cos mapas conceptuais dos contidos que vaian ser presentados ou revisados para a súa posterior avaliación.
- Arquivos de audio e vídeo para traballar a comprensión e expresión oral e/ou escrita
- Normas ortográficas e dicionarios en rede.
- Prensa e publicacións dixitais de todo tipo.
- Bibliotecas virtuais.

Este curso fomentaremos aínda máis o uso dos recursos dixitais, co fin de que o alumnado consiga dominar o seu uso, o que sería imprescindible nunha situación de ensino non presencial. No caso das lecturas, a comezo de curso elaborárase unha guía para o alumnado con información sobre as *webs* das editoriais e das principais bibliotecas virtuais nas que poden mercar ou recibir en préstamo os libros que precisen.

7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

7.1. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

A avaliación, dentro do proceso de ensino-aprendizaxe tal e como o concibimos, está destinada basicamente a medir o seu bo funcionamento, a súa eficacia. Polo tanto, deberá cumprir dúas funcións: corrixir e/ou axustar a propia programación e verificar o grao de consecución dos obxectivos, competencias e estándares de aprendizaxe por parte do alumnado. Para tal fin, deberá estar integrada no propio proceso de ensino-aprendizaxe, polo que distinguiremos tres pasos ou momentos distintos pero complementarios:

- **Avaliación inicial:** Realízase a comezo de curso, dun bloque o dunha unidade didáctica coa finalidade de coñecer que sabe e como o sabe o alumnado, para así adecuar as intencións aos seus coñecementos previos e necesidades
- **Avaliación formativa:** Serve para regular o proceso e introducir o axustes que en cada momento consideremos oportunos.
- **Avaliación sumativa** (ou final): confirma se se conseguiron os obxectivos propostos se acadaron as competencias e dela derívase a cualificación final e/ou a proposta de promoción ou non de cada alumno

A nosa avaliación terá, polo tanto, os seguintes trazos:

- Non nos limitaremos a cualificar e empregaremos, sempre que sexa posible, enfoques cualitativos e personalizados mediante a observación do alumnado.
- Tal e como aparece reflectido nesta programación e para cada nivel, empregaremos procedementos axeitados e variados: actividades e exercicios, traballos escritos (a man ou en soporte informático), caderno de clase, probas orais e escritas relacionadas coas competencias, probas orais e escritas sobre as lecturas, exposicións orais, a actitude e traballo persoal, etc; e o mesmo ocorre cos instrumentos: observación directa na aula, rúbricas, indicadores de logro, etc.
- Será continua, no sentido de interrelacionar conceptos, procedementos, actitudes e competencias, tanto ao inicio como ao final do proceso de aprendizaxe.
- É un proceso que nos permite retroalimentarnos e autoavaliarnos a nós e ao noso alumnado.

7.2. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS.

Tal e como se sinalou máis arriba, na primeiras semanas de curso realizaremos unha avaliación inicial que tomaremos como punto de partida para adoptar aquelas medidas de apoio, reforzo e recuperación que sexan necesarias para cada alumna ou alumno.

Para a realización desta avaliación utilizaremos os seguintes procedementos e instrumentos:

- Analizaranse os informes de avaliación individualizados do curso anterior.
- Fixaremos, tendo en conta a *Memoria* final de curso, as aprendizaxes imprescindibles do curso 2020-2021 que o alumnado non puido adquirir por distintas circunstancias.
- Terase en conta a información proporcionada polo profesorado de cursos anteriores e titores, así como a achegada polo Departamento de Orientación sobre o alumnado con dificultades de aprendizaxe.
- Realizarase unha proba escrita para saber os coñecementos previos do alumnado, o seu grao de desenvolvemento das competencias clave e a súa situación persoal no curso que comeza.

Nesta proba poderanse utilizar os seguintes criterios de avaliación:

- Valoración da comprensión lectora (comprender as ideas fundamentais dun texto e resumilo).
- Valoración da expresión escrita (redactar un texto, do tipo que se indique, adecuado, coherente, ben cohesionado e ortograficamente correcto).
- Valoración dos coñecementos sobre funcionamento da lingua (localizar clases de palabras, definir vocábulos e expresións, etc.)
- Apreciación dos seus coñecementos sobre a situación social de lingua e sobre o seu interese polas expresións culturais en que se manifesta (interpretar un poema, relacionalo co momento histórico en que se creou, etc...)
- Valoración da situación emocional e disposición para o estudo no curso que comeza (o texto de redacción pode servir tamén para facer esta valoración).

Con base nos datos obtidos nesta avaliación inicial, e tendo en conta que todo o alumnado debería poder lograr un bo desenvolvemento das súas competencias e conseguir os obxectivos da etapa, segundo os resultados acadados, seguiranse algunhas destas estratexias:

- Acordar co resto do profesorado, en especial co das linguas, medidas de reforzo conxuntas.
- Informar á familia para que colabore na execución desas medidas.

- Entrevistarse co alumnado para que se implique no seu progreso e colabore para mellorar a súa aprendizaxe.
- Propor tarefas de reforzo, individuais ou grupais, para tratar de resolver os problemas de aprendizaxe que se presenten.
- Adecuar a metodoloxía e os procedementos de avaliación á diversidade que hai na aula; polo tanto, adaptaranse os traballos, tarefas, actividades, probas... ás necesidades do alumnado; como resultado, tamén se adecuarán os criterios de cualificación.
- Esixirase, contando coa colaboración das familias, uns hábitos de traballo axeitados para conseguir un mellor rendemento.

7.3. PROCEDEMENTOS E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

7.3.1. 1º ESO

A nota de cada avaliación acharase a partir dos seguintes parámetros:

- As **probas escritas** puntuarán o **60%** da nota (**6 puntos**). Haberá unha ou dúas probas escritas por avaliación, dependendo das características que presente cada grupo-clase e as circunstancias reais en que se desenvolva o proceso de ensino-aprendizaxe. A nota media mínima dos dous exames para sumarse ao resto das notas da avaliación será un 4 sobre 10. Para superar estas probas, cómpre contestar minimamente e con coherencia a todos os bloques que as integren na porcentaxe que o profesorado estime.
- **Oralidade.** Valorarase o uso da lingua galega cun **15%** da nota da avaliación (**1,5 puntos**). Como a lingua vehicular é a galega, nos casos en que existan dificultades valorarase o esforzo e o progreso. Utilizaranse os seguintes instrumentos de avaliación: unha exposición e/ou unha proba específica, que valore a súa competencia oral (**1 punto**), e un rexistro de observación diaria na aula (**0,50 puntos**).
- **Traballos e outras actividades. 10% da nota (1 punto).** Neste caso a puntuación obterase tendo en conta os resultados obtidos nas tarefas individuais, nos deberes, nos traballos puntuais encomendados e no caderno atendendo aos seguintes ítems:
  - **Cadernos (0,25 puntos).** Os cadernos deberán estar ordenados, limpos e coas tarefas feitas e corrixidas. Poderán revisarse sen aviso previo.
  - **Tarefas individuais, deberes e traballos puntuais encomendados (0,75 puntos).**
- **Actitudes. 5% da nota (0,5 puntos).** O alumnado poderá obter ata 0,5 puntos dependendo do grao de cumprimento dos seguintes ítems:
  - Respecta ao profesor e aos compañeiros. (0,1)
  - Trae os materiais necesarios para a clase.(0,1)
  - Non entorpece e interrompe o desenvolvemento da clase.(0,1)
  - Atende ás explicacións do profesor ou profesora. (0,1)
  - Realiza as tarefas de aula cando se lle solicita (0,1)
- **Libro de lectura: 10% (1 punto).** Será avaliado cun exame ou cun traballo. O alumnado poderá ler algún dos libros marcados como optativos, o que se valorará ata o 0,5 puntos na nota final da avaliación.

A cualificación das tarefas escritas (probos de avaliación, traballos de investigación, traballos de creación, probas de lectura, comentarios de texto, etc.) terá en conta tanto o contido (ata un 80% da nota) como a expresión (ata un 20%), que deberá ser coherente, ben cohesionada e ortograficamente correcta en consonancia co nivel de que se trate.

En caso de que se comprobe que houbo copia ou plaxio en calquera proba ou tarefa, esta será cualificada cun cero (0 puntos).

A nota mínima para aprobar cada avaliación será un CINCO (5).

A nota mínima de cada avaliación, para facer media de avaliacións, será CATRO (4).

As notas medias faranse, sempre, a partir das notas numéricas reais, non das notas redondeadas en boletíns.

AVALIACIÓN ORDINARIA

En cada avaliación, o alumnado terá oportunidade de facer unha proba de recuperación, e á nota obtida na proba escrita sumaráselle as dos demais parámetros.

Na avaliación ordinaria de xuño, poderase recuperar de novo unha avaliación ou todo o curso. Para os que recuperen un trimestre, a nota mínima da proba para aprobar será un CATRO (4) e sumarase á dos demais parámetros, mentres que os que fagan exame global deberán ter como mínimo un CINCO (5) para aprobar a materia e a nota obtida será a nota do curso.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

Consistirá nun exame global con preguntas teóricas e prácticas sobre os contidos mínimos establecidos para este nivel na que deberá obter un CINCO (5 puntos).

7.3.2. 2º ESO

A nota de cada avaliación acharase a partir dos seguintes parámetros:

- As **probas escritas** puntuarán o **60%** da nota (**6 puntos**). Haberá unha ou dúas probas escritas por avaliación, dependendo das características que presente cada grupo-clase e as circunstancias reais en que se desenvolva o proceso de ensino-aprendizaxe. A nota media mínima dos dous exames para sumarse ao resto das notas da avaliación será un 4 sobre 10. Para superar estas probas, cómpre contestar minimamente e con coherencia a todos os bloques que as integren na porcentaxe que o profesorado estime.
- **Oralidade.** Valorarase o uso da lingua galega cun **15%** da nota da avaliación (**1,5 puntos**). Como a lingua vehicular é a galega, nos casos en que existan dificultades valorarase o esforzo e o progreso. Utilizaranse os seguintes instrumentos de avaliación: unha exposición e/ou unha proba específica, que valore a súa competencia oral (**1 punto**) e un rexistro de observación diaria na aula (**0,50 puntos**).
- **Traballos e outras actividades. 10% da nota (1 punto).** Neste caso a puntuación obterase tendo en conta os resultados obtidos nas tarefas individuais, nos deberes, nos traballos puntuais encomendados e no caderno atendendo aos seguintes ítems:
  - **Cadernos (0,25 puntos).** Os cadernos deberán estar ordenados, limpos e coas tarefas feitas e corrixidas. Poderán revisarse sen aviso previo.
  - **Tarefas individuais, deberes e traballos puntuais encomendados (0,75 puntos).**
- **Actitudes. 5% da nota (0,5 puntos).** O alumnado poderá obter ata 0,5 puntos dependendo do grao de cumprimento dos seguintes ítems:
  - Respecta ao profesor e aos compañeiros. (0,1)
  - Trae os materiais necesarios para a clase.(0,1)
  - Non entorpece e interrompe o desenvolvemento da clase.(0,1)
  - Atende ás explicacións do profesor ou profesora. (0,1)
  - Realiza as tarefas de aula cando se lle solicita (0,1)

- **Libro de lectura: 10% (1 punto).** É imprescindible a lectura do libro marcado en cada avaliación. Será avaliado cun exame ou cun traballo. O alumnado poderá ler algún dos libros marcados como optativos, o que se valorará ata o 0,5 puntos na nota final da avaliación.

A cualificación das tarefas escritas (probos de avaliación, traballos de investigación, traballos de creación, probas de lectura, comentarios de texto, etc.) terá en conta tanto o contido (ata un 80% da nota) como a expresión (ata un 20%), que deberá ser coherente, ben cohesionada e ortograficamente correcta en consonancia co nivel de que se trate.

En caso de que se comprobe que houbo copia ou plaxio en calquera proba ou tarefa, esta será cualificada cun cero (0 puntos).

A nota mínima para aprobar cada avaliación será un CINCO (5).

A nota mínima de cada avaliación, para facer media de avaliacións, será CATRO (4).

As notas medias faranse, sempre, a partir das notas numéricas reais, non das notas redondeadas en boletíns.

AVALIACIÓN ORDINARIA

O alumno terá oportunidade de facer unha proba de recuperación de cada avaliación, e á nota obtida na proba escrita sumaráselle as dos demais parámetros.

Na recuperación global de xuño, o alumnado poderá recuperar de novo unha avaliación ou todo o curso. Para os que recuperen un trimestre, a nota mínima para aprobar será un CATRO (4) e sumarase á dos demais parámetros, mentres que os que fagan exame global deberán ter como mínimo un CINCO (5) para aprobar a materia e a nota obtida será a nota do curso.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

Consistirá nun exame global con preguntas teóricas e prácticas sobre os contidos mínimos establecidos para este nivel no que se deberá obter un CINCO (5 puntos).

7.3.3. 3º ESO

A nota de cada avaliación acharase a partir dos seguintes parámetros:

- As **probos escritas** puntuarán o 70% da nota (**7 puntos**). Haberá un ou dous exames por avaliación. Se o profesorado o considera oportuno, poderá incluír parte dos contidos nun ou varios traballos de investigación; nese caso os **traballos** terán un valor **máximo de 1 punto**, e o/s exame/s o 60% (6 puntos). A nota media deste apartado será como mínimo de 4 puntos sobre 10 para poder sumarse ás dos demais parámetros. Ademais, para superar as probas cómpre contestar minimamente e con coherencia a todos os bloques que as integren na porcentaxe que o profesorado estime.
- **Oralidade.** Valorarase o uso da lingua galega cun 10% da nota da avaliación (**1 punto**). Como a lingua vehicular é a galega nos casos que existan dificultades valorarase o esforzo e o progreso. Utilizaranse os seguintes instrumentos de avaliación: unha exposición oral ou algunha proba que valore a súa competencia oral (**0,80 puntos**) e un rexistro de observación diaria na aula (**0,20 puntos**).
- **Libro de lectura.** Suporá un 10% da cualificación global (**1 punto**). É imprescindible a lectura do libro marcado en cada avaliación, que será avaliado cun exame ou cun traballo. O alumnado poderá ler, ademais, algún dos libros marcados como optativos, o que se valorará ata 0,5 puntos na nota final da avaliación.

- **Comentario de textos: 5% (0,5 puntos).** O alumnado realizará unha ou dúas probas específicas de análise e/ou comentario de diferentes tipos de texto.
- **Actitudes: 5% (0,5 puntos).** O alumnado poderá obter ata 0,5 puntos dependendo do grao de cumprimento dos seguintes ítems:
  - Respecta ao profesor e aos compañeiros. (0,1)
  - Trae os materiais necesarios para a clase.(0,1)
  - Non entorpece e interrompe o desenvolvemento da clase.(0,1)
  - Atende ás explicacións do profesor ou profesora. (0,1)
  - Realiza as tarefas que se lle solicitan (0,1)

A cualificación das tarefas escritas (probas de avaliación, traballos de investigación, traballos de creación, probas de lectura, comentarios de texto, etc.) terá en conta tanto o contido (ata un 80% da nota) como a expresión (ata un 20%), que deberá ser coherente, ben cohesionada e ortograficamente correcta en consonancia co nivel de que se trate.

En caso de que se comprobe que houbo copia ou plaxio en calquera proba ou tarefa, esta será cualificada cun cero (0 puntos).

A nota mínima para aprobar cada avaliación será un CINCO (5).

A nota mínima de cada avaliación, para facer media de avaliacións, será CATRO (4).

As notas medias faranse, sempre, a partir das notas numéricas reais, non das notas redondeadas en boletíns.

AVALIACIÓN ORDINARIA

En cada avaliación, o alumnado terá oportunidade de facer unha proba de recuperación, e á nota obtida na proba escrita sumaráselle as dos demais parámetros.

Na recuperación global de xuño, o alumnado poderá recuperar de novo unha avaliación ou todo o curso. Para os que recuperen un trimestre, a nota mínima para aprobar será un CATRO (4) e sumarase á dos demais parámetros, mentres que os que fagan exame global deberán ter como mínimo un CINCO (5) para aprobar a materia e esa será a nota final obtida.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

Consistirá nun exame global con preguntas teóricas e prácticas sobre os contidos mínimos establecidos para este nivel, na que deberá obter un CINCO (5 puntos).

7.3.4. 4º ESO

A nota de cada avaliación acharase a partir dos seguintes parámetros:

- As **probas escritas** puntuarán o 70% da nota (**7 puntos**). Haberá un ou dous exames por avaliación. Se o profesorado o considera oportuno, poderá incluír parte dos contidos nun ou varios traballos de investigación; nese caso os **traballos** terán un valor **máximo de 1 punto**, e o/s exame/s o 60% (6 puntos). A nota media deste apartado será como mínimo de 4 puntos sobre 10 para poder sumarse ás dos demais parámetros. Ademais, para superar as probas cómpre contestar minimamente e con coherencia a todos os bloques que as integren na porcentaxe que o profesorado estime.

- **Oralidade.** Valorarase o uso da lingua galega cun 10% da nota da avaliación (**1 punto**). Como a lingua vehicular é a galega nos casos que existan dificultades valorarase o esforzo e o progreso. Utilizaranse os seguintes instrumentos de avaliación: unha exposición e/ou unha proba específica, que valore a súa competencia oral (**0,80 puntos**) e un rexistro de observación diaria na aula (**0,20 puntos**).
- **Libro de lectura.** Suporá un 10% da cualificación global (**1 punto**). É imprescindible a lectura do libro marcado en cada avaliación, que será avaliado cun exame ou cun traballo. O alumnado poderá ler, ademais, algún dos libros marcados como optativos, o que se valorará ata 0,5 puntos na nota final da avaliación.
- **Comentario de textos:** 5 % (**0,5 puntos**). O alumnado realizará unha ou dúas probas específicas de análise e/ou comentario de diferentes tipos de texto.
- **Actitudes:** 5% (**0,5 puntos**). O alumnado poderá obter ata 0,5 puntos dependendo do grao de cumprimento dos seguintes ítems:
  - Respecta ao profesor e aos compañeiros. (0,1)
  - Trae os materiais necesarios para a clase.(0,1)
  - Non entorpece e interrompe o desenvolvemento da clase.(0,1)
  - Atende ás explicacións do profesor ou profesora. (0,1)
  - Realiza as tarefas que se lle solicitan (0,1)

A cualificación das tarefas escritas (probas de avaliación, traballos de investigación, traballos de creación, probas de lectura, comentarios de texto, etc.) terá en conta tanto o contido (ata un 80% da nota) como a expresión (ata un 20%), que deberá ser coherente, ben cohesionada e ortograficamente correcta en consonancia co nivel de que se trate.

En caso de que se comprobe que houbo copia ou plaxio en calquera proba ou tarefa, esta será cualificada cun cero (0 puntos).

A nota mínima para aprobar cada avaliación será un CINCO (5).

A nota mínima de cada avaliación, para facer media de avaliacións, será CATRO (4).

As notas medias faranse, sempre, a partir das notas numéricas reais, non das notas redondeadas en boletíns.

AVALIACIÓN ORDINARIA

En cada avaliación, o alumno terá oportunidade de facer unha proba de recuperación, e á nota obtida na proba escrita sumaráselle as dos demais parámetros.

Na recuperación global de xuño, o alumnado poderá recuperar de novo unha avaliación ou todo o curso. Para os que recuperen un trimestre, a nota mínima para aprobar será un CATRO (4) e sumarase á dos demais parámetros, mentres que os que fagan exame global deberán ter como mínimo un CINCO (5) para aprobar a materia e esta será a nota final da materia.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

Consistirá nun exame global con cuestións teóricas e prácticas sobre os contidos mínimos establecidos para este nivel, na que deberá obter un CINCO (5 puntos).

7.3.5. 1º BACHARELATO

A nota de cada avaliación acharase a partir dos seguintes parámetros:

- As **probas escritas** puntuarán o 70% da nota (7 puntos). Haberá unha proba escrita por avaliación. Se o profesorado o considera oportuno, poderá incluír parte dos contidos nun ou varios traballos de investigación; nese caso, os traballos terán un valor máximo de 1 punto (10%), e o/s exame/s o 60% (6 puntos). A nota media deste apartado será como mínimo de 4 puntos sobre 10 para poder sumarse ás dos demais parámetros. Ademais, para superar as probas cómpre contestar minimamente e con coherencia a todos os bloques que as integren na porcentaxe que o profesorado estime.
- **Oralidade.** Valorarase o uso da lingua galega cun 10% da nota da avaliación (1 punto). Como a lingua vehicular é a galega nos casos que existan dificultades valorarase o esforzo e o progreso. Utilizaranse os seguintes instrumentos de avaliación: unha exposición oral ou unha proba específica, que valore a súa competencia oral (0,80 puntos), e un rexistro de observación diaria na aula (0,20 puntos).
- **Libro de lectura.** Suporá un 10% da cualificación global (1 punto). Será avaliado cun exame ou cun traballo. O alumnado poderá ler, ademais, algún dos libros marcados como optativos, o que se valorará ata 0,5 puntos na nota final da avaliación.
- **Comentario de textos:** 10% (0,5 puntos). O alumnado realizará unha ou dúas probas de análise e/ou comentario de diferentes tipos de texto.
- **Actitudes:** 5% (0,5 puntos). O alumnado poderá obter ata 0,5 puntos dependendo do grao de cumprimento dos seguintes ítems:
  - Respecta ao profesor e aos compañeiros. (0,1)
  - Trae os materiais necesarios para a clase.(0,1)
  - Non entorpece e interrompe o desenvolvemento da clase.(0,1)
  - Atende ás explicacións do profesor ou profesora. (0,1)
  - Realiza as tarefas que se lle solicitan (0,1)

A cualificación das tarefas escritas (probos de avaliación, traballos de investigación, traballos de creación, probas de lectura, comentarios de texto, etc.,) terá en conta tanto o contido (ata un 80% da nota) como a expresión (ata un 20%), que deberá ser coherente, ben cohesionada e ortograficamente correcta en consonancia co nivel de que se trate.

En caso de que se comprobe que houbo copia ou plaxio en calquera proba ou tarefa, esta será cualificada cun cero (0 puntos).

A nota mínima para aprobar cada avaliación será un CINCO (5).

A nota mínima de cada avaliación, para facer media de avaliacións, será CATRO (4).

As notas medias faranse, sempre, a partir das notas numéricas reais, non das notas redondeadas en boletíns.

AVALIACIÓN ORDINARIA

Cada avaliación, o alumnado terá oportunidade de facer unha proba de recuperación, e á nota obtida na proba escrita sumaráselle as dos demais parámetros.

Na recuperación global de xuño, o alumnado poderá recuperar de novo unha avaliación ou todo o curso. Para os que recuperen un trimestre, a nota mínima para aprobar será un CATRO (4) e sumarase á dos demais parámetros, mentres que os que fagan exame global deberán ter como mínimo un CINCO (5) para aprobar a materia e esa será a nota final da materia.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

Consistirá nun exame global con preguntas teóricas e prácticas sobre os contidos mínimos establecidos para este nivel e cuestións sobre as lecturas non aprobadas durante o curso, na que deberá obter un CINCO (5 puntos).

7.3.6. 2º BACHARELATO

A nota de cada avaliación acharase a partir dos seguintes criterios:

- As **probas escritas** puntuarán o **70% da nota (7 puntos)**. Haberá unha proba escrita por avaliación. A nota mínima da proba escrita para facer media co resto das notas da avaliación será un CATRO (4).
- **Oralidade.** Valorarase a competencia oral en lingua galega cun **10% da nota da avaliación (1 punto)**: as **probas** específicas suporán o **80%** da nota deste apartado, e o **uso diario** da lingua o **20%**. Como a lingua vehicular é a galega, nos casos que existan dificultades valorarase e esforzo e o progreso a través da observación diaria na aula. No primeiro trimestre, o alumnado realizará unha exposición oral ou tarefa semellante, e no segundo e terceiro trimestre, un vídeo comentando unha das seguintes obras literarias :
  1. Estíbaliz Espinosa, *Curiosidade*
  2. Lois Pereiro, *Poesía última de amor e enfermidade*
  3. Lupe Gómez, *Camuflaxe*
  4. Lado, María: *Oso, mamá, si?*
  5. Emma Pedreira, *Libro das mentiras*
  6. Marta Dacosta, *Na casa da avoa*
  7. Olga Novo, *Feliz idade.*
  8. Tamara Andrés: *Irmá paxaro*, Cuarto de inverno.
  9. Iria Pinheiro e María Lado: *Uralita*, Cuarto de inverno.
  10. Jesús Castro Yáñez (escolma e tradución): *Campo de plumas. Poemas LGTB+ para a mocidade (desde a Antigüidade ata hoxe).*
- **Libro de lectura: 10% (1 punto)**. Será avaliado cun exame ou cun traballo. Ademais, o alumnado poderá ler algún dos libros marcados como optativos, o que se valorará ata cun máximo de 0,5 puntos na nota final da avaliación.
- **Comentarios de texto e outras actividades: 5% (0,5 puntos)**. O alumnado deberá realizar ao longo do trimestre comentario de diferentes tipos de texto e/ou outras actividades de análise ou elaboración de textos de distinta tipoloxía, polo que poderá obter ata 0,5 puntos.
- **Actitudes: 5% (0,5 puntos)**. O alumnado poderá obter ata 0,5 puntos dependendo do grao de cumprimento dos seguintes ítems:
  - Respecta ao profesor e aos compañeiros. (0,1)
  - Trae os materiais necesarios para a clase.(0,1)
  - Non entorpece e interrompe o desenvolvemento da clase.(0,1)
  - Atende ás explicacións do profesor ou profesora. (0,1)
  - Realiza as tarefas que se lle solicitan (0,1)

A cualificación das tarefas escritas (probos de avaliación, traballos de investigación, traballos de creación, probas de lectura, comentarios de texto, etc.) terá en conta tanto o contido (ata un 80% da nota) como a expresión (ata un 20%), que deberá ser coherente, ben cohesionada e ortograficamente correcta en consonancia co nivel de que se trate.

En caso de que se comprobe que houbo copia ou plaxio en calquera proba ou tarefa, esta será cualificada cun cero (0 puntos).

A nota mínima do exame para facer media coas demais notas de cada avaliación será CATRO (4).

A nota mínima para aprobar cada avaliación será un CINCO (5).

A nota mínima de cada avaliación para facer media coas outras avaliacións será CATRO (4).

As notas medias calcularanse sempre a partir das notas numéricas reais e non das notas redondeadas en boletíns.

AVALIACIÓN ORDINARIA

Na recuperación global de xuño, o alumnado poderá recuperar unha avaliación ou todo o curso. Para os que recuperen un trimestre, a nota mínima para aprobar será un CATRO (4) e sumarase á dos demais parámetros, mentres que os que fagan exame global deberán ter como mínimo un CINCO (5) para aprobar a materia.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

Consistirá nun único exame global de toda a materia de 2º de Bacharelato, tendo que conseguir un CINCO (5) sobre 10 para obter o aprobado.

7.4. AXUSTES PARA UN ENSINO NON PRESENCIAL.

En caso de que sexa preciso abandonar o ensino presencial, manteranse os criterios de cualificación, pero axustaranse os procedementos e instrumentos de avaliación, que quedarán como segue:

- As probas escritas realizaranse as xornadas de presenza física na aula se o ensino fose semipresencial; en caso de ensino virtual, valorarase a plataforma máis axeitada para realizar probas e utilizaremos estratexias como dividir a proba en partes, establecer cuestións máis abertas ou máis pechadas segundo o caso, etc.
- A avaliación da oralidade non supón problema. Utilizariamos nos dous casos como procedemento arquivos de audio e vídeo sobre temas diversos, que se avaliarían mediante a rúbrica correspondente.
- Para a valoración das lecturas utilizaremos tamén arquivos de audio e vídeo ou probas orais, que poderán servir tamén para cualificar a oralidade.
- Os traballos de investigación, creación e os comentarios de texto entregaranse a través da aula virtual do centro e serán cualificados a través da correspondente rúbrica.
- En 1º e 2º de ESO, o apartado “Traballos e outras actividades” reducirá os ítems de valoración e quedará como segue:

“A puntuación (1 punto) obterase tendo en conta os resultados obtidos nas tarefas e traballos puntuais encomendados de acordo cos seguintes ítems:

- Realización de tarefas encomendadas para a casa (0,50 puntos).

- Traballos de creación e/ou comentario de textos de distinto tipo, 1 punto, que se obterá da media aritmética do número de traballos entregados (entre dous e catro por trimestre)”.

- Por último, modificaranse os ítems para cualificar as actitudes (0,5 puntos) en todos os niveis, que quedarían do seguinte xeito:
  - *Conéctase regularmente nas horas de clase virtual (0,1)*
  - *Está visible e coa actitude axeitada nas videoconferencias (0,1)*
  - *Colabora activamente no desenvolvemento das clases (0,1)*
  - *Mantén a comunicación e participa na actividade académica con regularidade (0,1)*

- *Envía os traballos/tarefas na forma e prazo axeitados (0,1).*

8. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.

A repetición dunha área ou materia pendente, que inicialmente tería como obxectivo recuperar o alumnado que non alcanza os coñecementos mínimos nela, convértese moitas veces nunha traba, polo que este Departamento pensa que o primeiro que debe facer é buscar as causas desa repetición e tratará de devolverlle a ese alumnado a autoestima e a confianza en si mesmo e ante o resto do grupo, ó mesmo tempo que seguirá moi de preto a súa evolución académica.

► Alumnado de ESO

As persoas de 2º, 3º e 4º ESO que teñan a materia pendente do curso anterior poderán superala a través das seguintes vías, que non se exclúen entre elas:

- Mediante unha **avaliación continuada que realizará o profesorado que imparta a materia no curso no que estea matriculado o alumno/a**. Cada profesor ou profesora, dentro dos grupos en que imparte clase, entregarlle ao alumnado coa materia pendente material de traballo, tomando como base os obxectivos, estándares de aprendizaxe e mínimos esixibles indicados na correspondente programación de cada nivel. Este material estará dividido en dous bloques:
  - O primeiro entregarase a comezos de curso e recollerase aproximadamente no mes de xaneiro.
  - O segundo recibirao o alumnado en xaneiro e devolverao ao profesor aproximadamente en abril.

O alumnado realizará este traballo, supervisado periodicamente polo profesorado, quen lle dará finalmente unha nota. A nota media dos dous bloques, para considerar a materia superada, será de 5 puntos. A devandita cualificación seralle comunicada á xefa de departamento para que conste na acta de avaliación correspondente. Aquel alumnado que supere a materia por esta vía non terá que presentarse á proba final.

- En caso de non aprobar a materia a través da vía anterior, o alumnado poderá realizar a correspondente **proba final única establecida para o mes de maio**. No que se refire aos contidos mínimos esixibles, criterios de avaliación, etc., de cada nivel, remitimos ao establecido e indicado nesta programación para os respectivos cursos.

O alumnado que non supere a materia pendente na convocatoria de maio deberá presentarse á **avaliación extraordinaria**. Será unha proba escrita, que puntuará de 0 a 10, relativa aos contidos e aos mínimos esixibles traballados durante o curso. A nota mínima para aprobar a materia será 5 puntos.

► Alumnado de Bacharelato

O alumnado que pase a 2º Bacharelato coa materia pendente de 1º Bacharelato realizará un **exame no mes de xaneiro** con preguntas feitas sobre o libro de *Lingua galega e literatura* de 1º de Bacharelato co que se traballara no curso anterior e de acordo cos mínimos esixibles e os criterios de avaliación e cualificación que

aparecen nesta programación para 1º de Bacharelato. De ter un 5 (5 puntos) sobre 10, daráselle por aprobada a materia pendente.

De non ser o caso, no mes de abril/maio, nunha data marcada desde a Xefatura de Estudos, poderá presentarse a un segundo exame, cos mesmos requisitos que o primeiro, no que deberá obter ter un 5 (5 puntos) sobre 10, para superar a materia.

9. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRACTICA DOCENTE.

Para avaliar a nosa práctica docente, utilizaremos unha enquisa de avaliación docente que combina escalas de indicadores de logro con cuestións abertas, para permitirlle ao alumnado introducir aspectos sobre os que non é cuestionado e lle gustaría reflectir. As cuestións versan sobre tres aspectos:

- A actividade docente: planificación das clases, metodoloxía empregada, atención á diversidade, calidade da relación co alumnado...
- A propia área de lingua galega: apreciación ou non da súa utilidade, grao de dificultade, ensinanzas asimiladas...
- A avaliación: axustada ao programado, variedade de procedementos...

SOBRE O PROFESORADO E A SÚA ACTIVIDADE DOCENTE		
1.	O profesorado desta materia explica con claridade.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
2.	O profesorado é ordenado e sistemático nas súas exposicións.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
3.	É doado tomar apuntamentos con este profesorado.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
4.	O profesorado amosa, coas súas explicacións, que preparou as clases.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
5.	O profesorado demostra un bo dominio da materia que explica.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
6.	O profesorado insiste nos aspectos máis importantes e nos de difícil comprensión.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
7.	O profesorado consegue manter a miña atención durante as clases.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
8.	O profesorado procura saber se entendemos o que explica.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
9.	O profesorado amósase disposto a axudar aos estudantes que teñen dificultades.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
10.	O trato persoal que recibín por parte do profesorado foi sempre correcto.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
11.	Non tería ningún reparo en ir pedir consello a este profesorado fóra de clase.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
12.	O profesorado ten un verdadeiro interese polo estudantado.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
13.	Gustárame recibir clase outra vez con este profesorado.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
O que máis che gustou do profesorado e das súas clases:		
O que consideras que o profesorado debería cambiar ou mellorar:		
Nota media do profesorado (do 1 ao 10):		
Consideras de utilidade os materiais empregados? SI / NON		
Outros aspectos que queres facer constar sobre o profesorado:		

SOBRE A MATERIA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA		
14	Adquirín coñecementos e competencias útiles con esta materia.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
15	Aprendín e asimilei contidos ou competencias máis alá da aprendizaxe memorística.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐

16	O temario é accesible ao nivel do alumnado.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
Que consideras que foi o máis útil do traballado nesta materia?		
Que consideras que foi o menos útil do traballado nesta materia?		
SOBRE A AVALIACIÓN DA MATERIA		
17	As probas de avaliación desta materia correspóndense co nivel explicado.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
18	O método de avaliación é xusto.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
19	A corrección das probas escritas é axeitada.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
20	A cualificación obtida nesta materia axústase aos coñecementos demostrados.	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐
Outros aspectos que queres facer constar:		

Os resultados desta enquisa analizaranse a final de curso para tomar as medidas que corrixan as nosas debilidades e melloren o noso labor docente; os resultados quedarán reflectidos na *Memoria* de final de curso e as medidas correctoras na *Programación* do curso seguinte.

10. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

Entendemos que cada alumno é diferente aos demais atendendo aos seus coñecementos previos, experiencias, ritmo de traballo e aprendizaxe, etc., e todo isto afecta ao proceso de ensino-aprendizaxe, polo que debemos educar na diversidade e para a diversidade.

Á hora de establecer as medidas de atención á diversidade e inclusión, na avaliación inicial habemos de recompilar, en primeiro lugar, diversa información sobre cada **grupo de alumnos** e alumnas; como mínimo, debe coñecerse a relativa a:

- O número de alumnos e alumnas.
- O funcionamento do grupo (clima da aula, nivel de disciplina, atención...).
- As fortalezas que se identifican no grupo en canto ao desenvolvemento de contidos curriculares e aos aspectos competenciais.
- As necesidades que se puidesen identificar; cómpre pensar nesta fase en como se poden abordar (planificación de estratexias metodolóxicas, xestión da aula, estratexias de seguimento da eficacia de medidas, etc.).
- Os desempeños competenciais prioritarios que hai que practicar no grupo nesta materia.
- Os aspectos que se deben ter en conta ao agrupar os alumnos e as alumnas para os traballos cooperativos, se fose o caso.
- Os tipos de recursos que se necesitan adaptar a nivel xeral para obter un logro óptimo do grupo.

Pero ademais, a avaliación inicial facilítanos non só coñecemento acerca do grupo como conxunto, senón tamén información acerca de diversos **aspectos individuais** dos nosos estudantes. A partir desta información:

- Identificaremos os alumnos ou as alumnas que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe. Débese ter en conta aquel alumnado con necesidades educativas especiais, con altas capacidades e con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran

atención específica, adaptando as propostas dos protocolos sobre atención á diversidade elaborados pola Consellería de Educación.

- Adoptaremos as medidas organizativas pertinentes: planificación de reforzos, situación de espazos, xestión de tempos grupais para favorecer a intervención individual...
- Estableceremos as medidas curriculares necesarias, como ACS (adaptación curricular significativa), e os recursos que se van empregar, así como o modelo de seguimento que se vai utilizar con cada un deles.
- Fixaremos o modo en que se van avaliar os progresos destes estudantes.
- Estableceremos a maneira de compartir a información sobre cada alumno ou alumna co resto de docentes que interveñen no seu itinerario de aprendizaxe, en especial co titor.

11. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO QUE CORRESPONDA.

En primeiro lugar, contribuiremos ao Plan de Convivencia do noso centro colaborando coas súas directrices e tamén na coordinación de actuacións conxuntas dos ámbitos implicados e relacionadas coa mellora da convivencia. Colaboraremos así mesmo nas actividades que fomenten a educación en valores promovidas desde Vicedirección, a ANPA, a Biblioteca escolar ou outros departamentos: Día Internacional contra a violencia de xénero, Día internacional da muller, Día da paz, Día dos dereitos humanos, Día Mundial do medio ambiente, etc.

Por outro lado, moitos dos contidos de lingua galega e literatura poden ser relacionados coa educación en valores.

• **Educación moral e cívica**

- A tipoloxía textual, sobre todo a argumentación e a exposición, propiciarán a receptividade, o interese e o respecto polas opinións alleas expresadas a través da lingua oral e escrita. Tomar conciencia da importancia da arte de convencer para facilitar a convivencia.
- Lingua e sociedade: estes contidos axudarán a recoñecer a lingua galega como a propia de Galicia e valorar as linguas como produto das circunstancias históricas, políticas e culturais. Preténdese unha valoración xusta e equilibrada dos diversos pobos e culturas, evitando tópicos que atentan contra a dignidade humana. Mediante o respecto pola diversidade lingüística da Península acadaremos unha actitude de comprensión e tolerancia cara ás opcións lingüísticas non coincidentes coa propia.

• **Educación para a paz**

- A comunicación humana: a importancia fundamental que ten nas nosas vidas poder comunicarnos cos demais e romper todo tipo de barreiras a través da lingua.
- A lírica medieval galego-portuguesa: a convivencia lingüística entre ambos os territorios; neste período de progreso, riqueza e paz, os señores feudais puideron esquecer a guerra e dedicarse a outros mesteres máis relacionados co lecer e coa cultura.

• **Educación para a saúde e a calidade de vida**

Nalgunhas actividades de reforzo de competencias así como a través de diversas lecturas ou textos orais, dentro dos bloques de comunicación oral e comunicación escrita, traballaranse contidos

relacionados coa saúde e a calidade de vida. Estes contidos adquirirán prioridade este curso dadas as circunstancias sanitarias en que se desenvolve.

- **Educación para a igualdade entre os sexos**

- A poesía lírica: expresa os sentimentos e emocións do/a poeta e ensínanos a valorar a dignidade persoal, a propia e a dos demais.
- A Rosalía «feminista»: os artigos xornalísticos, o *Conto gallego*, o prólogo de *Follas novas* (e a epígrafe «As viudas dos vivos e as viudas dos mortos») serven para proporcionar unha reflexión sobre a discriminación sexual.
- Diversas obras de lectura propostas polo departamento inciden na igualdade entre os sexos, a diversidade de xénero e outras cuestións relacionadas.

- **Educación ambiental**

- Moitas dos textos e obras literarias traballadas educan no respecto á natureza e a paisaxe que nos rodea como un patrimonio que debemos coidar e preservar, ademais dun elemento característico da nosa comunidade.
- Diversos textos e obras de lectura propostas polo departamento inciden tamén na educación ambiental.

- **Educación sexual**

- Interpretando o compoñente erótico das cantigas ou doutros poemas de temática amorosa.
- Diversas obras de lectura propostas polo departamento inciden na educación sexual.

- **Educación do consumidor**

O estudo dos medios de comunicación dá pé para espertar o espírito crítico ante as mensaxes que a publicidade emite.

- **Educación para o lecer**

Os temas de literatura, as lecturas na aula, as obras de lectura obrigatorias e voluntarias propostas polo profesorado, así como a participación en clubs de lectura, fomentan o hábito lector como fonte de pracer e como actividade gratificante e enriquecedora.

- **Educación Viaria**

Actividades específicas de léxico relacionadas coa educación viaria, así como a análise de textos xornalísticos informativos ou de opinión tratan esta temática.

- **Emprendemento**

Algunhas das actividades que favorecen o emprendemento dentro da nosa programación son: a participación en proxectos de clase ou do centro, en obradoiros de creación literaria, concursos literarios, no concurso radiofónico de teatro lido, no club de debate, etc.

No tratamento destes contidos, o profesorado será sempre claro referente na dirección ética axeitada que se deba adoptar en cada caso, sen menosprezo, dentro dos límites esixibles, do respecto á liberdade

de opinión dos/as alumnos/as e corraxirá aquelas actitudes e opinións que considere lesivas para os valores esenciais como a igualdade, a responsabilidade ou a solidariedade.

Intentaremos lograr, entre outros, os seguintes obxectivos:

- Concienciar ao alumnado das desigualdades de calquera tipo (económica, cultural, relixiosa, lingüística...) e da necesidade contribuír a cambialas dentro das súas posibilidades.
- Aprender a utilizar o diálogo como medio de resolución de todo tipo de conflitos
- Valorar a importancia e igualdade de dereitos de todas as linguas e dos seus falantes.
- Fomentar o interese por coñecer, respectar e valorar as culturas diferentes da nosa.
- Inculcar o respecto polo medio ambiente e adquirir hábitos que contribúan á súa conservación.
- Fomentar o espírito crítico ante as actitudes discriminatorias coas mulleres, así como eliminar os compoñentes sexistas no uso da lingua.
- Aprender a vivir a propia sexualidade con responsabilidade e madurez, respectando as opcións e comportamentos sexuais dos demais
- Gozar con actividades de lecer enriquecedoras (lectura, música, deporte, contacto coa natureza...), usando a diversión procedente da tecnoloxía (televisión, internet, móbiles, videoxogos...) de maneira responsábel e moderada.
- Preocuparse por estar informados do que ocorre na sociedade e ter unha actitude crítica ante as mensaxes procedentes dos medios de comunicación.

12. CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR

Ademais do traballo cos textos introdutorios de cada unidade dos distintos cursos da nosa programación, o departamento ten previstas as seguintes actividades para contribuír ao proxecto lector.

- Lectura, nalgún momento da sesión (ó redor de 5 ou 10 minutos), por parte do profesorado, e co fin de despertar no alumnado a curiosidade, dun fragmento motivador dunha obra literaria, aproveitando diferentes motivos: a publicación dun libro, a concesión dun premio a un escritor, a súa relación cun aspecto que se está tratando na aula, a celebración de datas como o Día internacional contra a violencia de xénero, o Día mundial da poesía... Procurarase priorizar a lectura de fragmentos poéticos, por ser o xénero literario máis afastado do alumnado e sobre o que ten máis prexuízos e reticencias como lector.
- Unha sesión semanal de lectura e comentario en primeiro de ESO ao dispoñermos de catro horas semanais.
- Puntualmente, o profesorado presentará cuestións diversas arredor dun mesmo tema que os alumnos deben resolver utilizando distintas fontes documentais (atlas, libros de texto, webs...) na biblioteca do centro ou na súa casa.
- Periodicamente, o profesorado propondrá a creación de textos de distintos tipos a partir de numerosos detonantes (música, ilustracións, outros textos...). Rematado o proceso de escrita, farase unha sesión de lectura na que os alumnos escoitarán e valorarán as creacións dos seus compañeiros e lerán a propia.
- Procurarase a participación do noso alumnado en diferentes actividades de fomento da lectura, tanto organizadas por nós como por outros departamentos ou mesmo institucións alleas ao centro: distintos clubs de lectura, encontros con autores e autoras, celebración do Día das letras galegas, Club de Debate, Teatro Radiofónico, concursos literarios, etc.
- Finalmente, cada trimestre os alumnos deben abordar a lectura individual dun título ofrecido polo profesorado, que logo avaliará os resultados mediante probas orais, escritas, fichas de lectura ou outros

medios. Seleccionamos dous títulos entre os que deben escoller obrigatoriamente un. Ademais, o alumnado dispón dun elenco de lecturas que poden ler de forma voluntaria e que lles axudará a subir ata 0,5 puntos a cualificación final da avaliación. Poderase variar algún título, sempre dependendo da marcha do curso e por unanimidade do Departamento, por outro que pareza máis axeitado.

- Para os/as alumnos/as con dificultade de aprendizaxe ou necesidades educativas especiais, o profesorado poderá propor outros títulos axeitados á capacidade lectora deste alumnado. Para tal fin, o Departamento proporalle á Biblioteca a adquisición de obras para ampliar o fondo bibliográfico que se comezou a crear o curso 2019-2020 destinado a este alumnado.

13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

Estas actividades están destinadas a contribuír á formación integral dos alumnos e alumnas e a servir como complemento do seu traballo propiamente escolar. Á hora de organizalas, temos en conta tamén as características que ofrece o contexto socioeconómico e cultural en que se desenvolve o noso traballo docente: o ambiente familiar, as peculiaridades do alumnado, do centro e do contorno.

Este curso, dado que aínda vivimos unha situación sanitaria que obriga a restricións da vida social, contemplamos algunhas actividades complementarias dentro do ámbito do grupo-aula ou outras que poidan realizarse de maneira virtual. Algunhas das posibilidades serían:

- Participación en concursos literarios (do Concello, da Biblioteca escolar, outros...).
- Proxectos dixitais para celebrar unha data ou persoeiro determinado.
- Charla dalgún personaxe de relevancia social relacionado co noso currículo: escritores, ilustradores, músicos, cineastas...

A medida que o curso avance, se a situación mellorase, poderían realizarse outras actividades, habituais do noso departamento, respectando estritamente as normas impostas para cada caso:

- Asistencia á obras de teatro e proxeccións cinematográficas.
- Excursións e itinerarios culturais e literarios por distintos puntos da nosa xeografía.
- Participación en actividades didácticas organizadas polo Concello de Ames ou outras institucións (Teatro radiofónico, Club de Debate...)
- Participación en recitais de poesía en galego e/ou obradoiros literarios.
- Actividades en relación co Día da Letras Galegas, dedicado este ano a Florencio Delgado Gurriarán.
- Colaboración nas actividades do EDL, a Biblioteca e os Club de Lectura do centro.

14. MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

Coa revisión e avaliación da programación didáctica pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación, a través da análise dos logros e deficiencias acadados no proceso de ensino-aprendizaxe e a achega de medidas que permitan melloralo.

A revisión da programación terá lugar en distintos momentos do curso:

- Ao inicio do curso, a avaliación inicial pode darnos algúns datos que recomenden reaxustar algúns aspectos da programación á realidade das aulas que imos ter.

- Ao mesmo tempo, nas reunións mensuais do Departamento, figura sempre un punto dedicado ao desenvolvemento da programación, no que se analiza se as aprendizaxes e a temporalización das mesmas se axustan ao programado; en caso de non ser así, introdúcese as modificacións necesarias.
- A avaliación de cada trimestre tamén nos permite analizar se se van cumprindo os obxectivos propostos e realizar os axustes necesarios para tentar conseguilos.
- Finalmente, será en xuño cando se reunirá o Departamento para facer unha avaliación máis completa de toda a programación e dos resultados para poder analizar as causas, tanto dos obxectivos conseguidos como dos non acadados. Todo isto quedará reflectido na *Memoria* final de curso, na que se reflectirán os cambios que sexa necesario introducir na programación do curso seguinte a fin de melloralala. As propostas de mellora feitas na Memoria do curso 2020-2021 xa están introducidas nesta programación.

Para esta revisión e avaliación, propoñemos o uso dunha escala de indicadores de logro cos seguintes valores:

- 1- Baixo
- 2- Medio/Aceptable
- 3- Alto

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN (Escala de indicadores de logro)		ESCALA		
		1	2	3
1	Deseñáronse correctamente as unidades didácticas, temas e/ou proxectos			
2	A secuenciación e temporalización das unidades didácticas, temas ou proxectos foi adecuada.			
3	Estableceuse correctamente o grao mínimo de consecución de cada estándar.			
4	Os instrumentos de avaliación dos estándares foron os axeitados.			
5	A metodoloxía empregada e os seus axustes foron adecuados.			
6	Os materiais didácticos empregados resultaron adecuados.			
7	Os libros de texto resultaron adecuados.			
8	As probas de avaliación inicial foron axeitadas.			
9	As lecturas propostas polo departamento eran axeitadas e tiveron éxito entre o alumnado.			
10	Respectáronse os criterios de avaliación e os procedementos, instrumentos e criterios de cualificación.			
12	Os mecanismos para o seguimento e recuperación das materias pendentes foi o axeitado.			
13	As probas escritas (exames) resultaron adecuadas e axustáronse aos estándares de cada nivel.			
14	Adoptáronse as medidas de atención á diversidade necesarias.			
15	Publicitouse, de acordo cos criterios do centro, a programación didáctica ou a súa información fundamental.			
16	Informouse ao alumnado dos obxectivos, contidos, criterios de avaliación, procedementos e instrumentos de avaliación e criterios de cualificación do seu curso, ademais doutras informacións que fosen do seu interese.			
17	Contribuíuse desde a materia ao Plan Lector do centro.			
18	Promoveuse adecuadamente a adquisición de contidos transversais.			
19	O grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas foi o adecuado.			
20	O plan de seguimento e revisión da programación ao longo do curso foi adecuado.			

Ames, 17 de setembro de 2021

ANEXO I. MODELOS DE RÚBRICAS

REXISTRO DE AVALIACIÓN/ AUTOAVALIACIÓN DAS ACTITUDES

NOME:	CURSO:	DATA:	
	SEMPRE (0,1)	CASE SEMPRE (0,05)	RARAMENTE (0,02)
Respecta ao profesor e aos compañeiros.			
Trae os materiais necesarios para a clase.			
Non interrompe o desenvolvemento da clase.			
Atende ás explicacións do profesor ou profesora.			
Realiza as tarefas de aula que se lle solicita.			

RÚBRICA DE AVALIACIÓN DE TEXTOS ESCRITOS

	4	3	2	1
ADECUACIÓN	Percíbese unha planificación previa. O texto ten as características axeitadas e está ben estruturado	Percíbese planificación pero hai algunha deficiencia. Está bastante ben estruturado e respecta os trazos pertinentes.	Non houbo a planificación necesaria. Percíbense erros na estrutura.	Falta planificación e o texto non ten as características pertinentes nin a estrutura adecuada.
COHERENCIA E COHESIÓN	Texto moi ben cohesionado e redactado de maneira clara e coherente	Texto en xeral coherente e cohesionado pero con algúns erros .	Erros importantes na expresión das ideas e na relación entre elas	Expresión das ideas sen coherencia nin cohesión: ideas inconexas, falta ou escaseza de conectores...
LÉXICO	Vocabulario rico e preciso en relación con tema tratado .	Vocabulario correcto e preciso pero pouco abundante.	Vocabulario pouco preciso ou pouco rico.	Vocabulario moi pobre, non específico, uso de comodíns, ...
ORTOGRAFÍA	Sen erros ortográficos	Algúns erros ortográficos	Bastantes erros ortográficos	Moitos erros ortográficos
PRESENTACIÓN	Caligrafía clara, limpo e coas marxes axeitadas	Bastante limpo, letra case sempre lexible e en xeral respecta marxes.	Caligrafía difícil de entender, pouco limpo e escaso respecto das marxes.	A letra é ilexible, o texto non está limpo ou non respecta as marxes.

 REXISTRO DE USO DA LINGUA ORAL NA AULA.

REXISTRO DE USO DA LINGUA ORAL NA AULA (1º E 2º ESO)			
	BEN/ SEMPRE	REGULAR/ ÁS VECES	MAL/ NUNCA
Diríxese e responde ao profesorado en lingua galega. (0,10 puntos)			
Interactúa coas compañeiras e compañeiros en lingua galega. (0,10 puntos)			
Mostra interese por mellorar a súa expresión oral, aplicando as aprendizaxes da materia ás súas producións. (0,10 puntos)			
Nas súas intervencións utiliza un léxico adecuado e son gramaticalmente correctas. (0,10 puntos)			
O seu discurso oral é fluído, utilizando o volume, entoación e fonética adecuados. (0,10 puntos)			

REXISTRO DE USO DA LINGUA ORAL NA AULA (3º/4º ESO e 1º/2º BACH)			
	BEN/ SEMPRE	REGULAR/ ÁS VECES	MAL/ NUNCA
Diríxese e responde ao profesorado e aos compañeiros en lingua galega. (0,05 puntos)			
O seu discurso oral é fluído, utilizando o volume, entoación e fonética adecuados. (0,05 puntos)			
Nas súas intervencións utiliza un léxico adecuado e son gramaticalmente correctas. (0,05 puntos)			
Mostra interese por mellorar a súa expresión oral, aplicando as aprendizaxes da materia ás súas producións (0,05 puntos)			

 RÚBRICA PARA AVALIAR A EXPOSICIÓN ORAL

	EXCELENTE	SATISFACTORIO	BÁSICO	CON DEFICIENCIAS
ESTRUTURA (1,5)	Inclúe unha introdución e unha conclusión completas e coherentes co contido do traballo. (1,5)	A introdución ou a conclusión son excesivamente breves e non o suficientemente esclarecedoras do contido do traballo. (1)	A introdución e/ou a conclusión son absolutamente incompletas. (0,5)	Non inclúe introdución e/ou conclusión. (0)
VOCABULARIO (1,6)	Utiliza un vocabulario adecuado, sen castelanismos e cun léxico rico e variado (ex.: emprego de sinónimos). (1,6)	Utiliza un vocabulario adecuado, sen apenas castelanismos, pero, en ocasións, cun léxico pouco rico ou variado (ex.: repite certos termos excesivamente). (1,1)	Manexa un vocabulario moi básico, con certos castelanismos e cun léxico pouco rico e variado. (0,55)	Ten un vocabulario excesivamente básico, con abundantes castelanismos e cun léxico pouco rico e variado. Considerarase neste nivel aquelas exposicións que fosen lidas. (0,1)
GRAMÁTICA E FONÉTICA (1,6)	Non comete erros da lingua estándar e emprega unha fonética galega correcta. (1,6)	Comete algún erro da lingua estándar e ten certas dificultades fonéticas. (1,1)	Comete bastantes erros da lingua estándar e/ou ten importantes dificultades fonéticas. (0,55)	Comete de forma sistemática erros da lingua estándar e ten importantes dificultades fonéticas. Considerarase neste nivel aquelas exposicións que fosen lidas. (0,1)
GRAMÁTICA TEXTUAL (1,5)	A súa exposición é clara, coherente e está ben cohesionada (fío de unión entre as distintas partes, conectores etc.). (1,5)	A súa exposición é clara e coherente aínda que presenta pouca cohesión entre algunhas das partes. (1)	A exposición é coherente aínda que pouco clara e cohesionada en certas partes. (0,5)	A exposición non é en absoluto coherente, clara e/ou cohesionada. Considerarase neste nivel aquelas exposicións que fosen lidas. (0,1)
VOLUME DE VOZ E EXPRESIVIDADE (1,5)	O seu volume de voz é adecuado, suficientemente alto como para ser escoitado desde todas as partes da aula, sen ter que berrar. As súas expresións faciais e a súa linguaxe corporal xeran un forte interese e entusiasmo sobre o tema nos outros. (1,5)	Non é escoitado por toda a aula cando fala en voz alta, agás se se sente moi seguro e aumenta o seu volume de voz por uns segundos Expresións faciais e linguaxe corporal que xeran nalgúnhas ocasións interese e entusiasmo, aínda que moitas veces se perde e non presenta toda a información. (1)	O seu volume de voz é medio e ten dificultades para ser escoitado por todos na aula. As súas expresións faciais e a súa linguaxe corporal mostran unha actitude pasiva e non xeran moito interese, pero algunhas veces, cando fala de algo que lle gusta moito, é capaz de mostrar algo de entusiasmo. (0,5)	O seu volume de voz é moi baixo como para ser escoitado por todos na aula. Moi pouco uso de expresións faciais ou linguaxe corporal. Non xera interese na forma de falar. Considerarase neste nivel aquelas exposicións que fosen lidas. (0,1)
CONTIDO (0,8)	Expón de forma correcta e clara o contido do traballo e seleccionou correctamente a información máis relevante (0,8)	Expón, en xeral, de forma correcta e clara o contido do traballo e seleccionou de xeito máis ou menos correcto a información máis relevante. (0,55)	Ten dificultades para expoñer o contido do traballo porque non entende certos puntos e/ou non fixo un bo traballo de selección da información. (0,25)	O contido do traballo non está ben seleccionado nin se expón de forma minimamente clara. (0,1)

<p>RECURSOS DIDÁCTICOS (0,75)</p>	<p>A exposición acompáñase con soportes audiovisuais en diversos formatos, especialmente atractivos e de moita calidade. O xogo final resulta motivador e ilustrador dos contidos da exposición. O guión entregado ás/aos compañeiras/os é claro e completo. (0,75)</p>	<p>Soporte visual adecuado pero pouco traballado e/ou xogo final correcto pero pouco motivador e/ou guión completo pero pouco claro. (0,5)</p>	<p>Soporte visual non adecuado e/ou xogo final non axustado aos contidos e/ou guión incompleto. (0,2)</p>	<p>Sen soporte visual e/ou sen xogo final e/ou sen guión para as/os compañeiras/os. (0)</p>
<p>TEMPO (0,75)</p>	<p>O alumno utilizou o tempo adecuado e cerrou correctamente a súa presentación. (0,75)</p>	<p>O alumno utilizou o tempo adecuado, pero faltoulle cerrar a súa presentación; ou ben non utilizou o tempo adecuado, pero incluíu todos os puntos da súa presentación. (0,5)</p>	<p>Excesivamente longo ou insuficiente para poder desenvolver o tema correctamente. (0,2)</p>	<p>O alumno esqueceu por completo o tempo que tiña e saíu do tema. (0)</p>

RÚBRICA PARA A AVALIACIÓN DE TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN CUXO SOPORTE É UNHA PRESENTACIÓN INFORMÁTICA (1º-2ºESO)

ALUMNO/A

CURSO-GRUPO

AVAL.

OBSERVACIÓN: En caso de non se respectaren algunha das indicacións dadas a continuación, o traballo será avaliado cun 0.						
<p>1. O traballo debe ser de elaboración propia. O seu contido debe respectar o tema proposto. E a súa forma, a estrutura solicitada.</p> <p>2. En caso de traballos cunha extensión <i>manifestamente</i> menor á solicitada, ao punto de dificultar a súa avaliación, isto dará lugar a unha diminución proporcionada</p>						
CRITERIOS	EXCELENTE (4-5)	BEN (3-4)	REGULAR (2-3)	MAL (1-2)	MOI MAL (0-1)	
ELABORACIÓN (50%)	Portada	Aparece o título, se é necesario tamén un subtítulo, unha imaxe adecuada e o autor/a.	Aparece o título, unha imaxe e autor/a; pero non son adecuados.	Aparece o título, unha imaxe e autor/a; pero está incompleto.	Aparece o título.	Non hai portada.
	Índice	Inclúe un índice con referencia ao número de diapositiva e aos apartados.	Inclúe un índice con todo pero sen referencia ao número de diapositiva.	Inclúe un índice pero sen algún dos apartados.	Inclúe un índice mal elaborado ou confuso.	Non inclúe un índice
	Presentación	A letra é clara e usa unha fonte tipográfica adecuada; o corpo escrito está limpo e favorece a lexibilidade.	A letra é clara. O corpo escrito está bastante limpo e a lexibilidade é boa.	Alterna en exceso entre fontes. O corpo escrito non está limpo mais a lexibilidade é aceptábel.	A letra ou a fonte é parcialmente ilexíbel. O corpo do escrito non está limpo.	A letra ou a fonte é ilexíbel. O corpo do escrito non está limpo e resulta confuso.
	Relación texto imaxe	Elaborou diapositivas con menos texto que imaxe e con frases curtas.	Elaborou diapositivas con máis texto do debido e enunciados longos.	Elaborou diapositivas con máis texto que imaxe e con frases moi longas.	Elaborou diapositivas só con imaxes. Sen texto.	Elaborou diapositivas só con texto. Sen imaxes.
	Fontes	Utilizou todos os recursos e fontes recomendados e achegou outros adecuados.	Utilizou a maioría dos recursos e fontes e achegou algún outro.	Utilizou bastantes dos recursos e fontes de consulta recomendados.	Utilizou só algúns dos recursos e fontes de consulta recomendados.	Non utilizou os recursos e fontes de consulta recomendados.
	Adecuación	O traballo desenvolve todos os puntos necesarios de xeito adecuado.	O traballo desenvolve a maior parte dos puntos adecuadamente.	O traballo só desenvolve a metade dos puntos de xeito adecuado.	O traballo só desenvolve algúns puntos adecuadamente.	O traballo non se desenvolve adecuadamente.
	Coherencia e Cohesión	Os parágrafos están ben estruturados e empréganse marcadores discursivos apropiados e variados.	Os parágrafos están case ben estruturados e empréganse marcadores variados.	Algúns parágrafos non están ben estruturados. Empréganse escasos marcadores.	Moitos parágrafos non están ben estruturados e utiliza 1-2 marcadores ao longo de todo o texto.	Os parágrafos están mal estruturados e non se empregan marcadores discursivos.
	Gramática	Non presenta erros gramaticais.	Presenta erros gramaticais puntuais ou un único erro.	Presenta varios erros gramaticais aínda que non de forma reiterados.	Presenta numerosos erros gramaticais que dificultan a comprensión.	Presenta erros gramaticais constantes. Afectan á comprensión.

	Ortografía	Non presenta erros ortográficos.	Presenta erros ortográficos puntuais.	Presenta varios erros ortográficos	Presenta numerosos erros ortográficos.	Presenta erros ortográficos constantes.
	Riqueza léxica	Utiliza un vocabulario rico, moi preciso e adecuado.	Utiliza un vocabulario preciso e adecuado.	Utiliza un vocabulario variado e adecuado.	Utiliza un vocabulario inadecuado.	Utiliza un vocabulario pobre e inadecuado.
CRITERIOS		EXCELENTE (4-5)	BO (3-4)	ACEPTABLE (2-3)	BAIXO (1-2)	NULO (0-1)
INVESTIGACIÓN CONTIDOS (50%)	Contidos	Desenvolve todos os puntos necesarios con contido pertinente.	Desenvolve boa parte dos puntos necesarios con contido pertinente.	Desenvolve a metade dos puntos necesarios con información pertinente.	Desenvolve menos da metade dos puntos necesarios ou o seu contido non é pertinente.	Carece de información pertinente.
	Imaxes	Inclúe ilustracións e gráficas pertinentes.	A maior parte das ilustracións son pertinentes .	Aproximadamente a metade das ilustracións son pertinentes	Inclúe poucas ilustracións Pertinentes ou case ningunha das solicitadas.	Non inclúe as ilustracións solicitadas.
	Estrutura	Respecta a estrutura solicitada.	Presenta unha división en apartados adecuada.	O traballo presenta algún apartado ou subapartado moi breve ou mal dividido.	O traballo presenta varios apartados ou subapartados moi breves e mal divididos.	O traballo non presenta apartados nin subapartados.
	Conclusións	Acaba cunha diapositiva na que resume as ideas principais expostas no traballo e engade unha interpretación propia que vincula eses contidos coa realidade actual.	Acaba cunha diapositiva na que o resumo é demasiado extenso ou non recolle o exposto no traballo ou carece de interpretación.	Acaba cunha diapositiva na que as conclusións constitúen un tópico e carece de interpretación.	Acaba cunha diapositiva na que o resumo é demasiado breve e/ou xenérico e carece de interpretación.	Carece de conclusión.
	Combinación Texto Imaxes	Utiliza imaxes, gráficas ou efectos que realzan o contido.	Utiliza imaxes e gráficas que realzan o contido.	Utiliza imaxes que realzan o contido.	En escasas diapositivas se serve de imaxes, gráficas ou efectos que realcen o contido.	A combinación de imaxes / gráficas / efectos e texto non é adecuada.

OBSERVACIÓNS:		
AUTOAVALIACIÓN:	COAVALIACIÓN:	AVALIACIÓN:

RÚBRICA PARA A AVALIACIÓN DE TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN CUXO SOPORTE É UNHA PRESENTACIÓN INFORMÁTICA (3º-4ºESO/BACHARELATO)

ALUMNO/A:

CURSO-GRUPO:

AVALIACIÓN:

OBSERVACIÓNS: En caso de non se respectaren algunha das indicacións dadas a continuación, o traballo será avaliado cun 0.

1. O traballo debe ser de elaboración propia. O seu contido debe respectar o tema proposto. E a súa forma, a estrutura solicitada.
2. En caso de traballos cunha extensión *manifestamente* menor á solicitada, ao punto de dificultar a súa avaliación, isto dará lugar a unha diminución proporcionada da súa valoración global.

CRITERIOS		EXCELENTE (4-5)	BO (3-4)	ACEPTABLE (2-3)	BAIXO (1-2)	NULO (0-1)
ELA-BO-RACIÓN (30%)	Presentación: Portada Índice Fonte Limpeza	Aparece o título, en caso necesario tamén un subtítulo, unha imaxe adecuada e o autor/a. Inclúe un índice con referencia ao número de diapositiva e aos apartados. Elaborou diapositivas con menos texto que imaxe e con frases curtas. A letra é clara e usa unha fonte tipográfica adecuada; o corpo escrito está limpo e favorece a lexibilidade.	Aparece o título, unha imaxe e autor/a; pero non son adecuados. Inclúe un índice con todo pero sen referencia ao número de diapositiva. Elaborou diapositivas con máis texto do debido e enunciados longos. A letra é clara. O corpo escrito está bastante limpo e a lexibilidade é boa.	Aparece o título, unha imaxe e autor/a; pero está incompleto. Inclúe un índice pero sen algún dos apartados. Elaborou diapositivas con máis texto que imaxe e con frases moi longas. Alterna en exceso entre fontes. O corpo escrito non está limpo mais a lexibilidade é aceptábel.	Aparece o título. Inclúe un índice mal elaborado ou confuso. Elaborou diapositivas só con imaxes. Sen texto. A letra ou a fonte é parcialmente ilexíbel. O corpo do escrito non está limpo.	Non hai portada e/ou Non inclúe un índice. Elaborou diapositivas só con texto. Sen imaxes. A letra ou a fonte é ilexíbel. O corpo do escrito non está limpo e resulta confuso.
	Propiedades textuais: Adecuación Coherencia Cohesión	O traballo desenvolve todos os puntos necesarios de xeito adecuado. Os parágrafos están ben estruturados e empréganse marcadores discursivos apropiados e variados.	O traballo desenvolve a maior parte dos puntos adecuadamente. Os parágrafos están case ben estruturados e empréganse marcadores variados.	O traballo só desenvolve a metade dos puntos de xeito adecuado. Algúns parágrafos non están ben estruturados. Empréganse escasos marcadores.	O traballo só desenvolve algúns puntos adecuadamente. Moitos parágrafos non están ben estruturados e utiliza 1-2 marcadores ao longo de todo o texto.	O traballo non se desenvolve adecuadamente. Os parágrafos están mal estruturados e non se empregan marcadores discursivos.
	Corrección: Gramatical Ortográfica Léxica	Non presenta erros gramaticais. Nin presenta erros ortográficos. Utiliza un vocabulario rico, moi preciso e adecuado.	Presenta erros gramaticais e ortográficos puntuais ou un único erro repetido. Utiliza un vocabulario preciso e adecuado.	Presenta varios erros gramaticais e/ou ortográficos aínda que non de forma reiterada. Utiliza un vocabulario variado e adecuado.	Presenta numerosos erros gramaticais que dificultan a comprensión e/ou numerosos erros ortográficos. Utiliza un vocabulario inadecuado.	Presenta erros gramaticais constantes, que afectan á comprensión e presenta erros ortográficos constantes. Utiliza un vocabulario pobre e inadecuado.
CRITERIOS		EXCELENTE (4-5)	BO (3-4)	ACEPTABLE (2-3)	BAIXO (1-2)	NULO (0-1)
	Estructura	Respecta a estrutura solicitada.	Presenta unha división en apartados adecuada.	O traballo presenta algún apartado ou subapartado moi breve ou mal dividido.	O traballo presenta varios apartados ou subapartados moi breves e mal divididos.	O traballo non presenta apartados nin subapartados.

INVESTIGACIÓN CONTIDOS (70%)	Contidos	Desenvolve todos os puntos necesarios con contido pertinente.	Desenvolve boa parte dos puntos necesarios con contido pertinente.	Desenvolve a metade dos puntos necesarios con información pertinente.	Desenvolve menos da metade dos puntos necesarios ou o seu contido non é pertinente.	Carece de información pertinente.
	Imaxes	Inclúe ilustracións e gráficas pertinentes.	A maior parte das ilustracións son pertinentes .	Aproximadamente a metade das ilustracións son pertinentes	Inclúe poucas ilustracións Pertinentes ou case ningunha das solicitadas.	Non inclúe as ilustracións solicitadas.
	Combinación Texto Imaxes	Utiliza imaxes, gráficas ou efectos que realzan o contido.	Utiliza imaxes e gráficas que realzan o contido.	Utiliza imaxes que realzan o contido.	En escasas diapositivas se serve de imaxes, gráficas ou efectos que realcen o contido.	A combinación de imaxes / gráficas / efectos e texto non é adecuada.
	Conclusións	Acaba cunha diapositiva na que resume as ideas principais expostas no traballo e engade unha interpretación propia que vincula eses contidos coa realidade actual.	Acaba cunha diapositiva na que o resumo é demasiado extenso ou non recolle o exposto no traballo ou carece de interpretación.	Acaba cunha diapositiva na que as conclusións constitúen un tópico e carece de interpretación.	Acaba cunha diapositiva na que o resumo é demasiado breve e/ou xenérico e carece de interpretación.	Carece de conclusión.
	Creatividade e orixinalidade	Utiliza un estilo propio e aporta unha visión orixinal sobre o asunto.	Procura un estilo propio e aportar ideas novas.	Procura un estilo propio, aínda que non o logra ou non aporta orixinalidade.	Segue as fontes ao pé da letra ou non aporta ideas novas.	Segue as fontes ao pé da letra e carece de orixinalidade.
	Fontes	Utilizou todos os recursos e fontes recomendados e achegou outros adecuados.	Utilizou a maioría dos recursos e fontes e achegou algún outro.	Utilizou bastantes dos recursos e fontes de consulta recomendados.	Utilizou só algúns dos recursos e fontes de consulta recomendados.	Non utilizou os recursos e fontes de consulta recomendados.

AUTOAVALIACIÓN:	COAVALIACIÓN:	AVALIACIÓN:
-----------------	---------------	-------------

 RÚBRICA PARA AVALIAR AS REPORTAXES LITERARIAS

	EXCELENTE	SATISFACTORIO	BÁSICO	CON DEFICIENCIAS
VOCABULARIO (0,15)	Utiliza un vocabulario adecuado, sen castelanismos e cun léxico rico e variado (ex.: emprego de sinónimos). (0,15)	Utiliza un vocabulario adecuado, sen apenas castelanismos, pero, en ocasións, cun léxico pouco rico ou variado (ex.: repite certos termos excesivamente). (0,1)	Manexa un vocabulario moi básico, con certos castelanismos e cun léxico pouco rico e variado. (0,05)	Ten un vocabulario excesivamente básico, con abundantes castelanismos e cun léxico pouco rico e variado. (0,01)
GRAMÁTICA E FONÉTICA (0,15)	Non comete erros da lingua estándar e emprega unha fonética galega correcta. (0,15)	Comete algún erro da lingua estándar e ten certas dificultades fonéticas. (0,1)	Comete bastantes erros da lingua estándar e/ou ten importantes dificultades fonéticas. (0,05)	Comete de forma sistemática erros da lingua estándar e ten importantes dificultades fonéticas. (0,01)
GRAMÁTICA TEXTUAL (0,1)	A súa exposición é clara, coherente e está ben cohesionada (fío de unión entre as distintas partes, conectores etc.). (0,1)	A súa exposición é clara e coherente aínda que presenta pouca cohesión entre algunhas das partes. (0,075)	A exposición é coherente aínda que pouco clara e cohesionada en certas partes. (0,025)	A exposición non é en absoluto coherente, clara e/ou cohesionada. (0,01)
VOLUME DE VOZ E EXPRESIVIDADE (0,1)	O seu volume de voz é adecuado, suficientemente alto. As súas expresións faciais e a súa linguaxe corporal xeran un forte interese e entusiasmo sobre o tema nos outros. (0,1)	Non sempre é escoitado con facilidade, agás se se sente moi seguro e aumenta o seu volume de voz por uns segundos Expresións faciais e linguaxe corporal que xeran algunhas ocasións interese e entusiasmo, aínda que moitas veces se perde e non presenta toda a información. (0,075)	O seu volume de voz é medio e ten dificultades para ser escoitado. As súas expresións faciais e a súa linguaxe corporal mostran unha actitude pasiva e non xeran moito interese, pero algunhas veces é capaz de mostrar algo de entusiasmo. (0,025)	O seu volume de voz é moi baixo como para ser escoitado. Moi pouco uso de expresións faciais ou linguaxe corporal. Non xera interese na forma de falar. (0,01)
ESTRUTURA (0,3)	Elabora un traballo cunha estrutura coherente e inclúe unha introdución e unha conclusión completas. (0,3)	A estrutura xeral do traballo é, en liñas xerais, coherente e/ou a introdución ou a conclusión son excesivamente breves e non o suficientemente esclarecedoras do contido do traballo. (0,15)	A estrutura do traballo é, en ocasións, bastante confusa e/ou a introdución e/ou a conclusión son absolutamente incompletas. (0,075)	A estrutura do traballo é incoherente e/ou non inclúe introdución e/ou conclusión. (0,01)
CONTIDO (0,9)	Expón de forma correcta e clara o contido do traballo e seleccionou correctamente a información máis relevante deste. (0,9)	Expón, en xeral, de forma correcta e clara o contido do traballo e seleccionou de xeito máis ou menos correcto a información máis relevante. (0,6)	Ten dificultades para expoñer o contido do traballo porque non entende certos puntos e/ou non fixo un bo traballo de selección da información. (0,25)	O contido do traballo non está ben seleccionado nin se expón de forma minimamente clara. (0,01)
CREATIVIDADE (0,2)	O vídeo é moi creativo e orixinal tanto no referido aos diálogos como á escenografía. (0,2)	O vídeo é, en xeral, creativo e orixinal, tanto no referido aos diálogos como á escenografía. (0,1)	O vídeo contén algún elemento creativo e orixinal no referido aos diálogos e á escenografía pero, en xeral, estes aspectos están pouco traballados. (0,05)	O vídeo non é (case) nada orixinal nin creativo. (0,01)
TEMPO (0,1)	O alumno axustouse ao tempo indicado. (0,1)	O alumno utilizou máis ou menos o tempo indicado (pasouse un máximo de 15 segundos ou quedou curto por un máximo de 10 segundos). (0,075)	Excesivamente longo ou insuficiente (pasouse ata 20 segundos ou quedou curto ata 15 segundos). (0,025)	O alumno esqueceu por completo o tempo que tiña e saíu do tema (pasouse por máis de 20 segundos ou quedou curto por máis de 15). (0)

RÚBRICA PARA AVALIAR UN BOOKTUBER

	EXCELENTE	SATISFATORIO	BÁSICO	CON DEFICIENCIAS
ESTRUTURA (1,5)	Presenta unha introdución atractiva; achega información sobre o/a autor/a; analiza o libro con rigor; conclúe expresando a súa opinión e (non) recomendación. (1,5)	A introdución é correcta pero non resulta atractiva; (case) non inclúe información do/a autor/a; analiza o libro de forma vaga; conclúe expresando a súa opinión e (non) recomendación. (1)	Presenta unha introdución; non inclúe información do/a autor/a; realiza unha análise incompleta do libro; remata cunha conclusión persoal. (0,5)	Non se distingue unha introdución nin unha conclusión final do resto do contido do vídeo. (0,1)
CONTIDO (0,8)	Inclúe información completa e pertinente dun xeito claro, preciso e detallado. Xustifica a súa opinión persoal. (0,8)	Inclúe información relativamente completa pero non sempre pertinente ou que, en certos momentos, non é suficientemente clara, precisa nin/ou detallada. Xustifica vagamente a súa opinión persoal. (0,55)	Inclúe pouca información e esta non sempre é pertinente, precisa, clara nin/ou detallada. Non xustifica a súa opinión persoal. (0,25)	Mostra importantes insuficiencias informativas e achega datos non pertinentes, imprecisos e pouco claros. (0,1)
VOCABULARIO (1,6)	Utiliza un vocabulario adecuado, sen castelanismos e cun léxico rico e variado (ex.: emprego de sinónimos). (1,6)	Utiliza un vocabulario adecuado, sen apenas castelanismos, pero, en ocasións, cun léxico pouco rico ou variado (ex.: repite certos termos excesivamente). (1,1)	Manexa un vocabulario moi básico, con certos castelanismos e cun léxico pouco rico e variado. (0,55)	Ten un vocabulario excesivamente básico, con abundantes castelanismos e cun léxico pouco rico e variado. Considerarase neste nivel aquelas exposicións que fosen lidas. (0,1)
GRAMÁTICA E FONÉTICA (1,6)	Non comete erros da lingua estándar e emprega unha fonética galega correcta. (1,6)	Comete algún erro da lingua estándar e ten certas dificultades fonéticas. (1,1)	Comete bastantes erros da lingua estándar e/ou ten importantes dificultades fonéticas. (0,55)	Comete de forma sistemática erros da lingua estándar e ten importantes dificultades fonéticas. Considerarase neste nivel aquelas exposicións que fosen lidas. (0,1)
GRAMÁTICA TEXTUAL (1,5)	A súa exposición é clara, coherente e está ben cohesionada (fío de unión entre as distintas partes, conectores etc.). (1,5)	A súa exposición é clara e coherente aínda que presenta pouca cohesión entre algunhas das partes. (1)	A exposición é coherente aínda que pouco clara e cohesionada en certas partes. (0,5)	A exposición non é en absoluto coherente, clara e/ou cohesionada. Considerarase neste nivel aquelas exposicións que fosen lidas. (0,1)
VOLUME DE VOZ E EXPRESIVIDADE (1,5)	Exprésase con fluidez, o seu volume de voz é adecuado e controla a velocidade. As súas expresións faciais e a súa linguaxe corporal xeran un forte interese e entusiasmo sobre o tema nos outros. (1,5)	Presenta un ritmo pouco fluído en certos puntos e/ou non sempre emprega un volume ou velocidade adecuados. Expresións faciais e linguaxe corporal que xeran nalgúnhas ocasións interese e entusiasmo, aínda que moitas veces se perde e non presenta toda a información. (1)	En boa parte da súa intervención presenta un ritmo pouco fluído e/ou emprega un volume ou velocidade claramente pouco adecuados. As súas expresións faciais e a súa linguaxe corporal mostran unha actitude pasiva e non xeran moito interese, pero algunhas veces, cando fala de algo que lle gusta moito, é capaz de mostrar algo de entusiasmo. (0,5)	O ritmo non é nada fluído e non modula en absoluto o volume e a velocidade. Fai pouco uso de expresións faciais ou linguaxe corporal. Non xera interese na forma de falar. Considerarase neste nivel aquelas exposicións que fosen lidas.(0,1)
POSTA EN ESCENA (0,75)	Presenta o vídeo dunha forma orixinal; emprega un fondo atractivo e unha boa iluminación. Demostra un excelente dominio das TIC. (0,75)	Emprega un fondo relativamente atractivo e unha boa iluminación. Demostra un dominio bastante bo das TIC. (0,5)	Emprega un fondo pouco atractivo e/ou unha iluminación mellorable. O dominio das TIC é cuestionable. (0,2)	Emprega un fondo inadecuado e/ou unha pésima iluminación. O dominio das TIC é moi baixo. (0,0)
TEMPO (0,75)	O vídeo ten unha duración de entre 3:45 e 8:30 minutos. (0,75)	O vídeo dura entre 3:30 e 3:45 ou entre 8:30 e 9 minutos. (0,5)	O vídeo dura entre 3 minutos e 3:30 OU entre 9 e 10 minutos (0,2)	O vídeo dura menos de 3 minutos ou máis de 10.

RÚBRICA COMENTARIO TEXTOS LITERARIOS

	EXCELENTE	BO	ACEPTABLE	INSUFICIENTE
CONTEXTUALIZACIÓN	.Aporta datos pertinentes e completos sobre o autor, a época, a súa obra ou os temas que trata .Indica o movemento literario en que se insire e cita características importantes deste .Delimita correctamente o xénero literario en que se encadra o texto e precisa o subxénero se é necesario	.Aporta algúns datos sobre o autor, a época, a súa obra ou os temas que trata .Indica o movemento literario en que se insire .Delimita o xénero literario	.Aporta datos sobre o autor, a época, a súa obra ou os temas que trata, pero non selecciona os máis importantes. .Non indica o movemento literario en que se encadra .Non identifica o xénero literario do texto	.Non elabora unha contextualización ao inicio do comentario. .Non identifica o xénero do texto correctamente
ANÁLISE DO CONTIDO	.Indica o tema de xeito preciso e cumprindo os requisitos (breve, sen verbos) .Menciona os tópicos literarios se os hai .Resume con corrección o contido elaborando un texto propio .Establece de forma razoada unha división en partes segundo as ideas que expresa o texto	.Indica o tema de xeito preciso e cumprindo os requisitos (breve, sen verbos) .Resume con corrección o contido elaborando un texto propio .Divide o texto en partes atendendo ao contido	.Indica o tema de xeito preciso e cumprindo os requisitos (breve, sen verbos) Resume o contido	.Non identifica o tema ou escolle como tema unha idea secundaria .Resume o contido con frases do propio texto (corta-pega)
ANÁLISE FORMAL	.Comenta a estrutura externa atendendo ás súas partes dependendo do xénero: <u>Poesía</u> : analiza correctamente a métrica e extrae información da análise <u>Prosa</u> : estuda a modalidade textual (narración, descrición, diálogo) e establece a estrutura externa (parágrafos, capítulos). Comenta algúns elementos da narración (voz, personaxes, espazo, tempo.) <u>Teatro</u> : concreta acto/escena/cadro e analiza a información que dan as acotacións e os diálogos Análise textual : comenta as características lingüísticas pertinentes .Busca as figuras literarias e os recursos e explica que función e significado teñen no texto	<u>Poesía</u> : analiza correctamente a métrica <u>Prosa</u> : nomea a modalidade textual (narración, descrición, diálogo) e establece a estrutura externa (parágrafos, capítulos). Comenta algúns elementos da narración <u>Teatro</u> : concreta acto, escena, cadro Análise textual : .Comenta algunhas características lingüísticas destacadas .Identifica as figuras e recursos literarios máis importantes e explica o seu significado e función no texto	<u>Poesía</u> : analiza as características métricas máis importantes <u>Prosa</u> : establece as partes externas do texto (parágrafos, capítulos). Indica a voz narrativa e caracteriza minimamente personaxes, espazo e tempo <u>Teatro</u> : concreta o acto Análise textual : .Enumera características lingüísticas destacadas .Identifica as figuras e recursos literarios máis importantes e explica o seu significado e función no texto	<u>Poesía</u> : non analiza con soltura a métrica do poema <u>Prosa</u> : non establece unha estrutura formal. Non analiza correctamente os elementos da narración (confunde narrador, punto de vista, tempo interno/externo, etc) <u>Teatro</u> : non reconece as partes estruturais dun texto teatral. Ignora a información que dan as acotacións para facer o comentario Análise textual : .Non comenta nada da lingua do texto .Nomea algúns recursos literarios pero só fai unha lista, non explica o seu significado nin a función que teñen no texto
VALORACIÓN CRÍTICA E CONCLUSIÓN	Elabora unha conclusión orixinal e persoal de xeito reflexivo	Escolle un aspecto do comentado para facer unha conclusión axeitada (finalidade do autor, ou trazos representativos do movemento literario, etc).	Engade un par de liñas ao final do comentario dándoo por finalizado.	Deixa o comentario sen conclusión
REVISIÓN	.Revisa a redacción atendendo á adecuación, coherencia, cohesión e corrección. Usa un rexistro axeitado e desbota erros ortográficos, gramaticais ou incluso de contido .O comentario está entregado respectando as indicacións dadas, incluída a de limpeza	.Revisa a redacción e obtén un resultado correcto e axeitado. Coida a ortografía. .O comentario está entregado respectando as indicacións dadas, incluída a de limpeza.	.Revisa pouco a redacción pois ten erros de expresión, ortográficos ou gramaticais. O comentario está entregado respectando as indicacións dadas, incluída a de limpeza	.Non revisa a redacción .O comentario non segue as pautas dadas e entégase con emendas, riscaduras, manchas...